

# VIHER- JA ULKOLIIKUNTAPALVELUIDEN KEHITTÄMISSUUNNITELMA, VIPU, JOKELA



TUUSULA



Julkaisija: Tuusulan kunta, Yhdyskuntatekniikan palvelualue

Kannen kuva: Jokelan Peltokaarella sijaitsevan Lilly Cajanus-Blennerin puiston leikkialue, kuva Ramboll Finland Oy

Valokuvat ja kartat: Tuusulan kunta ja Ramboll Finland Oy

# Sisältö

1. Johdanto .....	4	7. Eri palvelutyyppien kehittäminen .....	31
2. Lähtökohdat.....	6	7.1. Suunnitelman sisältö	31
2.1. Kunnan strategiset tavoitteet ja päämäärät	6	7.2. Liikuntapalvelut	32
2.1.1. Kunnan organisaatio	6	7.2.1. Pallokenttä	33
2.2. Viheralueiden ja ulkoliikuntapaikkojen merkitys ja arvot	8	7.2.2. Monitoimikenttä	35
2.3. Kunnossapitoluokat	9	7.2.3. Yleisurheilukenttä	36
2.4. Käyttäjäturvallisuus	9	7.2.4. Rantalentopallokenttä	37
3. Viher- ja ulkoliikuntapalveluihin vaikuttavat muutostekijät .....	10	7.2.5. Katukoripallokenttä	38
3.1. Kestävään kehitykseen ja ilmasto-ohjelmaan liittyvät tavoitteet	10	7.2.6. Tenniskenttä	39
3.2. Väestönkasvu ja palvelukysynnän muutos	11	7.2.7. Ulkojääkenttä	40
3.3. Keskustarakenteen tiivistyminen ja maanomistus	14	7.2.8. Ulkokuntoilupaiikka	41
3.4. Liikkumattomuuden lisääntyminen ja muut hyvinvoinnin ongelmat	14	7.2.9. Kuntoportaat	42
3.5. Investointien ja kunnossapidon rahoitus ja resurssointi	15	7.2.10. Frisbeegolfrata	43
4. Jokelan nykytilan kuvaus .....	16	7.2.11. Skeittipaikka	44
4.1. Yleiskuvaus ja historia	16	7.2.12. Hiihtolatu	45
4.1.1. Maisema	17	7.2.13. Uimapaikka	46
4.1.2. Kaavoitus ja maanomistus	18	7.2.14. Maastopyöräilyreitti	47
4.1.3. Viher- ja ulkoliikuntapalveluiden nykytila	19	7.2.15. Pulkkamäki	48
5. Käyttäjien osallistaminen .....	20	7.3. Virkistyspalvelut	49
5.1. Asukaskysely ja tulosten analyysi	21	7.3.1. Alueleikkipaikka	50
5.2. Asukas- ja sidosryhmätilaisuudet	23	7.3.2. Leikkipaikka	51
5.3. Haastattelut ja laajennetun ohjausryhmän työpaja	24	7.3.3. Koira-aitaus	52
5.4. Käyttäjäprofiilit	24	7.3.4. Palstaviljely	53
6. Kehittämissuunnitelman tavoitteet, toimenpiteet ja yleiset linjaukset.....	26	7.3.5. Kasvillisuuden erikoiskohde	54
6.1. Palveluiden kehittämisen tavoitteet ja toimenpiteet	26	7.3.6. Kulttuurihistoriallinen erikoiskohde	55
6.2. Palveluiden sijoittaminen	27	7.3.7. Matonpesupaikka	56
6.3. Palveluiden saavutettavuus	28	7.3.8. Käyttönurmi	57
6.4. Palveluiden jaottelun periaatteet	29	7.3.9. Tapahtuma-alue	58
6.5. Kestävä kehitys palveluiden suunnittelussa, rakentamisessa ja kunnossapidossa	29	7.3.10. Poimintapelto	59
		7.4. Luontovirkistyspalvelut	60
		7.4.1. Luonnontarkkailupaikka	61
		7.4.2. Nuotiopaikka	62
		7.4.3. Ulkoilureitti/ ulkoilupolku	63
		7.4.4. Luontoreitti	64
		7.5. Yksityiset palvelut	65
		7.6. Täydentävät palvelut	65



8.	Suunnitelman toteuttaminen, seuranta ja päivitys .....	67
8.1.	Investoinnit ja kustannukset .....	67
8.2.	Ohjelmointi ja toteuttaminen .....	69
8.3.	Toteutuksen seuranta ja suunnitelman päivitys .....	70
8.4.	Hallinnollinen käsittely .....	70
	Lähteet .....	71

Liitteet .....	72
----------------	----

**Liite 1. Yhteenvetotaulukko liikuntapalveluista**

**Liite 2. Yhteenvetotaulukko virkistyspalveluista**

**Liite 3. Yhteenvetotaulukko luontovirkistyspalveluista**



Kuva 1. Suunnitteluryhmä tutustumassa Jokelan alueeseen.



# 1. Johdanto

Tuusulan kunnan valtuustokauden yhtenä tavoitteena on tarjota upeat ja uudistuvat mahdollisuudet kulttuuriin, vapaa-aikaan ja harrastamiseen. Vuositason tavoitteena on suunnitella leikkipuistojen ja lähiliikuntapalveluiden palveluverkkoa ja onnistumisen kriteerinä, että Jokelan alueen suunnitelma on valmis. Suunnitelmatyö jatkuu seuraavina vuosina Etelä-Tuusulan ja Kellokosken alueilla. Palveluverkkosuunnitelmat jalkautetaan viherpalveluihin, liikunta-toimeen ja kaavoitukseen sitä mukaa, kun ne valmistuvat. Suunnitelmaa päivitetään suuralueittain tarpeen mukaan.

Tuusulan kunta on laatinut suunnitelman siitä, miten Jokelan viher- ja ulkoliikuntapalveluita kehitetään seuraavan 15 vuoden aikana. Kehittämissuunnitelma käsittelee kunnan asukkaille ja muilla käyttäjille tarjoamia viher- ja ulkoliikunta-alueiden palveluja ja niiden muodostamaa palveluverkkoa. Olevien kohteiden kehittämistarpeiden lisäksi tarvitaan ennakoivasti tietoa uusien asuinalueiden palvelutarpeista. Tavoitteena on taloudellisesti ja toiminnallisesti tehokkaan sekä laadukkaan palveluverkon aikaansaaminen. Palveluverkko on pohja tulevien vuosien investointiohjelman laatimiselle ja sen keskeiset linjaukset ohjaavat myös yksittäisiä palveluverkon kehittämishankkeita.

Palveluverkon lähtökohtina toimivat muun muassa Tuusulan uusi yleiskaava, väestönkasvu, kunnan strategia sekä muut kunnan strategiat ja linjaukset, organisaatio sekä muut tapahtuneet tai ennakoitavat muutokset viher- ja ulkoilualueilla ja niitä koskevissa teemoissa. Tunnistettuja teemoja ovat esimerkiksi luonnon monimuotoisuuden vahvistaminen, ilmastonmuutokseen varautuminen ja sopeutuminen, terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen sekä eri käyttäjäryhmien tarpeiden huomioiminen.

Suunnitelmassa ovat mukana kunnan viher- ja liikunta-alueille sijoittuvat liikunta-, virkistys- ja luontovirkistyspalvelut. Liikuntapalveluja ovat mm. ulkokuntoilupaikat, frisbeegolfradat ja erilaiset kentät. Virkistyspalveluihin luetaan esim. koira-aitaukset, leikkipaikat ja matonpesupaikat. Luontovirkistyspalveluita ovat mm. luontoreitit, ulkoilureitit ja luonnontarkkailupaikat. Palveluverkko ei koske koulujen eikä päiväkotien pihoja, mutta niiden palveluja tarkastellaan osana muuta palveluverkkoa.

Viher- ja ulkoliikuntapalveluiden sijoittamiseen vaikuttavat monet eri tekijät. Suunnitelmassa on tarkasteltu erityisesti palveluiden saavutettavuutta maankäytöltään ja väestöltään erityyppisillä alueilla. Muita sijoittamiseen vaikuttavia tekijöitä ovat muun muassa viheralueen koko

sekä paikan maisemalliset ja tekniset lähtökohdat.

Asukkaiden ja muiden käyttäjien näkemyksiä on kerätty suunnittelutyön eri vaiheissa. Kesällä 2023 tehtiin verkkokysely, johon vastasi yli 200 henkilöä. Lisäksi haastateltiin paikallisia nuoria. Syksyllä 2023 järjestettiin ensimmäinen asukastilaisuus ja maaliskuussa 2024 toinen asukastilaisuus, jossa oli mahdollisuus kommentoida kehittämissuunnitelman luonnosta. Verkkokyselyn, haastatteluiden ja asukastilaisuuksien kommentteja on hyödynnetty suunnitelman tavoitteiden määrittelyssä, palvelukorttien sisällössä sekä yksittäisten palvelukohteiden sijoittelussa.

Palveluverkko on suunnattu kunnan viranomaisille, päättäjille sekä viher- ja ulkoliikunta-alueille liittyviä palveluja tarjoaville eri tahoille, mutta myös palveluja käyttäville kuntalaisille. Suunnitelma toimii päätöksenteon ja palveluverkoston kehitystyön tukena.

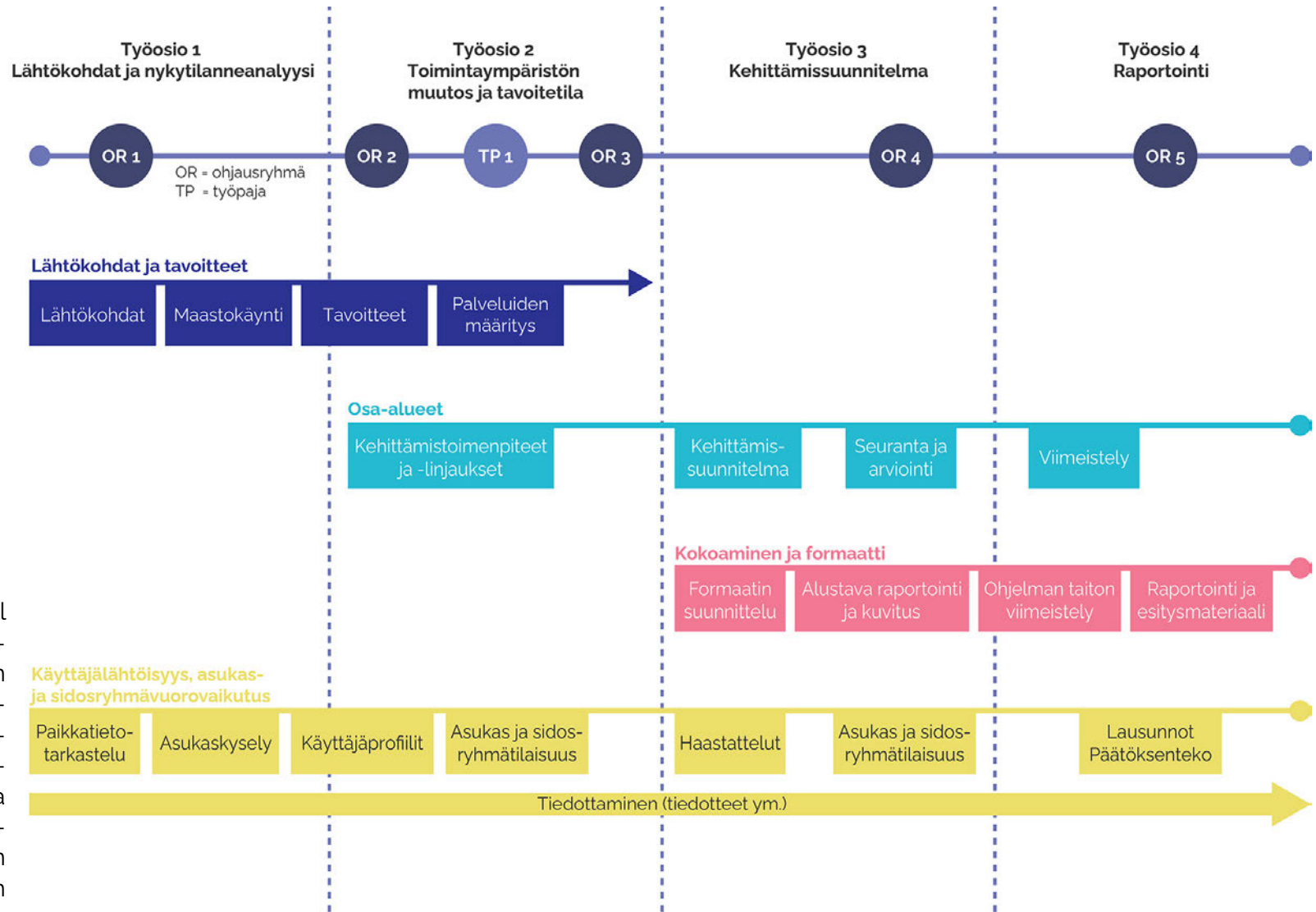
Palveluverkko on valmisteltu Tuusulan kunnan yhdyskuntatekniikan palvelualueen viherpalveluiden koolle kutsumassa ohjausryhmässä, jossa työskentelyyn ovat osallistuneet Tuusulan kunnan alla luetellut henkilöt. Työn aikana järjestettiin laajennetun ohjausryhmän työpaja.



Ohjausryhmä:

- Yhdyskuntatekniikan palvelualue
  - Mia Järvinen (ohjausryhmän puheenjohtaja)
  - Minja Koivunen
  - Laura Turpeinen
- Vapaa-ajan palvelualue
  - Risto Kanerva
  - Jaska Vilen
  - Jari Kuusrainen
- Kaavoituksen palvelualue
  - Henna Lindström
  - Tiia Niemelä
  - Terhi Wermundsen
- Elinvoima, asuminen ja kehittäminen -palvelualue
  - Jenni Kontto.

Konsulttina on toiminut Ramboll Finland, jossa työn projektipäällikkönä on ollut Hanna Keskinen ja työryhmän jäsenenä Maija Joensuu ja Lotta Lipsanen. Paikkatietoasiantuntijana ovat toimineet Elina Puhjo ja Mervi Kokkila ja vuorovaikutusasiantuntija Otsso Alasko. Lisäksi työhön on osallistunut muita konsultin asiantuntijoita.



Kuva 2. Kehittämissuunnitelman laatimisprosessi.



# 2. Lähtökohdat

## 2.1. Kunnan strategiset tavoitteet ja päämäärät

Tuusulan kunnan strategiset tavoitteet, päämäärät ja toimenpiteet ovat toimineet kehittämissuunnitelman laatimisen lähtökohtina. Tässä kappaleessa on avattu tarkemmin näitä tavoitteita ja niiden kytkeytymistä suunnitelman laatimiseen.

Tuusulan vuonna 2021 hyväksytyssä kuntastrategiassa 2023–2026 on määritelty valtuustokaudelle seuraavat kolme päämäärää:

1. Tuusulassa on mahdollisuuksia kasvaa ja menestyä
2. Tuusulassa on hyvä elää
3. Tuusula kehittyy kestävästi.

Ensimmäisen päämäärän, Tuusulassa on mahdollisuuksia kasvaa ja menestyä, tavoitteissa nostetaan viher- ja ulkoliikuntapalveluiden kannalta oleellisina tavoitteina esiin **laadukkaiden ja saavutettavien palveluiden tarjoaminen uudistuvassa ympäristössä sekä upeiden ja uudistuvien mahdollisuuksien tarjoaminen kulttuuriin, vapaa-aikaan ja harrastamiseen.**

Toinen päämäärä, **Tuusulassa on hyvä elää**, pitää sisällään useita tavoitteita, joihin voidaan

vastata kattavalla, saavutettavalla ja laadukkaalla viher- ja ulkoliikuntapalveluiden verkostolla. Tavoitteet koskevat niin hyvinvoinnin edistämistä, eri toimijoiden välistä yhteistyötä ja kumppanuutta, osallisuutta kuin myös ympäristön turvallisuutta.

Viimeinen päämäärä, **Tuusula kehittyy kestävästi**, määrittelee myös kokonaisuudessaan viher- ja ulkoliikuntapalveluiden kehittämisen tapaa. Päämäärän tavoitteissa nostetaan esiin kestävä, ilmastoystävällinen rakentaminen ja toimiminen, monipuolinen ja sujuva liikkuminen sekä taloudellisesti kestävä kasvu. Näiden lisäksi tavoitteissa on erikseen nostettu esiin viherympäristöjen, vesistöjen ja niiden saavutettavuuden sekä luonnon monimuotoisuuden vaaliminen.

Tuusulan kunta hyväksyttiin joulukuussa 2022 mukaan UNICEF:in Lapsiystävällinen kunta-malliin, joka perustuu YK:n lapsen oikeuksien sopimukseen. Mallin tavoitteena on auttaa kuntia tekemään lasten hyvinvoinnin kannalta oikeita ratkaisuja kunnan hallinnossa ja lasten arjen palveluissa sekä edistämään erityisesti heikoimmassa asemassa olevien lasten oikeuksia. Malli ottaa huomioon erityisesti yhdenvertaisuuden, lapsen edun, oikeuden elämään ja kehittymiseen sekä osallisuuden. Suunnitel-

massa on mukana monia lapsille suuntautuvia palveluita, joista keskeisimpänä erilaiset leikki-paikat.

Tuusulaan on laadittu ilmastojohtamisen toimintamalli sekä luonnos ilmasto-ohjelmasta 2023–2025. Ilmasto-ohjelmassa esitetään Tuusulan kunnan ilmastotavoite, tavoitteen saavuttamisen pääkeinot, suunnitelma Tuusulan kunnan suorien ja epäsuorien päästöjen vähentämiseksi tavoitevuoteen 2035. Välillisten päästöjen osalta tavoitevuodeksi esitetään 2040. Ilmastotyön pääkeinot ovat toimintokohtainen kehitystyö päästöjen vähentämiseksi: rakennushankkeiden ohjaus, hankintaprosessin ja kriteerien kehittäminen, energiatehokkuustyö, tilaomaisuuden ja sen kunnossapidon hallinta, yhdyskuntarakenteen sekä liikkumisen päästöjen vähentämisen ohjaus. Kestävän kehityksen ja ilmasto-ohjelmaan liittyviä tavoitteita käsitellään tarkemmin kappaleessa 2.5.1.

### 2.1.1. Kunnan organisaatio

Tuusulan kunnan palveluorganisaatio muodostuu kuntatoimialasta, joka koostuu kolmesta toimialueesta: yhteisten palvelujen toimialue, kasvun ja ympäristön toimialue ja sivistyksen toimialue. Edellä mainittujen toimialueiden lisäksi



kuntatoimialalla kansliapäällikön alaisuudessa vastataan kuntastrategiasta, edunvalvonnasta, omistajaohjauksesta, kuntayhteistyöstä, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä, osallisuudesta, viestinnästä ja kansainvälisestä toiminnasta. Lisäksi Tuusulan kunnan organisaatioon kuuluvat Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen palvelualue.

Toimialueet jakautuvat edelleen palvelualueisiin. Kasvun ja ympäristön toimialue koostuu seisemästä palvelualueesta, joista tämän työn suhteen keskeisimpiä ovat kaavoituksen palvelualue, elinvoima, asuminen ja kehittäminen -palvelualue sekä yhdyskuntatekniikan palvelualue. Tälle palvelualueelle sijoittuu viherpalvelut sekä kunnallistekniikan suunnittelu, rakentaminen ja kunnossapito. Sivistyksen toimialue koostuu neljästä palvelualueesta, joista vapaa-ajan palvelualueen liikuntapaikat ja ulkoilupalvelut on keskeinen toimija tämän työn suhteen.

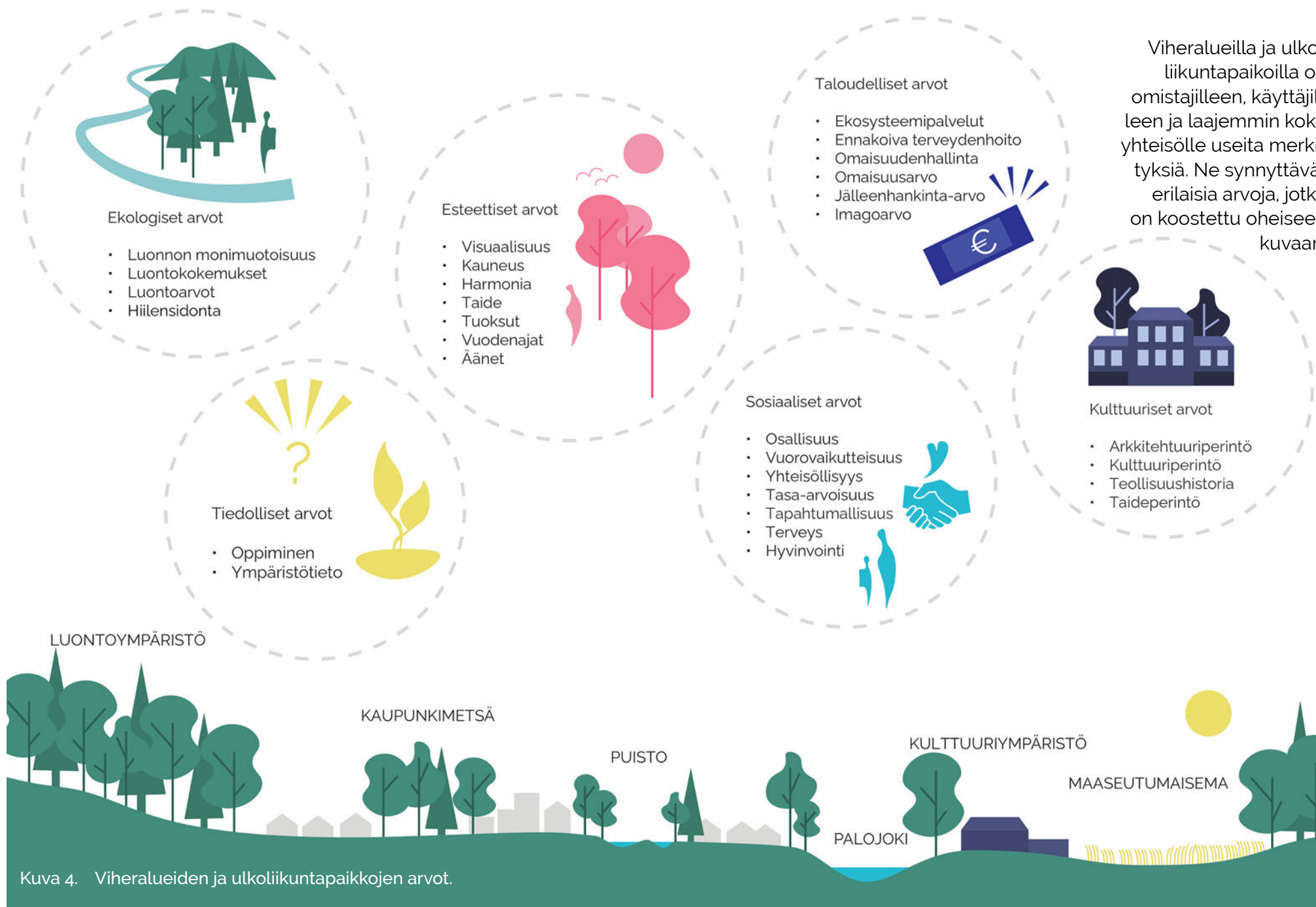
Kunnan luottamushenkilöorganisaation muodostavat toimielimet kunnanvaltuusto, kunnanhallitus, kunnanhallituksen konsernijaosto, lautakunnat, jaostot ja johtokunnat. Kasvun ja ympäristön toimialan lautakunnat ovat kuntakehityslautakunta ja tekninen lautakunta ja sivistyksen toimialueen kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta.



Kuva 3. Jokelan länsiosissa kulkee monipuolisia ulkoilureittejä.



## 2.2. Viheralueiden ja ulkoliikuntapaikkojen merkitys ja arvot



Kuva 4. Viheralueiden ja ulkoliikuntapaikkojen arvot.



## 2.3. Kunnossapitoluokat

Viheralueet luokitellaan kunnossapitoluokkiin Viheralueiden kunnossapitoluokitus RAMS 2020 mukaisesti. Kunnossapitoluokka kuvaa viheralueen yleisilmettä, käyttöä ja kunnossapidon laatutasoa. Kunnossapitoluokitus sisältää hoidon lisäksi tavoitteet kunnossapito-ohjelman tilaamiselle, suunnittelulle, valvonnalle ja omaisuudenhallinnalle sekä laatua ylläpitävälle korjaustyölle ja käyttöjärjestelmien hoidolle ja käytölle.

Viheralueen kunnossapitoluokka vaikuttaa merkittävästi rakentamis- ja kunnossapitokustannuksiin. Rakentamisen ja kunnossapidon kustannukset ovat korkeimmat rakennetuilla viheralueilla (R-pääluokka) ja edullisimmat avoimilla viheralueilla (A-pääluokka) ja metsissä (M-pääluokka). Viheralueiden kunnossapidon kustannuksiin vaikuttavat myös käyttäjien määrä ja alueen käyttöaste. Mitä enemmän alueella on käyttöä ja kulumista sitä enemmän vaaditaan kunnossapitoa ja resursseja kunnossapitoon.

Kunnossapitoluokka voi myös muuttua viheralueen kehittymisen ja sen elinkaaren mukaan. Uusien ja kunnostettavien viheraluepalveluiden kunnossapitoluokat määritetään ja tarkastetaan suunnittelun yhteydessä.

Taulukko 1. Viheralueiden kunnossapitoluokitus RAMS 2020

Pääluokat	Alaluokat
<b>R Rakennetut viheralueet</b>	R1 Rakennettu arvoviheralue R2 Toimintaviheralue R3 Käyttöviheralue R4 Suoja- ja vaihtumisviheralue
<b>A Avoimet viheralueet</b>	A1 Arvoniitty A2 Käyttöniitty A3 Maisemaniitty A4 Avoin alue A5 Maisemapelto
<b>M Metsät</b>	M1 Arvometsä M2 Lähimetsä M3 Ulkoilu- ja virkistymetsä M4 Suojametsä M5 Talousmetsä

## 2.4. Käyttäjäturvallisuus

Viher- ja ulkoliikuntapalvelut suunnitellaan niin, että terveellisyys ja turvallisuus otetaan kokonaisvaltaisesti huomioon. Julkisia alueita koskee laki kuluttajaturvallisuudesta, jonka mukaan merkittäviä riskejä sisältävää palvelua tarjoavan toimijan tulee laatia kirjallinen turvallisuussuunnitelma eli turvallisuusasiakirja. Tällaisiksi palveluiksi on määritetty esim. leikkipaikat, uimarannat ja pulkkamat.

Melu, vilkasliikenteinen katu, vesistö tai muu vaaraa aiheuttava asia saattaa vaikuttaa palvelun sijoitukseen. Lisäksi keskeisiä kysymyksiä turvallisuuden kannalta ovat valaistus, kunnossapito, rakenteiden kestävyys ja suoja auringon paahteelta. Rakennetuilla alueilla on tärkeää arvioida myös kaupunkipuuden kuntoa.

Uudet leikkipaikat ja niiden peruskorjaukset toteutetaan EU:n turvallisuusstandardit täyttävänä. Aikuisten ulkokuntoiluvälineet sijoitetaan leikkipaikkojen ulkopuolelle, koska ne eivät useimmiten täytä leikkivälineille asetettuja turvallisuusvaatimuksia. Leikkipaikkojen turvallisuudesta huolehditaan säännöllisillä tarkastuksilla ja kunnossapidolla.

# 3. Viher- ja ulkoliikuntapalveluihin vaikuttavat muutostekijät

## 3.1. Kestävään kehitykseen ja ilmasto-ohjelmaan liittyvät tavoitteet

Tuusulan kunnan yhtenä strategisena päämääränä on kehittää Tuusulaa kestävästi muun muassa seuraavien valtuustokauden tavoitteiden mukaisesti

- Rakennamme kestävää tulevaisuutta ja edistämme ilmastotekoja kaikessa toiminnassa (tavoite 11)
- Vaalimme viherympäristöä, vesistöjä ja niiden saavutettavuutta sekä luonnon monimuotoisuutta (tavoite 12)
- Kehitämme monipuolista ja sujuvaa liikumista Tuusulassa ja seudulla (tavoite 13)

Tavoitteeseen 11 liittyy mm. hiilineutraalisuustavoitteen toteutuminen, tavoitteeseen 12 metsäisten alueiden määrän kehittyminen ja vesistöjen ekologinen tila ja tavoitteeseen 13 pyöräilyn edistäminen.

Ilmatoriskeillä tarkoitetaan ilmaston, sään ja niiden kehityksen aiheuttamia mahdollisia suoria ja epäsuoria haittoja ihmistoiminnalle, elinkeinoille ja ympäristölle. Merkittävimpiä ilmatoriskejä löytyy esimerkiksi vesiin ja vesien

hallintaan liittyen (rankkasateet, tulvat, muutokset jäätymis- ja sulamissykleissä), ekosysteemien muutoksiin liittyvät riskit (lajistomuutokset, biodiversiteetin heikentyminen, taudit ja tuholaiset) sekä kuumuuteen ja kuivuuteen liittyvät riskit (pitkittyneet helle- ja kuivuusjaksot).

Rakentaminen ja elinkaaren aikainen ylläpito ovat nykytilanteessa kuntaorganisaation suurin yksittäinen päästöjen aiheuttaja. Ilmasto-ohjelman 2023–2025 keskeisimmät tähän suunnitelmaan liittyvät tavoitteet ovat

- Julkisen rakentaminen päästövähennykset ja päästöttömät työmaat
- Hankintojen ilmastopäästöjen pienentäminen: infrarakentamisen hankinta ja ilmasto- viisas rakentaminen
- Ilmastonmuutoksen kestävä lajivalikoima ympäristörakentamisessa
- Maaperän ja kasvualustojen käsittelyn periaatteet
- Kävelyn ja pyöräilyn edistämiseen liittyvät toimenpiteet
- Ilmastokestävä metsänhoito kunnan omistamissa metsissä.

Kestävässä kaupungissa viher- ja ulkoliikunta-alueet suunnitellaan ja kunnossapidetään

muuttuvan ilmaston vaatimukset huomioiden. Ilmastonmuutokseen sopeutuminen on myös osa kaupungin riskienhallinnan suunnittelua. Viherrakentaminen julkisilla alueilla auttaa sopeutumaan ilmastonmuutokseen erityisesti hulevesien ja lämpötilojen hallinnan kautta. Samalla luodaan monimuotoisempaa kaupunkiympäristöä ja lisätään hiilinieluja.

Rakennettujen viheralueiden lisäksi luonnon kokeminen ja luonnontuntu ovat merkittävä lähtökohta viher- ja ulkoliikunta-alueiden palvelujen kehittämisessä. Laajat yhtenäiset metsäalueet ovat keskeisiä luontokokemuksen kannalta ja samalla ne ovat usein myös luontoarvojen keskittyviä. Asukkaiden arjen virkistytymisen ja elpymisen kannalta myös lähimetsät ovat merkittäviä pieniä luonnon kokemisen alueita.

Sosiaalisen kestävyuden näkökulmasta viher- ja ulkoliikunta-alueet parantavat asukkaiden hyvinvointia, terveyttä ja viihtyvyyttä. Niillä on tutkimusten mukaan positiivinen vaikutus ihmisen fyysiseen ja psyykkiseen hyvinvointiin. Ne palvelevat eri väestö- ja ikäryhmiä, tarjoavat mahdollisuuksia sosiaalisiin kontakteihin, vuorovaikutukseen ja yhteisöllisyyteen. Viheralueet myös tukevat kulttuuritoimintoja sekä asuk-



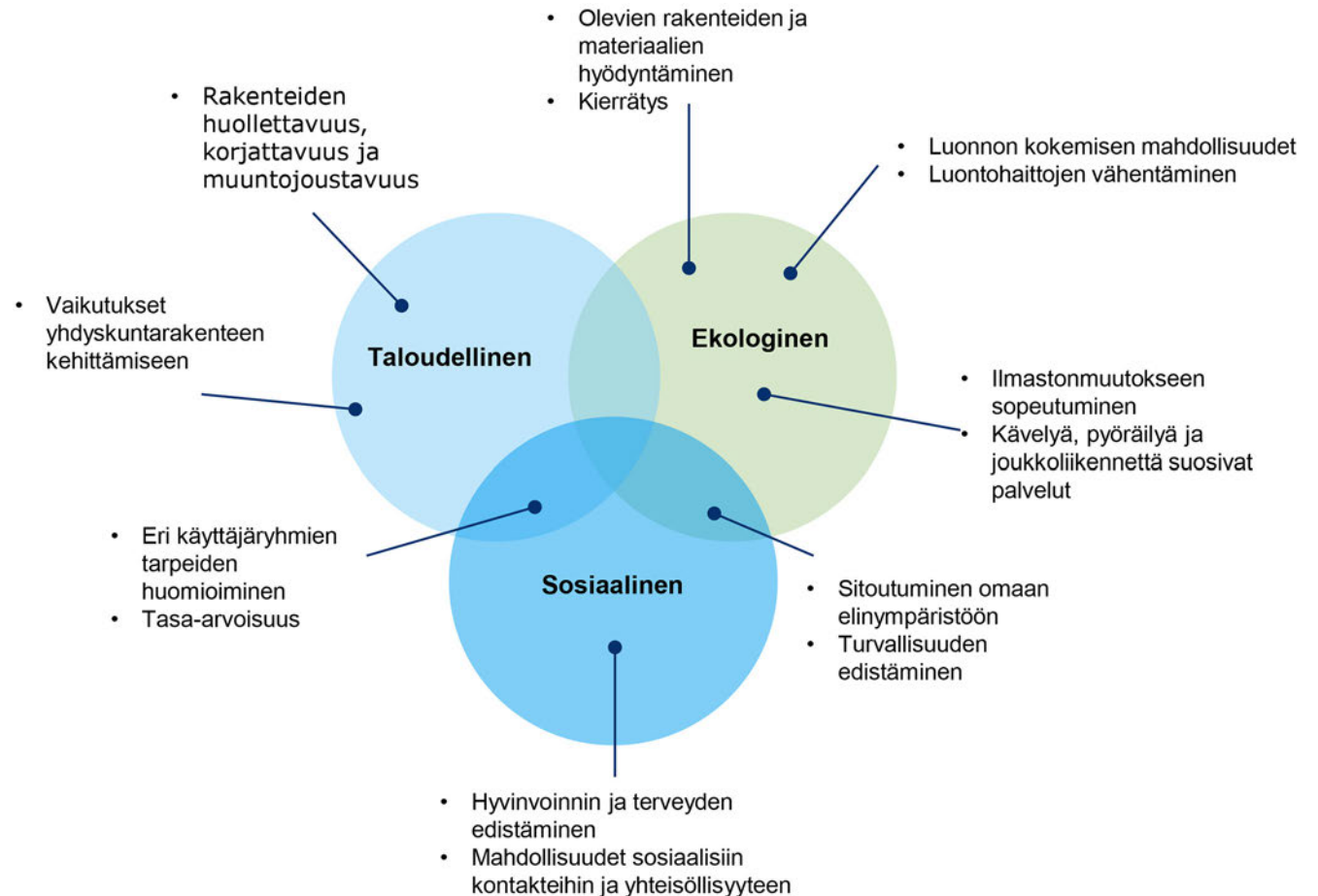
kaiden sitoutumista elinympäristöönsä. Vihealueiden suunnittelun yhteydessä on tärkeää huomioida eri käyttäjäryhmien tarpeet.

Taloudelliseen kestävyteen liittyen keskeisiä näkökulmia ovat alueiden ja rakenteiden huollettavuus, korjattavuus ja muuntojoustavuus sekä niiden vaikutukset kunnossapitokustannuksiin ja omaisuuden hallintaan. Viher- ja ulkoliikuntapalveluiden sijoittamisella on myös vaikutusta yhdyskuntarakenteen ja eri liikku- mismuotojen kehittämiseen.

Palvelujen sijoittaminen vaikuttaa olennaisesti liikenteen määrään ja käytettäviin kulkumuotoihin. Tavoitteena on luoda hyvät edellytykset kävelylle ja pyöräilylle sekä joukkoliikenteen käytölle.

### 3.2. Väestönkasvu ja palvelukysynnän muutos

Tuusula on kasvanut viime vuosikymmenen aikana nopeasti. Kesäkuussa 2022 Tuusulan väkiluku ylitti 40 000 asukkaan rajapyykin. Vuonna 2023 Tuusulan väkiluku kasvoi lähes 1000 henkilöllä, ja suhteellinen kasvu oli 2,35 %. Kasvu näkyy myös Jokelassa, joka on Tuusulan toiseksi suurin keskustaajama. Ennusteen mukaan Jokelan suuralue jatkaa tasaista kasvua kahden muun keskustaajaman, Hyrylän ja Kellokosken, kanssa samalla kun Tuusulan haja-asutuksilla väestö vähenee. Yleiskaavassa osoitetuilla uusilla asumisen alueilla mahdollistetaan Jokelaan uutta asuntotuotantoa noin 4 800 uudelle



Kuva 5. Kehittämissuunnitelman ekologisen, sosiaalisen ja taloudellisen kestävyden näkökulmat.

asukkaalle. Asukasluvun kasvu tarkoittaa myös palvelukysynnän kasvua Jokelassa.

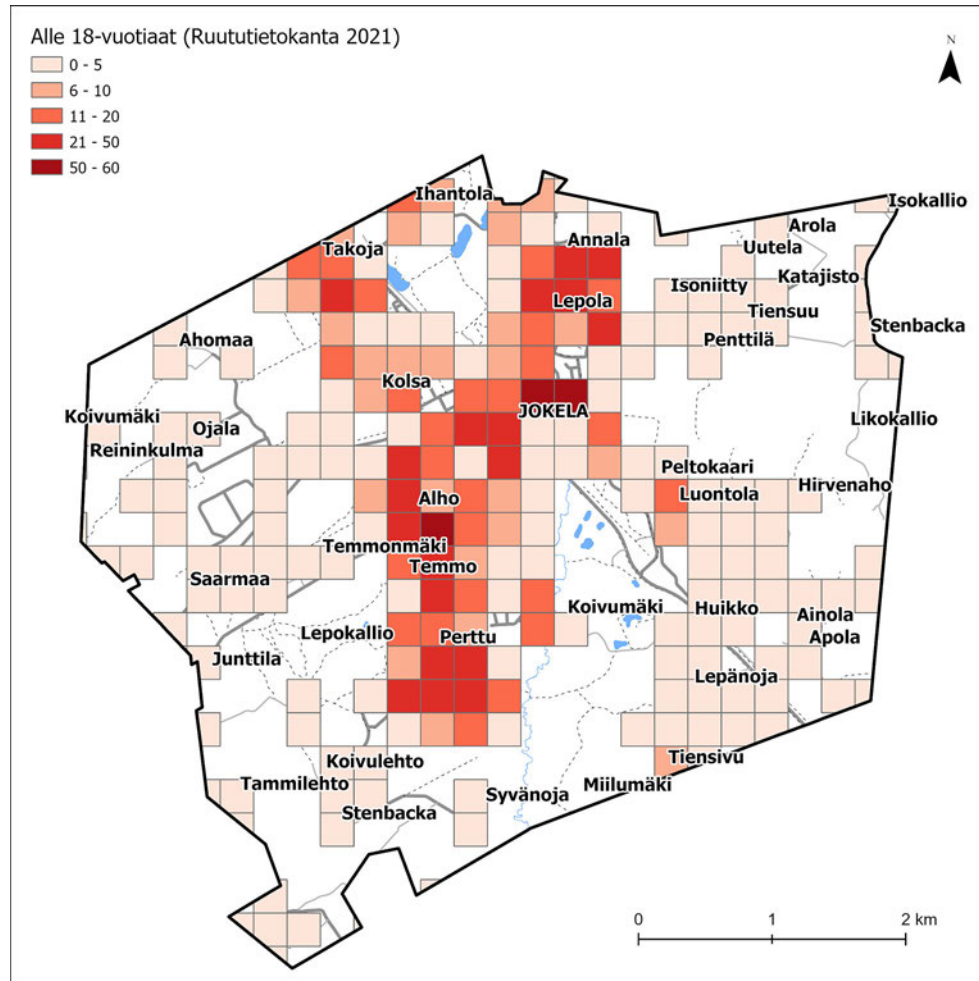
Väestönkasvun ohella myös väestön ikärakenteessa tapahtuu jatkuvia muutoksia. Valtakunnallisesti väestö ikääntyy ja syntyvyys on kääntynyt laskuun. Syntyvyyden laskun vaikutuksia lieventää Tuusulassa jonkin verran väestösuun-

nitteen olettama siitä, että kunnan tulomuuttajissa on erityisesti lapsiperheitä. Eläkeikäisen väestön kasvu on sen sijaan erittäin voimakasta Tuusulassa. Yli 85- vuotiaiden ikäryhmä lähes kolminkertaistuu vuoteen 2046 mennessä. Väestön ikääntyminen tuottaa etenkin asumiseen ja liikkumiseen liittyviä tarpeita.

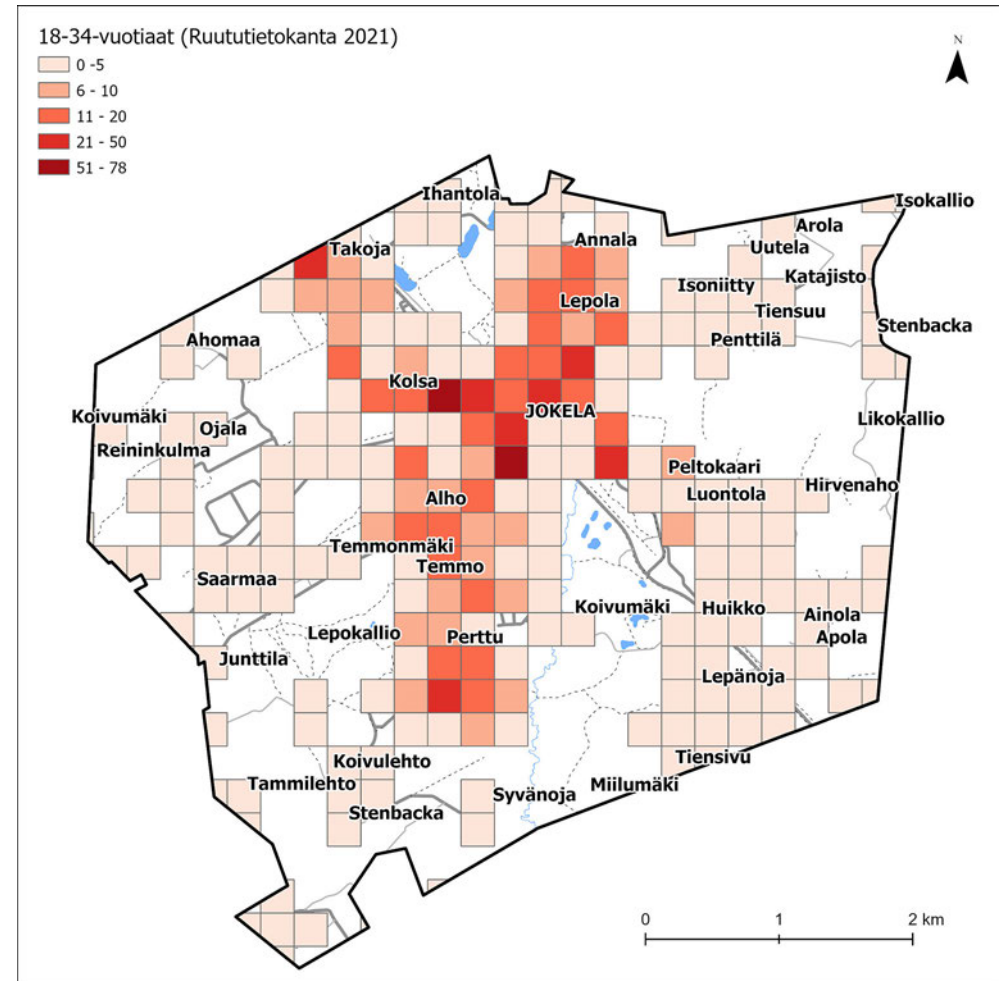
Eri-ikäryhmiin kuuluvan väestön asuinpaikat sijoittuvat Jokelassa oheisten kuvien mukaisesti. Yli 64-vuotiaita on eniten Jokelan keskustassa. 35-64 -vuotiaat jakaantuvat melko tasaisesti kaikille isoimmille asuinalueille samoin kuin alle 18-vuotiaat. 18-35 -vuotiaita asuu eniten Jokelan keskustassa radan molemmin puolin.

Palvelukysynnässä voi tapahtua muutoksia myös kunnan ulkoisten tekijöiden vaikutuksesta. Esimerkiksi työsuhdepyörien lisääntyminen on vaikuttanut ympäri vuotisen pyöräilyn lisääntymiseen sekä maastossa pyöräilemiseen. Uudet liikuntalajit saattavat myös vaikuttaa palvelukysyntään.

Kuvat 4-7. Väestön eri ikäryhmien sijoittuminen Jokelassa

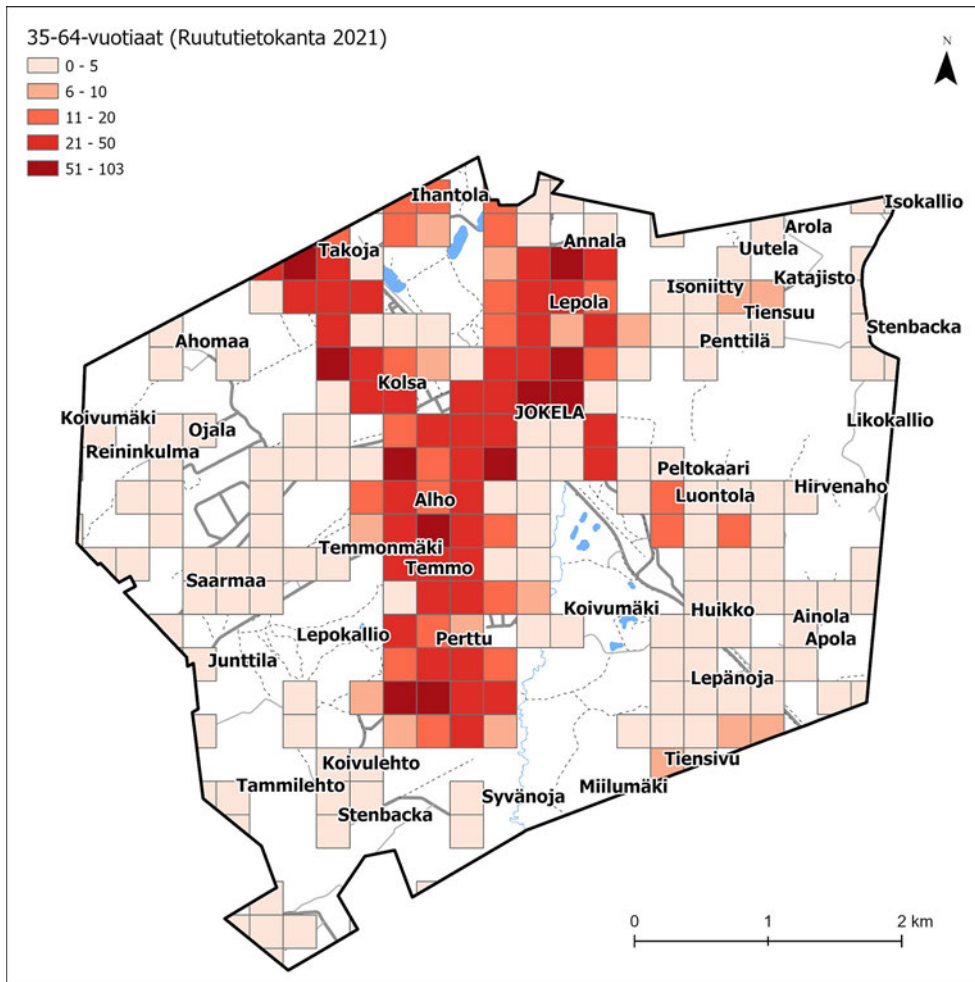


Kuva 6. Alle 18-vuotiaiden asuinpaikkojen sijoittuminen Jokelassa.

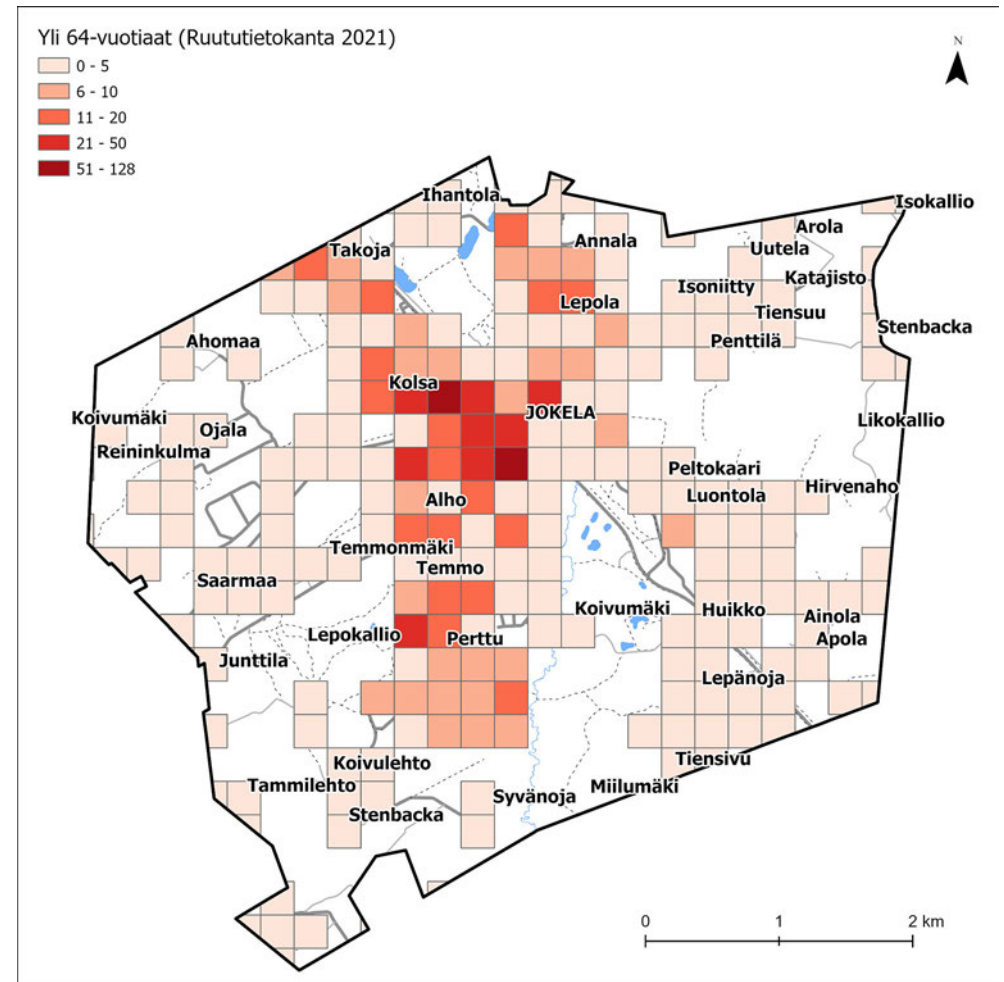


Kuva 7. 18-34-vuotiaiden asuinpaikkojen sijoittuminen Jokelassa.





Kuva 8. 35-64-vuotiaiden asuinpaikkojen sijoittuminen Jokelassa.



Kuva 9. Yli 64-vuotiaiden asuinpaikkojen sijoittuminen Jokelassa.

### 3.3. Keskustarakenteen tiivistyminen ja maanomistus

Tuusulan strategian mukaisesti tavoitteena on luoda tiiviimpiä keskusta-alueita, joissa on monipuolinen palvelutarjonta. Jokelan keskustan tiivistyminen ja asukasmäärän kasvu kasvattaa luonnollisesti myös viher- ja ulkoliikunta-alueiden palvelutarpeita. Palveluiden käyttöpaine kasvaa ja ne on varustettava vastaanottamaan entistä suurempia kävijämääriä. Nykyisten metsäalueiden muuttuminen rakennetuiksi alueiksi lisää käyttäjiä säilyvillä metsäalueilla.

Tuusulassa tavoitteena on täyttää ympäristöministeriön suositus, jonka mukaan jokaisella kuntalaisella tulisi olla viheralue korkeintaan 300 metrin etäisyydellä.

Tuusulan kunnan maapoliittisessa ohjelmassa 2023 linjataan, että kunnan tavoitteena on maanhankinnalla pitää yllä yhdyskuntarakenteen kehittämiseen riittävää raakamaavarantoa. Kunnan kehittämisen kannalta on tärkeää hankkia vuosittain strategiassa ja vuositavoitteissa määritelty määrä raakamaata yleiskaavan osoittamilta kehitysalueilta ja virkistysalueilta. Raakamaata hankitaan ensisijaisesti vapaaehtoisin kaupoin. Lisäksi maata voidaan hankkia mm. vaihtamalla, tilusvaihdolla tai tilusjärjestelyin, käyttämällä etuosto-oikeutta sekä lunastamalla. Kunta voi myös luovuttaa tontteja tai rakennusoikeutta osana raakamaan kauppahintaa.

Maanhankinta on olennaisessa osassa Jokelan viher- ja ulkoliikuntapalveluiden kehittämisessä, koska kunnan lähtökohtana on toteuttaa palveluita vain kunnan omistamalle maalle. Viher- tai liikunta-alueiksi kaavoitettujen alueiden lunastaminen on mahdollista maankäyttö- ja rakentamislain (132/1999) mukaan. Ulkoilureitien toteuttamiseksi voidaan myös hakea ulkoilulain (606/1973) mukaista ulkoilureittitoimitusta. Maanhankinta vie yleensä aikaa, joten tämä tulee ottaa huomioon hankkeiden aikatauluissa.

### 3.4. Liikkumattomuuden lisääntyminen ja muut hyvinvointiin liittyvät näkökulmat

Tuusulan kunta on tunnistanut liikkumattomuuden lisääntymisen kasvavaksi haasteeksi. Kaikissa lasten ja nuorten ikäryhmissä suositusten mukaan riittävästi liikkuvien määrä jää alle puoleen. Heikoin tilanne on lukiolaisten ja ammattikoululaisten keskuudessa, joista lukiolaisista riittävästi liikkuu vain 13,9 % ja ammattikoululaisista 15 %. Tuusulan aikuisväestöstä 25-65 -vuotiaista naisista 32% ja miehistä 45% vastasi täyttävänsä liikuntasuosituksen kaikilta osin vuoden 2019 asukaskyselyssä. (Tuusulan kunta, 2020, s. 5-6.)

Vuosille 2019–2023 tehdyssä terveysliikuntaohjelman tavoitteissa ja toimenpiteissä korostetaan arkiliikunnan merkitystä ja liikkumisen

mahdollisuuksien tasavertaisuutta kaikille ikä- ja ihmisryhmille. Terveysliikunnan tekeminen mahdollisimman saavutettavaksi tarkoittaa erityisesti lapsien ja ikäihmisten tarpeiden sekä esteettömyyden huomioimista. Laadukkaat ja hyvin ylläpidetyt viher- ja ulkoliikuntapalvelut ovat merkittävässä osassa luomassa kuntalaisille mahdollisuuksia matalan kynnyksen arki-  
liikkumiseen.

Lasten ja nuorten hyvinvointiongelmien polarisoituminen on tunnistettu yhdeksi merkittäväksi riskitekijäksi kunnan toimintaympäristössä. Lasten ja nuorten fyysinen ja henkinen tilanne on huonontunut viime vuosina mm. koronapandemian rajoitustoiminnan sekä yleisen liikkumattomuuden lisääntymisen vuoksi. Kunnan taloussuunnitelmassa on hallintakeinoina tuotu esiin mm. laadukkaiden ja saavutettavien peruspalveluiden tarjoaminen, yhteisöllisyyttä lisäävät ja yksinäisyyttä vähentävät toimenpiteet sekä tasa-arvoisten mahdollisuuksien luominen lapsille ja perheille.



### 3.5. Investointien ja kunnossapidon rahoitus ja resurssointi

Kunnassa on yhdeksi riskitekijäksi arvioitu kasvavat investoinnit ja velkataakan lisääntyminen. Viher- ja ulkoliikuntapalveluiden kannalta on oleellista säilyttää tasapaino investointien ja kunnossapidon rahoituksen suhteen. Viime vuosina toteutuneet viheralueiden investoinnit ovat olleet koko kunnassa vuositasona noin 2-4,2 milj. €. Suunnitelmakaudella vuoteen 2034 saakka viherpalveluiden investoinnit ovat vuositasona noin 1-3 milj. €. Ulkoliikuntapalveluiden investointirahoitus koko kunnassa on vuonna 2024 noin 560 000 €/vuosi ja 5-vuotiskaudella noin 2 milj. €/vuosi.

Viheralueiden kunnossapito vastaa kunnan omistamien, rakennettujen R ja A kunnossapitoluokkien puistojen ja katuviheralueiden sekä M kunnossapitoluokan pienien metsiköiden kunnossa- ja puhtaanapidosta. Viheralueiden kunnossapidon budjetti on Jokelassa vuodessa noin 160 000 euroa. Jokelan alueella viheralueita ja pihvoja kunnossapitää sama urakoitsija. Metsänhoito ei sisälly urakoitsijan tehtäviin.

Liikuntapalveluiden kunnossapito vastaa ulkoliikuntapaikkojen, kuten kenttien sekä hiihto- ja ulkoilureittien kunnossapidosta. Ulkoliikuntapaikkojen koko Tuusulan kattava kunnossapidon vuosibudjetti on noin 500 000 €.



Kuva 10. Notkokuiston alueleikkipaikka on vehreä.



# 4. Jokelan nykytilan kuvaus

## 4.1. Yleiskuvaus ja historia

Jokela on reilulla 6600 asukkaalla toiseksi suurin Tuusulan kolmesta keskustaajamasta. Jokela sijaitsee Tuusulan pohjoisosassa, Helsinki - Riihimäki -junaradan varrella Järvenpään Sau-nakallion aseman ja Hyvinkään aseman välillä.

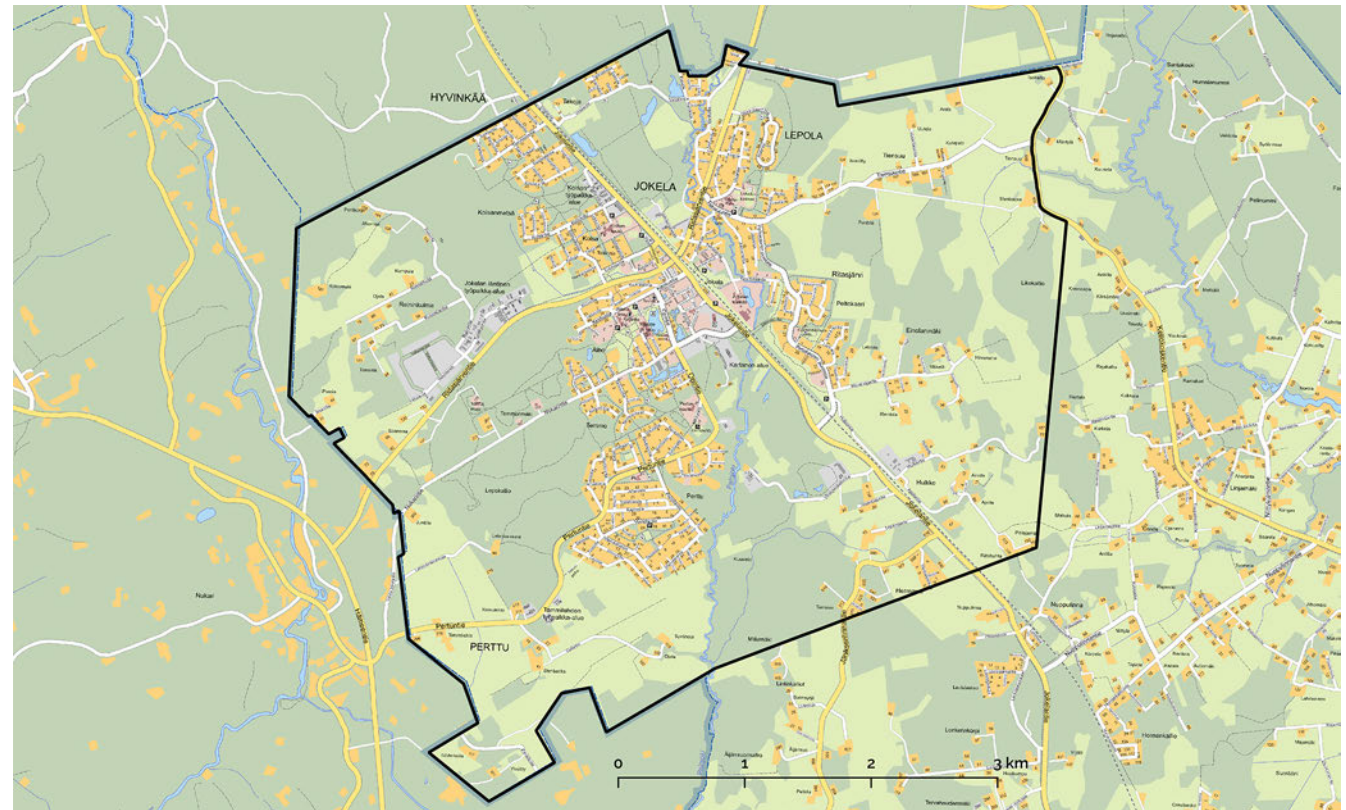
Rautatiellä on merkittävä rooli Jokelan histo-riassa, sillä raideyhteyden myötä Jokelaan al-koii kehittyä teollisuutta aseman läheisyyteen 1800-luvun lopusta lähtien. Samalla keskusta on kehittynyt painottuen radan läntiselle pu-olelle. Vaikka teollisuustoiminta on Jokelassa jo hiljentynyt, on ympäristössä havaittavissa erilaisia viitteitä tiili- ja tulitikkuteollisuuden ai-kaan. Vanhojen teollisuusrakennusten lisäksi keskustan yhteydessä on useita pieniä lampia, jotka ovat alkujaan toimineet tiiliteollisuuden savenottokuoppina ja myöhemmin täyttyneet pohjavedellä.

Rautatie yhdessä radan suuntaisen Jokelantien kanssa jakaa Jokelan taajaman kahteen osaan. Suurin osa palveluista sijaitsee radan läntisel-lä puolella. Jokelaa kuitenkin kehitetään radan molemmilta puolin nykyisen rakentamisen reu-na-alueille. Esimerkiksi 2010-luvulta lähtien ra-kennettu Peltokaaren uusi asuinalue rakentuu radan koillispuolelle. Radan lisäksi taajamaa

idästä rajaava Palojoki asettaa raameja Jokelan kasvulle ja rakentamiselle.

Asutus on Jokelassa keskustaa lukuun otta-matta pientalovaltaista. Myös keskustan ra-kennuskanta on väljää ja matalaa. Tuusulan

kuntastrategian tavoitteisiin kuitenkin kuuluu keskusta-alueiden tiivistäminen. Jokelasta on myös laadittu selvityksiä, joiden avulla on ollut tarkoitus kehittää aluetta puutarhakaupunki-maisena taajamana.



Kuva 11. Suunnittelun aluerajaus.

#### 4.1.1. Maisema

Jokelan ja sen lähiympäristön maisemarakenteen rungon muodostavat kolme savipohjaista jokilaaksoa, idässä Keravanjoki, Jokelan lävitse kulkeva Palojoki ja lännessä Vantaanjoki. Näitä jokilaaksoja erottavat moreenimuodostumat ja harjut. Harjut ja moreenimuodostumat sekä jokilaaksot ovat suuntautuneet kaakko-luodesuunnassa, jääpeitteen vetäytymissuunnan mukaan. Maiseman perusrakenteessa Jokela sijoittuu selänteelle ja sen lakialueelle.

Jokelan taajama rajautuu lännessä yhtenäiseen moreeniharjuun. Harjulla sijaitsee valtaosa Jokelan luontovirkistyspalveluista. Itse taajama sijaitsee valtaosin savikolla, mikä on mahdollistanut tiiliteollisuuden sekä toisaalta viljelyksen taajaman itäpuolella, Palojoen rannoilla.

Jokelan taajamaa rajaavat idästä Palojoki sekä jokilaakson metsä- ja peltoalueet. Lännessä taajama rajautuu Lepokallion ja Temmonmäen kallioisiin metsäalueisiin, joissa sijaitsee myös koko Tuusulan korkein kohta (120 metriä merenpinnan yläpuolella). Rautatie yhdessä Jokelantien kanssa halkoo taajamaa luode-kaakosuunnaisesti ja näihin poikittaisesti risteävä

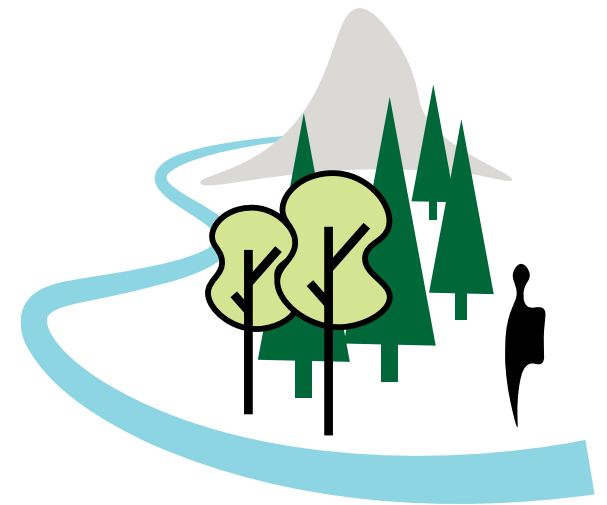
Ridasjärventie taas koillinen-lounassuunnaisesti. Taajamarakenteen sisällä pientaloasutuksen välissä sijaitsee erilaisia viheralueita puistometsistä ja niityistä erilaisiin rakennettuihin virkistysalueisiin.

Palojoki on luonteeltaan voimakkaasti mutkitteleva ja sen rannat ovat viettävät. Joki saa alkunsa Ensimmäisen Salpausselän harjuilla muodostuvista puroista laskien lopulta Vantaanjokeen. Palojoki on 45 kilometriä pitkä ja sen valuma-alue on 89 neliökilometriä. Valuma-alueen hallitsevat maalajit ovat hiesu ja savi. Koska valuma-alue on alle 100 neliökilometriä, mutta yli 10 neliökilometriä, Palojoki lasketaan nykyisen vesilain mukaisesti puroksi (Vesilaki 587/2011).

Vaikka Palojoen sijainti on Jokelan taajamarakenteen kannalta hyvin keskeinen, jää sen rooli taajamassa vähäiseksi. Radan läntisellä puolella taajama rajautuu Palojokeen ja itäpuolella joki kulkee taajamarakenteen läpi. Joki jää tästä huolimatta myös pohjoispuolella melko huomaamattomaksi jokiuoman verrattain syvän, kapean ja puustoisien olemuksen vuoksi. Palojoen virkistyksellisiä sekä maisemallisia arvoja

olisi varaa täten kasvattaa. Ekologisen verkoston kannalta Palojoki rantoineen sen sijaan on merkittävä osa alueen sini- ja viherrakennetta. Palojoki ja sen rannat toimivat ekologisina yhteyksinä, mikä tulee huomioida joen varren kehityksen yhteydessä.

Palojoen sekä Palojokeen liittyvien pienten purojen lisäksi muita alueen vesistöjä ovat erilaiset lammet. Keskustan lammet ovat syntyneet tiiliteollisuuden ja savenoton seurauksena. Jokelan keskustan pienet, lähekkäin ryhmittyvät lammet ympäristöineen muodostavat tärkeän elementin Jokelan maisemassa. Lammista erityisesti Koululampi sijaitsee hyvin keskeisellä paikalla julkisten palveluiden läheisyydessä.



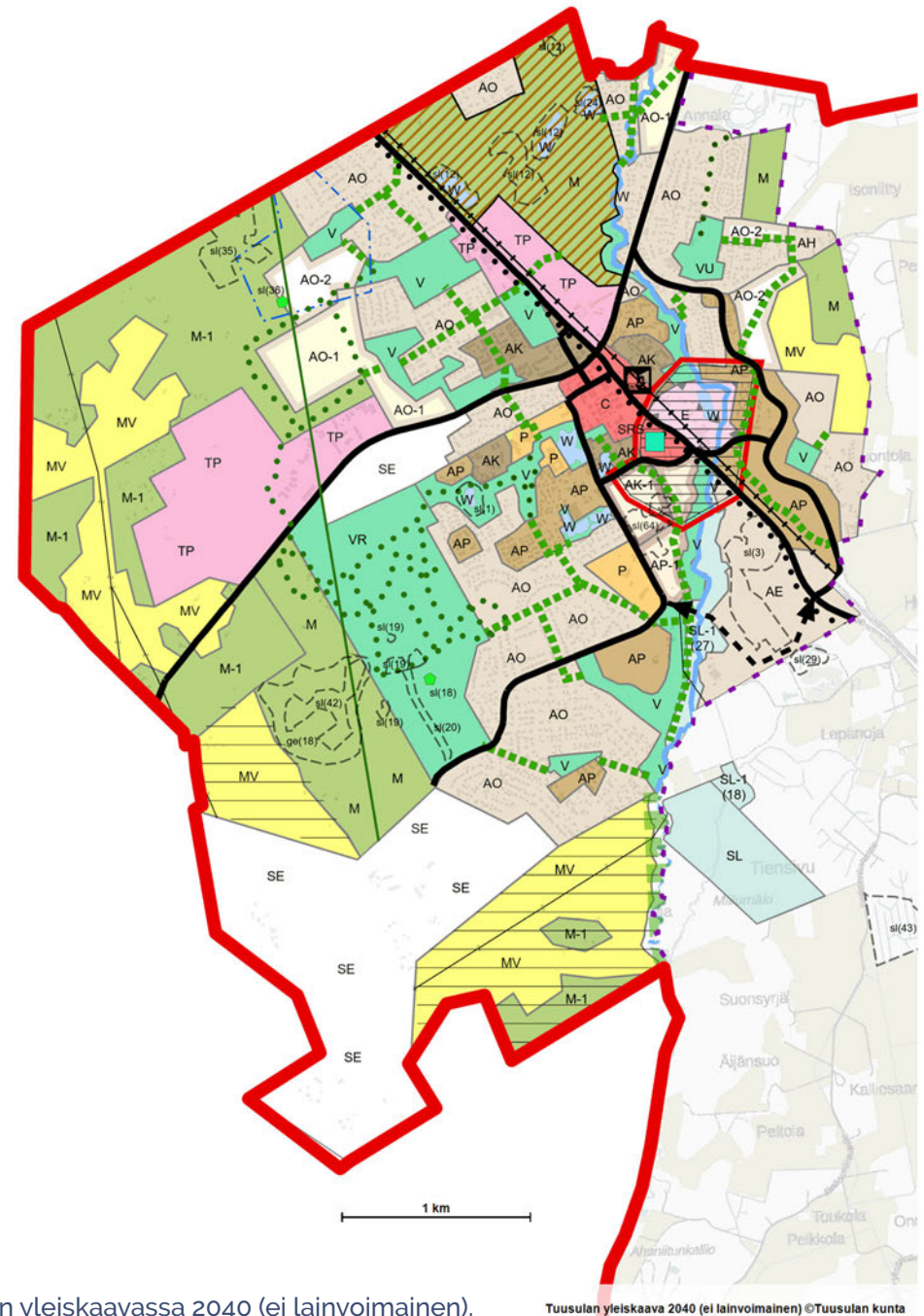
#### 4.1.2. Kaavoitus ja maanomistus

Tuusulan yleiskaavassa 2040 on esitetty aluevaraukset Jokelan keskeisille virkistys-, retkeily-, urheilu- ja metsäalueille. Lisäksi yleiskaavassa on esitetty ekologiset yhteystarpeet, viheryhteystarpeet, luonnonsuojelualueet, vesialueet ja ohjeelliset ulkoilureitit. Valtuusto hyväksyi Tuusulan yleiskaavan kokouksessaan 14.11.2022 § 133, mutta kaava ei ole vielä lainvoimainen.

Viheralueiden palvelut sijaitsivat pääosin rakennetuiksi puistoiksi (VP) asemakaavoitetuilla viheralueilla. Luontovirkistyspalveluita ja erilaisia reittejä sijaitsee pääosin luonnonmukaisilla lähivirkistysalueilla (VL). Reittejä kulkee myös maa- ja metsätalousvaltaisilla alueilla (M).

Jokelan urheilukeskus on asemakaavaltaan urheilu- ja virkistyspalvelualue (VU). Muut ulkoliikuntapalvelut sijaitsivat asemakaavan viheralueiksi merkityillä alueilla. Koska Jokelan viher- ja liikuntapalvelut lomittuvat keskenään, onkin tärkeä tarkastella palveluita yhdessä.

Jokelan taajamassa kunta omistaa pääosan alueen asemakaavan mukaisista viheralueista. Kunnan omistuksessa on myös taajaman länsipuolelle sijoittuvat laajat metsäalueet sekä itäosissa sijaitseva urheilukeskuksen alue. Maanomistus painottuu merkittävästi radan länsipuoliselle alueelle. Asemakaavoitettuja viheralueita on runsaasti myös yksityisessä omistuksessa muun muassa Palojoen varressa.



Kuva 12. Jokelan alue Tuusulan yleiskaavassa 2040 (ei lainvoimainen).

Tuusulan yleiskaava 2040 (ei lainvoimainen) ©Tuusulan kunta



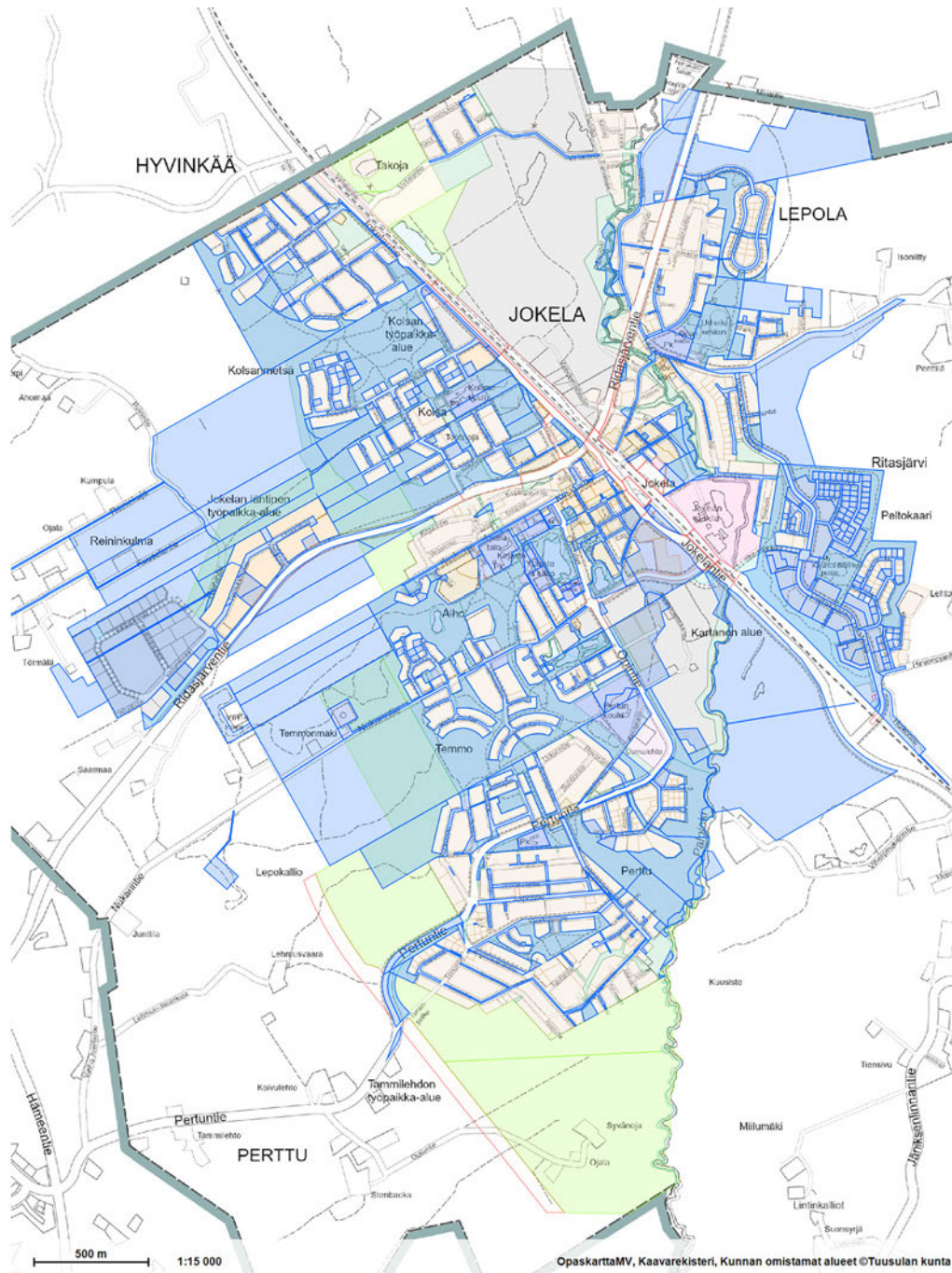
### 4.1.3. Viher- ja ulkoliikuntapalveluiden nykytila

Jokelan alueella on paikkatietojen perusteella viheralueita yhteensä noin 350 ha. Rakennettuja viheralueita (R2 ja R3) on noin 28,5 ha ja avoimia viheralueita (A2 ja A3) noin 15,5 ha. Tuusulan kunnan omistamia metsiä Jokelan suuralueella on noin 260 ha. Valtaosa näistä on luokiteltu talousmetsiksi (196 ha).

Seuraavissa kappaleissa kuvaillaan yleisellä tasolla palveluiden nykytilaa ja sijoittumista. Tarkemmat palvelukohtaiset tiedot löytyvät palvelukorteista (kpl 7) sekä taulukosta (liite 1).

Jokelassa on kokoonsa nähden monipuolisesti erilaisia viher- ja ulkoliikuntapalveluita. Palveluiden haasteena onkin määrän sijaan niiden paikoitellen huono ja epätasapuolinen sijoittuminen. Rata sekä Palojoki jakavat taajamaa osiin ja tuovat haasteita palveluiden sijoittumiselle ja erityisesti niiden saavutettavuudelle. Monet elinkaareltaan samanikäiset ja -kuntoiset sekä lähellä sijaitsevat palvelukohteet asettavat haasteita kohteiden kunnossapidolle sekä tuleville peruskorjauksille ja niiden rahoitukselle.

Jokelan keskeisin viher- ja ulkoliikuntapalveluiden keskittymä on Notkokuiston ja koulukeskuksen alue. Toinen keskeinen alue on Lepolan koulun ja Jokelan urheilukeskuksen alue. Erilaisten reitien osalta merkittävimpiä kohteita ovat kuntoradan, Kolsan sekä Lepokallion ja Temmonmäen metsäalueet.



Kuva 13. Kunnan maanomistus Jokelassa sinisellä.

# 5. Käyttäjien osallistaminen

Asukkaiden ja muiden viheralueiden käyttäjien näkemyksiä on kerätty suunnitelman laatimisprosessin eri vaiheissa. Ensimmäisessä työosiossa, lähtökohdat ja nykytila-analyysi, toteutettiin kaikille asukkaille suunnattu kysely. Asukas- ja sidosryhmätilaisuudet taas toteutettiin toisen, toimintaympäristön muutos ja tavoiteta, sekä kolmannen, kehittämissuunnitelman, työosion aikana. Näiden lisäksi työn aikana toteutettiin Jokelan nuorille suunnattu kysely, jossa kartoitettiin nuorten toiveita kehittämissuunnitelmaan liittyen. Suunnitteluprosessin aikana on toteutettu myös haastatteluita kunnan eri yksiköille lähtötilanteen kartoittamiseksi.

Seuraavissa kappaleissa on kuvattu lyhyesti osallistamisen toteutus ja pääkohdat tuloksista.



Kuva 14. Nykytilan analyysissä näkyy kuinka joki jakaa alueen etelä-pohjoissuunnassa.



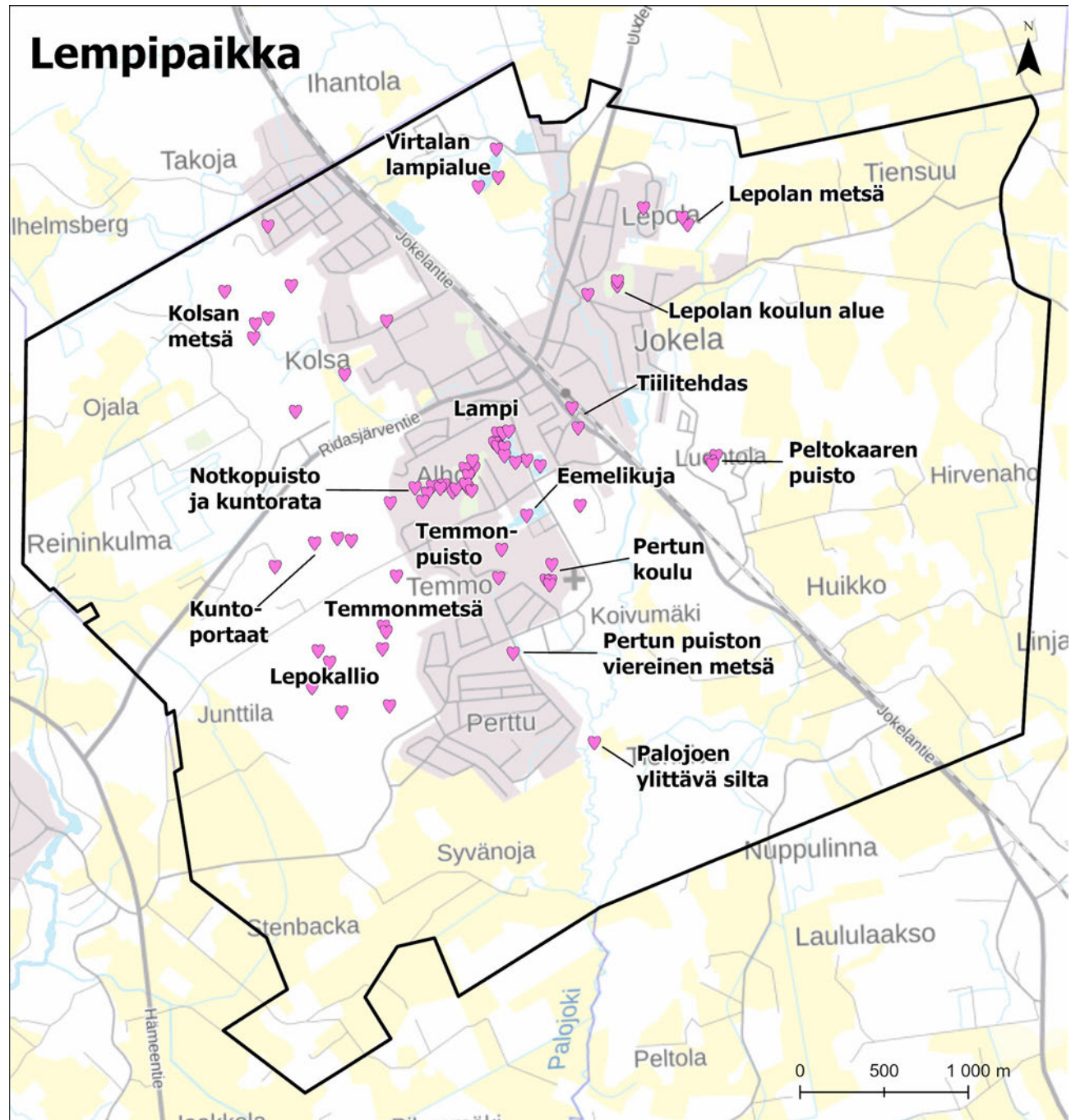
## 5.1. Asukaskysely ja tulosten analyysi

Kesällä 2023 järjestetty asukaskysely tavoitti yhteensä 205 vastaajaa ja karttamerkintöjä saatiin yhteensä 605 kappaletta. Kysely toteutettiin Tuusulan kunnan nettisivuilla 28.6.-13.8.2023 ja kysely piti sisällään sekä avoimia kysymyksiä että kartalle sijoitettavia kohdekohtaisia kysymyksiä. Kyselyn perusteella yleinen tyytyväisyys Jokelan viher- ja ulkoilukunta-alueisiin sekä niihin liittyviin palveluihin sai arvosanan 3,75 asteikolla 1–5.

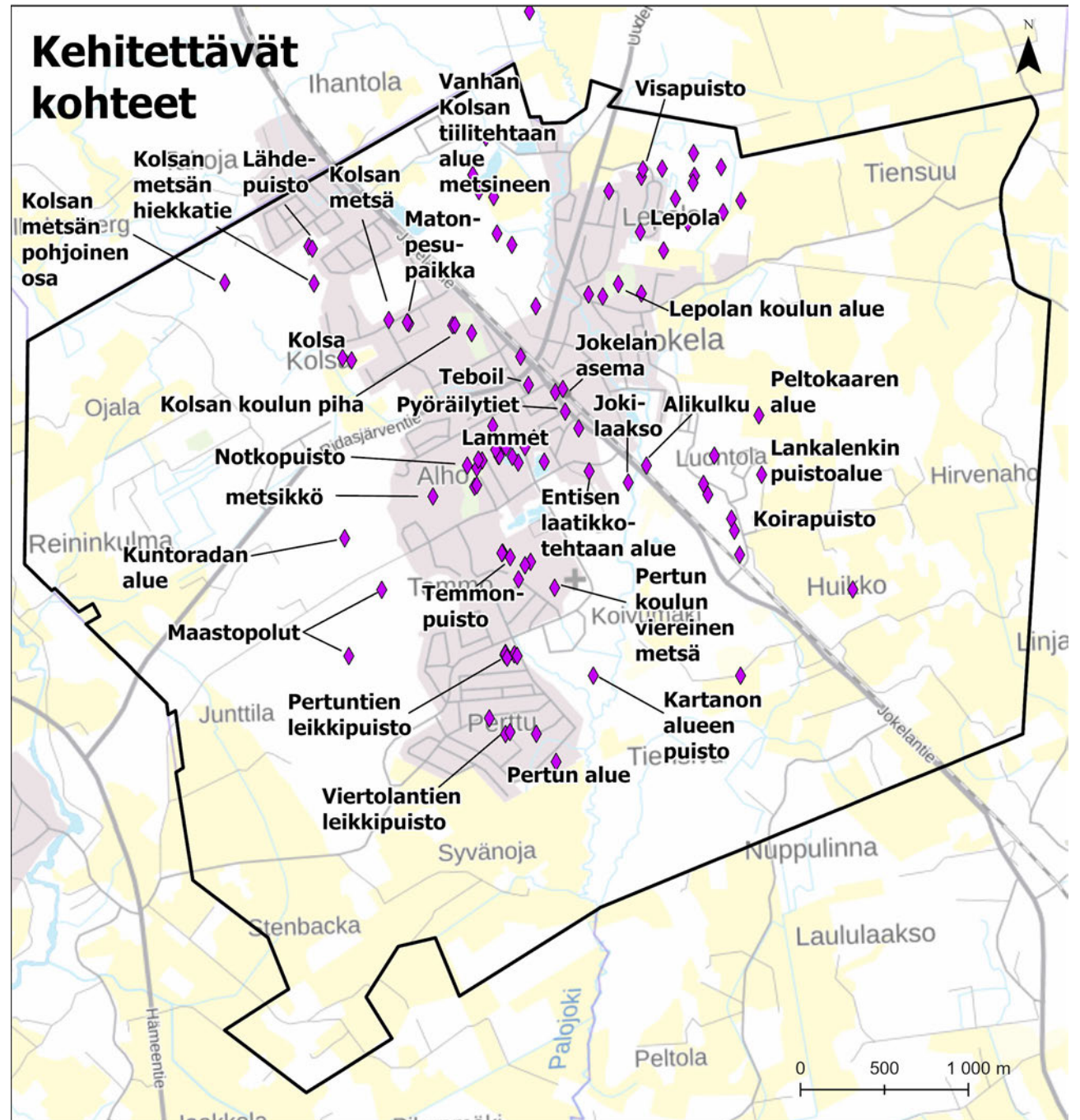
Kyselyn vastauksissa arvostettiin Jokelan monipuolisia ja helposti saavutettavia palveluita, joihin kuuluvat esimerkiksi puistot, leikkipaikat, ulkokuntoiluvälineet, pienpelikentät, hiihtoladut sekä merkityt reitit. Myös lähiluonto koetaan helposti saavutettavaksi ja sen luonnonmukaisuutta pidetään arvokkaana. Yleisesti asukkaille on välittynyt tunne, että aluetta on kehitetty aktiivisesti kunnan toimesta.

Vastaajien mielestä parhaita paikkoja Jokelassa ovat lampien alue uimapaikkoineen sekä Notkopuiston alue ja kuntorata. Lampien alueella kiitosta saivat toimiva uimaranta sekä kaunis ja hyvin hoidettu ympäristö, jossa voi muun muassa tarkkailla lintuja. Notkopuisto taas keräsi kehuja sen sijainnin, monipuolisen tarjonnan ja hyvän hoidon perusteella. Kuntoradasta pidettiin, koska ne on hyvin hoidettu, valaistu ja maastoltaan monipuolinen.

Kuva 15. Asukaskyselyn tuloksena saatu karttaesitys lempipaikoista



Kehitettäviksi asioiksi kyselyssä nousivat alueiden kehittämisen tasapuolisuus sekä ympärivuotisen jalankulkuverkoston kokonaisuuden kehittäminen. Kunnossapidossa on kyselyn mukaan esiintynyt alueellisia eroja, vaikka yleisellä tasolla tyytyväisyys hoidon tasoon on hyvä. Myös koulujen pihojen ja leikkipuistojen varusteiden monipuolisuudelta ja kunnolta toivotaan tasavertaisuutta eri alueiden välillä. Ympärivuotisen jalankulkuverkoston osalta toivotaan lisää miellyttäviä reittejä, talvikunnossapitoa sekä reittien jatkuvuutta. Samalla toivotaan lampien ympäristöjen ja jokivarren kehittämistä paremmin oleskeluun soveltuvaksi. Pääsyä veden äärelle toivotaan saavutettavammaksi erityisesti Palojoen ympäristöä siistimällä. Metsien osalta toivotaan niiden säästämistä ja kehittämistä luonnontilaisempaan suuntaan.



Kuva 16. Asukaskyselyn tuloksena saatu karttaesitys kehitettävistä kohteista



## 5.2. Asukas- ja sidosryhmätilaisuudet

Työprosessin aikana on järjestetty kaksi asukastilaisuutta, joista toinen on pidetty suunnittelun alkuvaiheessa ja toinen loppuvaiheessa. Ensimmäisessä tilaisuudessa 20.9.2023 oli kahdeksan osallistujaa ja toisessa 14.3.2024 yksitoista osallistujaa.

Ensimmäisessä asukastilaisuudessa haettiin ideoita ja ajatuksia liikunta-, virkistys- ja luontovirkistyspalveluihin. Apuna toimi karttapohja, johon asukkaat saivat kirjoittaa huomioitaan.

Liikuntapalveluiden osalta keskustelussa olivat muun muassa frisbeegolfrata, uusi hiihtolatu radan itäiselle puolelle Lepolaan sekä toimintarajoitteisille suunnattujen kuntolaitteiden määrän lisääminen. Lisäksi yleisesti puhututti Palojoen varren virkistysmahdollisuudet. Virkistyspalveluiden osalta esiin nousi muun muassa toiveet uudesta koirapuistosta lähempänä keskustaa, Notkopuistossa sijaitsevista nuorten alueesta ja kuntalaisten istutuspuutarhasta. Lisäksi taa-jaman lähellä sijaitsevia metsiä pidettiin suuressa arvossa niiden lasten leikkeihin tarjoamien mahdollisuuksien takia. Luontovirkistyspalveluita koskien keskustelussa olivat ulkoilureitit ja niiden turvallisuus sekä jatkuvuus.

Toisessa asukastilaisuudessa esiteltiin kehittämissuunnitelman luonnosta. Kommentteja sai kirjoittaa karttapohjille ja palvelukortteihin. Liikuntapalveluiden osalta tuli kommentteja mm. reitteihin ja ulkokuntoilupaikkoihin. Palojoen osalta todettiin, että jokirantoja ei saa rakentaa liikaa



Kuva 17. Karttatyöskentelyä ensimmäisessä asukas- ja sidosryhmätilaisuudessa.

ja että reitin tulisi olla ennemminkin polku kuin ulkoilureitti. Uuden koira-aitauksen osalta saatiin ehdotuksia sijaintipaikasta. Luontovirkistyspalveluiden osalta toivotaan lisää luonnontarkkailupaikkoja sekä Temmonmäen laavulle lisää pöytäryhmiä.

### 5.3. Haastattelut ja laajennetun ohjausryhmän työpaja

Nykytilanneanalyysiin liittyen toteutettiin kunnan eri organisaatioiden haastattelut. Haastattavina olivat edustajat niin vihervallan- ja -urakoinnin, liikuntapalveluiden, maankäytön sekä tilapalveluiden tahoilta. Haastatteluiden avulla on saatu täydennettyä ymmärrystä palveluverkon nykytilasta ja toisaalta kehitystarpeista.

Jokelan Nuorisotila Monarin kanssa toteutettiin myös nuorille suunnattu haastattelu kehittämissuunnitelmaan liittyen. Vastauksia saatiin 14-18 -vuotiailta nuorilta, yhteensä 15 henkilöltä. Nuoret käyttävät eniten skeittipuistoa, Notkokuiston leikkipuistoa ja koulun pihaa. He toivovat lisää penkkejä, valaistusta ja kokoontumispaikkoja Jokelaan.

Kehittämissuunnitelman muutosvoimien tunnistamiseen ja tavoitetilan muodostamiseen liittyen järjestettiin 10.11.2023 kunnan sisäinen työpaja, johon osallistui 21 henkilöä eri organisaatioista. Työpajan tuloksia on hyödynnetty kehittämissuunnitelman laatimisessa.

### 5.4. Käyttäjäprofiilit

Käyttäjäprofiilit kuvaavat erilaisten jokelalaisten viheralueisiin ja ulkoliikuntapaikkoihin kohdistuvaa käyttöä, tarpeita ja toiveita. Jokaisesta käyttäjäprofiilista kuvattiin lyhyesti suhde viheralueisiin, niihin liittyvät tarpeet ja arvostukset sekä tarpeiden tarkennukset asuinalueen mukaisesti (kerrostalo- valtainen vs. pientalovaltainen alue).

Käyttäjäprofileja hyödynnettiin työpajoissa ja suunnitelman laatimisessa, jotta eri käyttäjien tarpeet tulevat huomioiduksi koko suunnitelman laadinnan ajan.





## Urbaani parikymppinen



*Nuori nainen, joka ulkoiluttaa koiriaan eri pituisilla lenkeillä päivittäin aamuisin ja iltaisin.*

### YLEISET TARPEET

- Lähialueen viherympäristöt, kuten metsät ja puistot
- Hyvin valaistut reitit ehjillä ja kuivilla käytävöpinnoilla
- Viheralueiden varusteet, erityisesti roskakorit
- Koira-aitaukset eri kokoisille koirille

### ARVOSTAA

- Turvallisuuden tunne, sosiaalisuus
- Rauhalliset reitit / vähän liikennettä / liikennemuodot eroteltu
- Lähiympäristön monipuolisuus / reittien yhdisteltävyys
- Metsäiset koira-aitaukset

## Ikäihminen



*Ikäihminen tai henkilö jollain liikkumiseen vaikuttavalla rajoitteella*

### YLEISET TARPEET

- Esteettömyys reiteissä ja välineissä
- Esteettömyys viheralueista tiedottamisessa (opasteet, digitaalisuus)
- Kunnossapidon korkea laatutaso
- Oleskelua tukevat varusteet puistoissa
- Kaupunkiviljely, viljelypalstat

### ARVOSTAA

- Vuorovaikutteiset levähdys-/ oleskelupaikat, joissa seurata elämää (ihmiset, luonto) tarvittaessa myös säältä suojassa
- Saavutettavuus
- Turvallisuuden tunne, esim. valaistus, näkemät
- Kaupunkiviljelyn tilat

## Lapsiperhe



*Perheessä kaksi lasta, jotka alakoulussa tai vielä alle kouluikäisiä.*

### YLEISET TARPEET

- Leikkipuistot, koulupihojen iltakäyttö, lähimetsät
- Turvalliset reitit palveluihin (esim. päiväkotit, koulu, leikkipuisto)
- Uimarannat, piknik-alueet, synttärijuhlat puistossa
- Lasten harrastamismahdollisuudet, pääosin aikuisen valvonnassa

### ARVOSTAA

- Turvallisuus reiteissä (esim. liikkumismuotojen erottelu, ylityspaikat ja näkymät)
- Esteettömät reitit ja talvikunnossapito (lasten rattaat, lasten polkupyöräily)
- Palvelut puistoissa tai niiden läheisyydessä
- Lähiympäristöstä kertominen opasteilla



*Aktiivinen harrastaja, joka yhdistää myös arkiliikkumisen kunnan kohotukseen mm. työmatkapyöräillen.*

### YLEISET TARPEET

- Ulkoliikuntapaikkoja, kuten ulkosalit, kuntoportaat, uimapaikat
- Erilaisia selkeästi merkittyjä reittejä, kuten ulkoilureitit, hiihtoladut, (maasto)pyöräilyreitit
- Liikuntapaikkojen kunnossapito ja hoito

### ARVOSTAA

- Monipuoliset laadukkaat ulkoharrastusmahdollisuudet ympärivuotisesti
- Ajantasainen tieto digitaalisesti esim. liikuntapaikkojen kunnossapidosta, olosuhteista ja varauksista

## Perhe, jossa teini-ikäisiä lapsia



*Perhe, jossa kaksi yläkouluikäistä nuorta.*

### YLEISET TARPEET

- Toiminnalliset harrastamismahdollisuudet, kuten pallokentät, skeittipuistot, frisbeeradat
- Oleskelua tukevat ympäristöt (myös tyttöjen tarpeet huomioiden), kuten puistot, uimarannat, keppihevosradat
- Kohtaamiset viheralueilla

### ARVOSTAA

- Nuorille omatoimisesti saavutettavat (julkinen liikenne, kävely, pyöräily) palvelut
- Suoja säältä, esim. katos tai nuorisotalo
- Seikkailuja ja kaupunkitilan haltuunoton mahdollistavat palvelut ja paikat (pelit, parkour, geokätköily)

## Luontoharrastaja



*Hakeutuu luonnon rauhaan aina kuin mahdollista, viikonloppuretkien ohella myös arjessa.*

### YLEISET TARPEET

- Luonnon tarkkailu ja luonnossa elpyminen
- Luonnonsuojelu tai kulun ohjaaminen rajatuilta alueilta
- Levähdys- ja oleskelupaikat, palvelut
- Virkistys- ja retkeilyalueiden monipuolisuus ja kattavuus

### ARVOSTAA

- Kasvillisuuden monimuotoisuus ja luonnontuntu viheralueilla
- Rauhallisten ympäristöjen mahdollistaminen esim. liikenteen ohjaamisella
- Opastauluja ja reittien saatavuus (esim. alueen eläimistö, historia)
- Saavutettavuus

# 6. Kehittämissuunnitelman tavoitteet, toimenpiteet ja yleiset linjaukset

## 6.1. Palveluiden kehittämisen tavoitteet ja toimenpiteet

Viher- ja ulkoliikuntapalveluiden kehittämisen yleiset tavoitteet ovat seuraavat:

- Viher- ja ulkoliikuntapalveluita kehitetään yhteisen toimintamallin avulla
- Monipuoliset lähiliikuntaa tukevat viher- ja ulkoliikuntapalvelut vahvistavat Jokelan paikallisidentiteettiä
- Palvelukohteiden keskittämisen avulla parannetaan viher- ja ulkoliikuntapalveluiden laatua
- Viher- ja ulkoliikuntapalvelut edistävät kunnan kestävyystavoitteita
- Viher- ja ulkoliikuntapalveluista viestitään ja niihin liittyvää tietoa on saatavilla.

## 6.2. Palveluiden sijoittaminen

Palveluverkon kehittäminen tapahtuu nykyisten palveluiden parantamisella, niiden keskittämisellä tai uudisrakentamisella.

Suunnitelmassa tarkastellaan asemakaavoitettuja ja kunnan maille sijoitettavia viheralueiden ja ulkoliikuntapaikkojen palveluita. Nämä alueet ovat asemakaavassa lähivirkistysalueita (VL), puistoja (VP), leikkikenttiä (VK), retkeilyalueita (VR), luonnonsuojelualueita (SL) tai urheilu- ja virkistyspalveluiden alueita (VU). Joillain uusilla alueilla palveluita on esitetty myös yleiskaavaan perustuen. Palveluiden sijainti ja toteuttamisen aikataulu tarkentuu kaupunkisuunnittelun edetessä näillä alueilla.

Koulujen pihoja (yleisten rakennusten kortteli-alue Y) on tarkasteltu osana palveluverkosta, mutta ne eivät varsinaisesti kuulu tähän työhön. Näiden alueiden sekä viheralueiden palveluiden yhteensovittamisella voidaan tarjota käyttäjille mahdollisimman monipuolinen palvelutarjonta. Luonnonsuojelualueiden osalta on tarkasteltu alueita, jotka ovat keskeisiä virkistyskäytön kannalta. Osa nykyisistä virkistysalueista on osoitettu uudessa yleiskaavassa luonnonsuojelualueiksi.



## Viher- ja ulkoliikuntapalveluita kehitetään yhteisen toimintamallin avulla

Jatkuva toimintatapa	Vastuutahot
Tuusulan kunta jatkaa viher- ja ulkoliikuntapalveluiden yhteiskehittämistä ja seurantaa. Koulujen ja päiväkotien pihat ovat osa palvelukokonaisuutta.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Viherpalvelut</li> <li>• Liikuntapaikat ja ulkoilupalvelut</li> <li>• Tilapalvelut</li> </ul>
Kaavoitus ja maanhankinta tunnistavat viher- ja ulkoliikuntapalveluiden tarpeet ja kehittämistavoitteet ja ottavat ne huomioon lähtökohtana toiminnassaan.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Kaavoitus</li> <li>• Maankäyttö ja paikkatieto</li> </ul>
Nykyiset ja tulevat käyttäjäryhmät sekä alueen toimijat osallistuvat palvelukohteiden suunnitteluun.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Viherpalvelut</li> <li>• Liikuntapaikat ja ulkoilupalvelut</li> </ul>
Tuusulan kunta hakee aktiivisesti viher- ja ulkoliikuntapalveluiden kehittämiseen tarjolla olevia valtion avustuksia.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Viherpalvelut</li> <li>• Liikuntapaikat ja ulkoilupalvelut</li> </ul>

## Monipuoliset lähiliikuntaa tukevat viher- ja ulkoliikuntapalvelut vahvistavat Jokelan paikallisidentiteettiä

Jatkuva toimintatapa	Vastuutahot
Viher- ja ulkoliikuntapalvelujen suunnittelu hyödyntää palveluiden kehittämisessä Jokelan ominaispiirteitä, erityisesti vesi-, luonto- ja kulttuuriympäristöjä.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Viherpalvelut</li> <li>• Liikuntapaikat ja ulkoilupalvelut</li> </ul>
Viher- ja ulkoliikuntapalvelut tarjoavat paikan toimijoiden erilaisten aktiviteettien ja tapahtumien toteuttamiselle.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Viherpalvelut</li> <li>• Liikuntapaikat ja ulkoilupalvelut</li> <li>• Kulttuuri</li> </ul>
Kunta päivittää taajamien läheisyydessä sijaitsevien aktiivisessa virkistyskäytössä olevien metsäalueiden kunnossapitoluokan talousmetsästä ulkoilu- ja virkistysmetsäksi. Toimenpide mahdollistaa luontovirkistyspalveluiden pitkäjänteisen toteuttamisen.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Viherpalvelut</li> <li>• Maankäyttö ja paikkatieto</li> </ul>

## Palvelukohteiden keskittämisen avulla parannetaan viher- ja ulkoliikuntapalveluiden laatua

Jatkuva toimintatapa	Vastuutahot
Viher- ja ulkoliikuntapalveluiden suunnittelussa on lähtökohtana sijoittaa lähemmäksi eri ikäryhmien ja yhteisöllisyyttä tukevia palveluita.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Viherpalvelut</li> <li>• Liikuntapaikat ja ulkoilupalvelut</li> </ul>
Kunta huomioi hankkeiden ohjelmoinnissa poistuvien palveluiden ja kehitettävien palveluiden yhteensovituksen.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Viherpalvelut</li> <li>• Liikuntapaikat ja ulkoilupalvelut</li> <li>• Yhdyskuntatekniikan palvelualue</li> </ul>
Palvelukohteiden elinkaari ja kunnossapito toimivat hankkeiden suunnittelun keskeisinä lähtökohtina.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Viherpalvelut</li> <li>• Liikuntapaikat ja ulkoilupalvelut</li> </ul>

## Viher- ja ulkoliikuntapalvelut edistävät kunnan kestävyystavoitteita

Jatkuva toimintatapa	Vastuutahot
Tuusulan kunta ottaa käyttöön kestävästä ympäristörakentamisen toimintamallin (KESY) viher- ja ulkoliikuntapalveluiden suunnittelussa, rakentamisessa ja kunnossapidossa.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Viherpalvelut</li> <li>• Liikuntapaikat ja ulkoilupalvelut</li> </ul>

## Viher- ja ulkoliikuntapalveluista viestitään ja niihin liittyvää tietoa on saatavilla

Jatkuva toimintatapa	Vastuutahot
Kunta päivittää Tuusulan karttapalvelun palvelukartan tietosisällön nykyisten ja uusien viher- ja ulkoliikuntapalveluiden osalta siten, että erityisesti lähialueiden tietokuvaus on kattava.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Viherpalvelut</li> <li>• Liikuntapaikat ja ulkoilupalvelut</li> <li>• Maankäyttö ja paikkatieto</li> </ul>
Kunta kehittää sekä palvelukohteisiin sijoittuvaa että sähköistä opastusta asukkaiden, vierailijoiden, varhaiskasvatuksen ja koulujen käyttöön.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Viherpalvelut</li> <li>• Liikuntapaikat ja ulkoilupalvelut</li> </ul>

### Palveluiden sijoittamisen yleiset periaatteet:

- Viher- tai ulkoliikunta-alueen koko ja sijainti.
- Maisemalliset olosuhteet (luonto, maastonmuodot, ilmansuunta, ym.).
- Arvokkaat luontokohteet (luonnonsuojelualueet, luonto-olosuhteiltaan arvokkaat alueet)
  - Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksesta tulee pyytää lausuntoa kyseisille alueille tai niiden läheisyyteen rakennettaessa.
- Kulttuuriympäristökohteet (muinaisjäänökset, arvokkaat maisema-alueet ja rakennetun kulttuuriympäristön merkittävät kohteet)
  - Kunnan museopalveluilta tulee pyytää lausuntoa kyseisille alueille tai niiden läheisyyteen rakennettaessa.
- Maanomistusolot, myös maanhankintaa käytetään palvelujen toteuttamisen mahdollistamiseksi.
- Muiden vastaavien palveluiden sijainti, huomioidaan myös pihat, naapurikunnat.
- Väestö (väestötiheys, väestönkasvu ja väestön ikärakenteen muutos).
- Saavutettavuus ja saapuminen eri kulkumuodoilla.
- Tekniset lähtökohdat, kuten maaperä ja tekniset verkostot.
- Ilmanlaatua, melua ja tärinää koskevat määräykset herkkien kohteiden, kuten leikki- ja paikkojen sijoituksessa.
- Palvelun aiheuttama melu- ja liikennehaitta.



### 6.3. Palveluiden saavutettavuus

Viheralueiden palveluiden saavutettavuus on jaettu kolmeen eri luokkaan: kuntatasoisiin, taajamakohtaisiin ja lähipalveluihin. Palvelukorteissa nämä ovat kunta, taajama ja paikallinen.

Paikalliset palvelut sijaitsevat lähellä kotia ja jokapäiväistä elinympäristöä, ja niihin on vaivatonta mennä kävellen tai pyörällä. Palvelut on

tarkoitettu kaikenikäisille, mutta erityisesti lapsille, nuorille ja senioreille. Näitä palveluita käytetään lähes päivittäin.

Taajamien palvelut ovat paikallisia palveluita monipuolisempia, kaikenikäisille tarkoitettuja palveluita. Saapuminen tapahtuu pääosin pyörällä tai julkisilla kulkuneuvoilla, mutta myös autoilla.

Kuntatasoiset palvelut vaativat paikallisia ja taajamien palveluita laajempaa väestöpohjaa. Myös näihin pyritään järjestämään hyvät pyöräily- ja kävelyreitit sekä julkisen liikenteen yhteydet. Kuntatasoisten palveluiden osalta tulee kuitenkin aina osoittaa myös pysäköintimahdollisuus.

Taulukko 2. Viher- ja ulkoliikuntapalveluiden jaottelu alueellisen merkityksen suhteen

	Palveluteemat		
Alueellinen merkitys	1. Liikuntapalvelut	2. Virkistyspalvelut	3. Luontovirkistyspalvelut
Kunta		Kulttuurihistoriallinen erityiskohde Tapahtuma-alue	
Taajama	Yleisurheilukenttä Frisbeegolfrata	Matonpesupaikka Alueleikkipaikka	Luonnontarkkailupaikka Ulkoilureitti
Paikallinen	Pallokenttä Ulkokuntoilupaikka	Leikkipaikka	

## 6.4. Palveluiden jaottelun periaatteet

Viher- ja ulkoliikuntapalvelut on jaettu kolmeen pääryhmään palvelukokonaisuuden selkeyttämiseksi. Alla esitellään pääryhmät ja niihin kuuluvat palvelut.

### Liikuntapalvelut

Liikuntapalvelut tarjoavat viheralueilla tai ulkoliikuntapaikoille mahdollisuuden monipuoliseen liikuntaan tai urheiluun. Koulu- ja päiväkotipihojen palveluja ei suunnitella tai ohjata tässä työssä. Ne kuitenkin huomioidaan osana ulkoliikunnan palveluverkkoa.

Liikuntapalveluihin kuuluvat:

- Pallokenttä
- Monitoimikenttä
- Yleisurheilukenttä
- Rantalentopallokenttä
- Katukoripallokenttä
- Tenniskenttä
- Ulkojääkenttä
- Ulkokuntoilupaida
- Kuntoportaat
- Frisbeegolfrata
- Skeittipaikka
- Hiihtolatu
- Uimapaikka
- Maastopyöräilyreitti
- Pulkkamäki

### Virkistyspalvelut

Virkistyspalvelut tarjoavat laajimman osan viheralueiden palveluista. Palvelut mahdollistavat erilaisia arjen ja vapaa-ajan toimintoja ulkotiloissa. Koulu- ja päiväkotipihojen palveluja ei suunnitella tai ohjata tässä työssä. Ne kuitenkin huomioidaan osana viheralueiden palveluverkkoa.

Virkistyspalveluihin kuuluvat:

- Alueleikkipaikka
- Leikkipaikka
- Koira-aitaus
- Palstaviljely
- Kasvillisuuden erikoiskohde
- Kulttuurihistoriallinen erikoiskohde
- Matonpesupaikka
- Käyttönurmi
- Tapahtuma-alue
- Poimintapelto

### Luontovirkistyspalvelut

Luontovirkistyspalvelut sijoittuvat pääosin laajemmille metsäisille viheralueille ja vesistöjen äärelle. Luontovirkistyspalvelut mahdollistavat asukkaiden pääsyn luonnon ja luonnossa tehtävien aktiviteettien äärelle.

Luontovirkistyspalveluihin kuuluvat:

- Luonnontarkkailupaikka
- Nuotiopaikka
- Ulkoilureitti/ ulkoilupolku
- Luontoreitti

## 6.5. Kestävä kehitys palveluiden suunnittelussa, rakentamisessa ja kunnossapidossa

Viher- ja ulkoliikunta-alueiden suunnittelussa, rakentamisessa ja kunnossapidossa hyödynnetään kestävän ympäristörakentamisen (KESY) toimintamallia, jonka mukaan ympäristöön kohdistuvia toimenpiteitä pyritään tekemään niin, että vältetään, lievennetään ja parhaimmillaan kompensoidaan rakentamisen haitallisia vaikutuksia.

Toimintamallissa esitetään kestävän kehityksen mukaisen ympäristörakentamisen toimintaperiaatteet viiden teeman kautta:

1. paikan vesiolot
2. paikan maaperä ja kasvillisuus
3. käytettävät raaka-aineet, materiaalit ja tuotteet
4. energiansäästö, ilmanlaatu ja ympäristönsuojelu
5. ihmisten terveys ja hyvinvointi.

KESY-suunnitteluratkaisuilla edistetään:

- kohteen kytkeytymistä ympäröivään viherverkostoon sekä maisemalliseen ja ekosysteemikokonaisuuteen
- ekosysteemipalveluiden toimintaa
- ekosysteemin palautumis- ja uudistumiskykyä eli resilienssiä
- luonnon monimuotoisuutta
- alkuperäisen lajiston säilymistä ja biotooppipohjaista kasvien käyttöä



- kasvi-, maaperä- ja vesiekosysteemien toimintaa ja hyvinvointia
- saavutettavuutta, turvallisuutta ja käyttömukavuutta
- käyttäjien terveyttä
- hyvinvointia ja luontosuhdetta
- ympärivuorokautista ja monipuolista käyttöä
- kulttuuriympäristön ja -arvojen tunnistamista, säilymistä ja hoitamista
- ekotehokasta ja resurssiviisasta rakentamista ja kunnossapitoa
- elinkaaren pituutta

Seuraavilta sivuilta löytyy tarkempia periaatteita ja työkaluja hyödynnettäväksi hankkeiden suunnittelussa:

<https://www.vyl.fi/tietopankki/kesy/yleiset-toimintaperiaatteet/tilaaja/>

<https://www.vyl.fi/tietopankki/kesy/yleiset-toimintaperiaatteet/suunnittelija/>

<https://www.vyl.fi/tietopankki/kesy/yleiset-toimintaperiaatteet/rakentaja/>

<https://www.vyl.fi/tietopankki/kesy/yleiset-toimintaperiaatteet/kunnossapitaja/>




Kuva 19. Jokelan monimuotoista luontoa.



# 7. Eri palvelutyyppeiden kehittäminen

## 7.1. Suunnitelman sisältö

Palveluiden kehittämistä varten on laadittu palvelukortit sekä palvelukohtaiset kartat nykyisten, kunnostettavien, poistettavien ja uusien palvelukohteiden sijainnista. Kartoissa on esitetty palveluiden tarve myös pidemmällä aikajänteellä. Palvelukorteissa on yksilöity ohjelmakaudella toteutettavien palveluiden määrä. Korteissa on tuotu esiin myös työn aikana koottuja asukkaiden kommentteja eri palveluista. Jokaisen palvelun kohdalla on listattuna nykyiset, uudet, kunnostettavat ja poistettavat palvelut. Poistamisen syy on kerrottu liitteenä olevissa yhteenvetotaulukoissa.

-  Leikkipaikka, nykyinen
-  Leikkipaikka, piha, nykyinen
-  Leikkipaikka, kunnostettava
-  Leikkipaikka, uusi
-  Leikkipaikka, poistettava

Joissakin palveluissa on myös tuotu esiin palveluverkoston kannalta keskeiset muualle kuin viheralueille tai ulkoliikunta-alueille sijoittuvat kohteet. Palveluiden tiedot on koostettu erilliseen taulukkoon, jossa on esitetty myös toteutuksen aikataulutavoite.

Palvelukortin sisältö

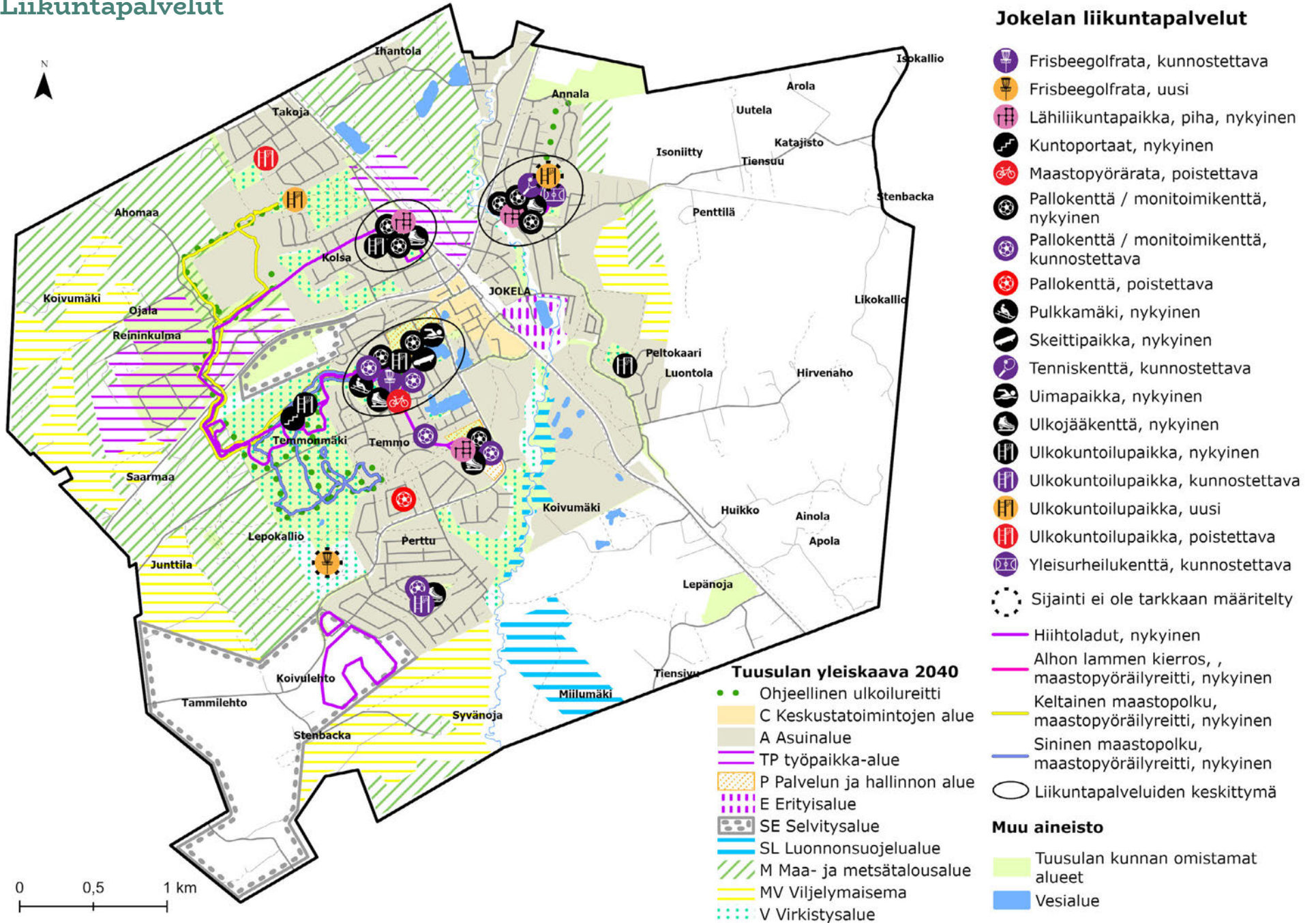
- **Palvelutyyppi:** Liikuntapalvelu/ virkistyspalvelu/ luontovirkistyspalvelu ja palvelun nimi.
- **Kuvaus:** Kuvataan palvelun yleiset ominaisuudet.
- **Kunnossapitovastuu:** Viherpalvelut tai liikuntapalvelut.
- **Kunnossapitoluokka:** Viheralueiden kunnossapitoluokitus RAMS 2020 mukaisesti. Liikuntapalveluiden kentät eivät ole mukana kunnossapitoluokituksessa.
- **Määrä vuonna 2024:** Kerrotaan palvelun nykyinen määrä.
- **Tavoitetilan kuvaus:** Kuvataan tavoite palvelun määrän suhteen ohjelmakaudella sekä palvelun tarvitsema pinta-ala. Tähän liittyen on huomattava, että varsinaisen palvelun toteuttamiseen tarkoitettun alueen lisäksi viher- tai ulkoliikunta-alueelle tulee varata tilaa istutuksille, oleskelulle ja kulureiteille.
- **Saavutettavuus:** Paikallinen/ taajama/ kunta.
- **Käyttäjäprofiili:** Kerrotaan palvelun pääasialliset käyttäjäryhmät.
- **Suunnittelun lähtökohdat:** Kuvattu palveluiden suunnitteluun liittyviä yleisiä tavoitteita ja lähtökohtia.



Kuva 20. Jokelan kuntoportaat.



## 7.2. Liikuntapalvelut



0 0,5 1 km

## 7.2.1. Pallokenttä



LIIKUNTAPALVELU	PALLOKENTTÄ, KIVITUHKA
Kuvaus	Tarkoitettu monipuoliseen käyttöön esim. pelailuun ja leikkiin. Lisäksi kentät ovat vapaata käyttötilaa, jota voidaan hyödyntää esim. erilaisiin tapahtumiin. Kentät tai niiden osa on aidattu tarpeen mukaan. Valtaosa kentistä toimii talvella ulkojääkenttinä.
Kunnossapitovastuu	Liikuntapalvelut
Kunnossapitoluokka	R2 Toimintaviheralue/ R3 Käyttöviheralue
Määrä ja kunto v. 2024	Jokelassa on 8 kivituhkapintaista pallokenttää, joista 3 on koulujen pihilla. Kentät ovat valaistuja.
TAVOITETILA	
Kuvaus	Tavoitteena on säilyttää 7 kivituhkapintaista pallokenttää. Kellonsoittajantien kenttä poistetaan. Kunnostustoimenpiteitä tehdään Viertolantien kentällä.  Tilatarve n. 500-1000 m <sup>2</sup>
Saavutettavuus	PAIKALLINEN
Käyttäjaprofili	Lähialueen ulkoilija, Lapsiperhe, Perhe, jossa teini-ikäisiä lapsia, Ikäihminen, Aktiivilikkuja



Kuva 21. Notkokuiston kenttä, Alho

### Suunnittelun lähtökohdat

- Tavoittavuus
  - Pyöräpysäköinti
- Materiaalit
  - Pintamateriaalina kivituhka tai vastaava päällyste
- Varustelu
  - Valaistus, maalit
  - Aitaustarve riippuu pelattavista lajeista
- Ympäristö
  - Uusia rakennettaessa olevien puiden säästäminen. Jos puita täytyy kaataa, runkoja voi jättää lähiympäristöön lahopuiksi
  - Kentän reuna-alueet niittyalueina
  - Kentän sijoituksessa huomioidaan melua aiheuttavat palloilulajit



LIIKUNTAPALVELU	PALLOKENTTÄ, TEKONURMI
Kuvaus	Tarkoitettu monipuoliseen pelailuun. Kenttä on koulun ja varhaiskasvatuksen käytössä kouluaikana. Iltaisin ja viikonloppuisin kenttä on yhdistysten sekä kuntalaisten käytössä.
Kunnossapitovastuu	Liikuntapalvelut
Kunnossapitoluokka	R2 Toimintaviheralue
Määrä ja kunto v. 2024	Jokelassa on yksi tekonurmikenttä Kolsanpuistossa, joka on kunnostettu vuonna 2023. Kenttä on aidattu ja valaistu. Kenttään on maalattu jalkapallokentän merkinnät.
TAVOITETILA	
Kuvaus	Tekonurmipintaisten pallokenttien määrä säilytetään nykyisessä yhdessä kentässä. Kentällä tehdään ylläpitäviä toimenpiteitä.  Tilatarve 100 m x 64 m
Saavutettavuus	TAAJAMA
Käyttäjaprofiili	Lähialueen ulkoilija, Lapsiperhe, Perhe, jossa teini-ikäisiä lapsia, Aktiiviliikkuja

### Suunnittelun lähtökohdat

- Tavoittavuus
  - Pyörä- ja autopysäköinti
- Materiaalit
  - Pintamateriaalina tekonurmi tai vastaava
  - Täyteaineena käytetään ympäristöystävällisiä materiaaleja
- Varustelu
  - Aitaus, maalit, penkit, valaistus
- Ympäristö
  - Uusia kenttiä rakennettaessa olevien puiden säästäminen. Jos puuta täytyy kaataa, runkoja voi jättää lähiympäristöön lahopuiksi
  - Kentän reuna-alueet niittyalueina
  - Kentän sijoituksessa huomioidaan melua aiheuttavat palloilulajit.



Kuva 22. Kolsanpuiston tekonurmikenttä, Kolsa, (ilmakuva: Tuusulan kunta, 2022)

## 7.2.2. Monitoimikenttä



LIIKUNTAPALVELU	MONITOIMIKENTTÄ
Kuvaus	Monitoimikentät ovat luonteeltaan pieniä, tekonurmipintaisia, aidattuja kenttiä, joissa yhdistyy mahdollisuudet monenlaiseen pelailuun, leikkiin ja lähiliikuntaan. Kenttien varustetaso vaihtelee.
Kunnossapitovastuu	Liikuntapalvelut
Kunnossapitoluokka	R2 Toimintaviheralue
Määrä ja kunto v. 2024	Jokelassa on kaksi monitoimikenttää; Jokelan urheilukeskuksessa ja Notkokuistossa. Muut kaksi miniareena sijaitsevat Lepolan ja Pertun koulujen pihilla.
TAVOITETILA	
Kuvaus	Tavoitteena on säilyttää nykyiset kaksi kenttää. Notkokuiston monitoimikenttä kunnostetaan. Kenttien koko vaihtelee pelimuotojen mukaan
Saavutettavuus	PAIKALLINEN
Käyttäjaprofili	Lähialueen ulkoilija, Lapsiperhe, Perhe, jossa teini-ikäisiä lapsia, Aktiiviliikkuja



Kuva 23. Notkokuiston monitoimikenttä, Alho

### Suunnittelun lähtökohdat

- Tavoittavuus
  - Helppo saavutettavuus
  - Pyöräpysäköinti
- Materiaalit
  - Pintamateriaalina tekonurmi tai vastaava
  - Täyteaineena käytetään ympäristöystävällisiä materiaaleja
- Varustelu
  - Aitaus, penkit, valaistus



### 7.2.3. Yleisurheilukenttä



LIIKUNTAPALVELU	PALLOKENTTÄ, KIVITUHKA
Kuvaus	Yleisurheilukentällä pääsee harrastamaan monipuolisesti erilaisia kenttälajeja. Nurmikentän ja sitä ympäröivien juoksuratojen lisäksi kentän yhteydessä on suorituspaikkoja eri lajeille kuten pituushypylle ja kuu-lantyönnölle. Kentän viereen rakennettu maakumpare toimii kentän katsomona. Yleisurheilukentän käyttäjien käytössä on huoltorakennuksen pukuhuonetilat.
Kunnossapitovastuu	Liikuntapalvelut
Kunnossapitoluokka	R2 Toimintaviheralue
Määrä ja kunto v. 2024	Jokelan ainoa yleisurheilukenttä sijaitsee Jokelan urheilukeskuksessa Lepolassa. Jokelassa ei pyritä kansainväliset määräykset täyttävään yleisurheilukenttään..
TAVOITETILA	
Kuvaus	Yleisurheilukenttien määrä säilytetään nykyisessä yhdessä kentässä. Jokelan yleisurheilukentällä on suunnitelmassa laatia kunnostussuunnitelma, jonka myötä kenttäalueen käyttömahdollisuuksia halutaan lisätä.  Kenttäalueen koko on n. 16 000 m <sup>2</sup>
Saavutettavuus	TAAJAMA
Käyttäjäprofiili	Lähialueen ulkoilija, Lapsiperhe, Perhe, jossa teini-ikäisiä lapsia, Ikäihminen, Aktiiviliikkuja



Kuva 24. Jokelan urheilukeskuksen yleisurheilukenttä, Lepola

#### Suunnittelun lähtökohdat

- Tavoittavuus
  - Pyörä- ja autopysäköinti
- Materiaalit
  - Nurmipintainen kenttä
  - Juoksuradoilla pinnoitteena tiilimurska
  - Eri lajien materiaalivaatimukset
- Varustelu
  - Aitaus, valaistus
  - Katsomo



## 7.2.4. Rantalentopallokenttä



LIIKUNTAPALVELU	RANTALENTOPALLOKENTTÄ
Kuvaus	Hiekkapintainen kenttä rantalentopallon pelaamista varten.
Kunnossapitovastuu	Liikuntapalvelut
Kunnossapitoluokka	R2 Toimintaviheralue
Määrä ja kunto v. 2024	Jokelassa on kaksi rantalentopallokenttää; Notkopuistossa ja Temmonpuistossa.
TAVOITETILA	
Kuvaus	Tavoitteena on säilyttää kenttien nykyinen määrä Tilatarve 8m x 16m
Saavutettavuus	TAAJAMA
Käyttäjaprofiili	Lähialueen ulkoilija, Lapsiperhe, Perhe, jossa teini-ikäisiä lapsia, Aktiiviliikkuja

### Suunnittelun lähtökohdat

- Tavoittavuus
  - Helppo saavutettavuus
  - Pyöräpysäköinti
- Materiaalit
  - Tasarakeinen hiekka, jossa ei ole hienoainesta
- Varustelu
  - Aitaus tarvittaessa, verkko, penkit, valaistus
- Ympäristö
  - Kentän ympärillä hyvä olla vähintään 3 m vapaata tilaa



Kuva 25. Notkopuiston rantalentopallokenttä, Alho

## 7.2.5. Katukoripallokenttä



LIIKUNTAPALVELU	KATUKORIPALLOKENTTÄ
Kuvaus	Katukoripallon pelaamisen ja korien heittelyyn soveltuva paikka.
Kunnossapitovastuu	Liikuntapalvelut
Kunnossapitoluokka	R2 Toimintaviheralue
Määrä ja kunto v. 2024	Jokelassa on yksi katukoripallokenttä, joka sijaitsee Notkokuistossa. Tämän lisäksi koulujen pihilla on koripallokoreja.
TAVOITETILA	
Kuvaus	Katukoripallokenttien määrä säilytetään yhdessä kentässä. Tilatarve kahden korin kentälle on 22 m x 15 m ja 1,5 m reuna-alueet
Saavutettavuus	PAIKALLINEN
Käyttäjaprofiili	Lähialueen ulkoilija, Lapsiperhe, Perhe, jossa teini-ikäisiä lapsia, Aktiiviliikkuja

### Suunnittelun lähtökohdat

- Tavoittavuus
  - Pyöräpysäköinti
- Materiaalit
  - Koripallon pompotteluun sopiva pintamateriaali kuten asfaltti tai muu soveltuva pinta
- Varustelu
  - Aitaus tarvittaessa, korit, penkit, valaistus
  - Kentän sijoittelussa huomioidaan pelaamisesta koituva meluhaitta



Kuva 26. Notkokuiston katukoripallokenttä, Alho

## 7.2.6. Tenniskenttä



LIIKUNTAPALVELU	TENNISKENTTÄ
Kuvaus	Hiekkatekonurmipintainen kenttä tenniksen pelaamiseen.
Kunnossapitovastuu	Liikuntapalvelut
Kunnossapitoluokka	R2 Toimintaviheralue
Määrä ja kunto v. 2024	Jokelassa on kolme tenniskenttää, jotka sijaitsevat Jokelan urheilukeskuksen yhteydessä. Tenniskentille on varattavissa maksullisia vuosikohtaisia vakiovuoroja
TAVOITETILA	
Kuvaus	Tavoitteena on säilyttää kenttien nykyinen määrä kolmessa kentässä. Kentillä tehdään ylläpitäviä kunnostuksia.  Tilatarve 36,6 m x 18,3 m
Saavutettavuus	TAAJAMA
Käyttäjaprofiili	Lähialueen ulkoilija, Lapsiperhe, Perhe, jossa teini-ikäisiä lapsia, Ikäihminen, Aktiivilikkuja

### Suunnittelun lähtökohdat

- Tavoittavuus
  - Pyörä- ja autopysäköinti
- Materiaalit
  - Pintamateriaalina hiekkatekonurmi
  - Täyteaineena käytetään ympäristöystävällisiä materiaaleja
- Varustelu
  - Aitaus, verkko, penkit, valaistus



Kuva 27. Jokelan urheilukeskuksen tenniskentät, Lepola



## 7.2.7. Ulkojääkenttä



LIIKUNTAPALVELU	ULKOJÄÄKENTTÄ
Kuvaus	Kivituhkapintainen pallokenttä tai kaukalollinen monitoimikenttä, jolle tehdään luonnonjää sääolosuhteiden salliessa tai tekojää. Osassa kentän yhteydessä sijaitsee penkki ja/ tai luistintenvaihtokatos. Lepolan ulkojääkentän käyttäjien käytössä on huoltorakennuksen pukuhuone-tilat.
Kunnossapitovastuu	Liikuntapalvelut
Kunnossapitoluokka	R2 Toimintaviheralue/ R3 Käyttöviheralue
Määrä ja kunto v. 2024	Jokelassa jäädytetään luonnonjääkenttiä kuudella kentällä talvisin. Nämä ovat pääosin kivituhkapintaisia pallokenttiä lukuun ottamatta urheilukeskuksen monitoimikenttää ja tenniskenttiä. Kentistä kaksi sijaitsee koulujen pihilla.
TAVOITETILA	
Kuvaus	Tavoitteena on ylläpitää nykyistä ulkojääkenttien määrää sekä rakentaa uusi tekojääkenttä urheilukeskukseen. Tekojääkenttä tulee yhteensovittaa alueen muiden palveluiden kanssa. Tilatarve n. 500-1000 m <sup>2</sup>
Saavutettavuus	TAAJAMA
Käyttäjäprofiili	Lähialueen ulkoilija, Lapsiperhe, Perhe, jossa teini-ikäisiä lapsia, Aktiiviliikkuja



Kuva 28. Jokelan urheilukeskuksen ulkojääkenttä, Lepola (Tuusulan kunta).

### Suunnittelun lähtökohdat

- Tavoittavuus
  - Helppo saavutettavuus
  - Monikäyttöisyys huomioitava, sillä kesällä kenttiä käytetään esim. pallopeleihin
- Varustelu
  - Osalla kentistä on mahdollista pelata jääkiekkoa, jolloin ne täytyy varustaa aidalla
  - Penkit taukoja ja luistinten vaihtoa varten
  - Valaistus

## 7.2.8. Ulkokuntoilupaikka



LIIKUNTAPALVELU	ULKOKUNTOILUPAIKKA
Kuvaus	Ulkokuntoilupaikka, jossa on erilaisia kuntoilu- ja voimailulaitteita. Voi olla ulkoilureitin varrelle sijoittuva kuntoilupaikka tai osa alueleikkipaikkaa.
Kunnossapitovastuu	Liikuntapalvelut/viherpalvelut
Kunnossapitoluokka	R2 Toimintaviheralue/ R3 Käyttöviheralue/ M3 Ulkoilu- ja virkistysmetsä
Määrä ja kunto v. 2024	Jokelassa on kuusi ulkokuntoilupaikkaa. Notkokuiston senioripuiston laitteet ovat suunniteltu erityisesti seniorikuntoilijoille. Ulkokuntoilupaikkoja sijaitsee myös koulujen pihilla
TAVOITETILA	
Kuvaus	Tavoitteena on lisätä ulkokuntoilupaikkoja sekä kunnostusten yhteydessä nykyaikaistaa ja monipuolistaa välineistöä. Ulkokuntoilupaikkoja sijoitetaan osaksi alueleikkipaikkoja. Tilatarve noin 50 m <sup>2</sup>
Saavutettavuus	PAIKALLINEN
Käyttäjaprofiili	Lähialueen ulkoilija, Lapsiperhe, Perhe, jossa teini-ikäisiä lapsia, Ikäihminen, Aktiivi liikkuja

”Nykyaikaiset säädettävillä vastuksilla olevat laitteet olisivat todella hyvä lisä. Koulukeskuksesta löytyy säädettävän vastuksen kyykkyteline, mutta ei muuta”



Kuva 29. Notkokuiston senioripuisto, Alho

### Suunnittelun lähtökohdat

- Tavoittavuus
  - Hyvä saavutettavuus kävellen ja pyörällä
  - Pyöräpysäköinti
  - Monipuoliset toiminnot ja varusteet eri-ikäisille ja eritasoisille käyttäjille
- Materiaalit
  - Turva-alusta valmistajien ohjeistuksen mukaan
  - Keinomateriaalien välttäminen
  - Turvallisuusnormien täytyminen
  - Kestävä pintamateriaali, valitaan alueen sijainnin mukaan
- Varustelu
  - Opastetaulu, taukopenkit ja roska-astiat
  - Valaistus



## 7.2.9. Kuntoportaajat



LIIKUNTAPALVELU	KUNTOPORTAAT
Kuvaus	Portaat kävelyyn, juoksuun ja muuhun porrastreeniin. Toimivat osana ulkoilureitistöä ja mahdollistavat myös pääsyn näköalapaikalle. Porraskuntoilupaikan yhteyteen sopii muitakin liikunnallisia palveluja. Rinteen jyrkkyys on olennainen sijoitusperuste.
Kunnossapitovastuu	Liikuntapalvelut
Kunnossapitoluokka	M3 Ulkoilu- ja virkistysmetsä
Määrä ja kunto v. 2024	Jokelassa on yhdet kuntoportaajat osana kuntorataa. Portaat ovat 60 metrin pituiset. Portaiden molemmissa päissä sijaitsee penkit.
TAVOITETILA	
Kuvaus	Nykyiset kuntoportaajat säilytetään.
Saavutettavuus	TAAJAMA
Käyttäjaprofiili	Lähialueen ulkoilija, Lapsiperhe, Perhe, jossa teini-ikäisiä lapsia, Ikäihminen, Aktiiviliikkuja

### Suunnittelun lähtökohdat

- Tavoittavuus
  - Sijainti asutuksen lähellä tai saavutettavissa jalan, pyörällä, joukko- liikenteellä tai autolla
  - Pyöräpysäköinti lähistöllä
- Varustelu
  - Portaiden minimileveys 200 cm, puiset askelmat soveltuvat parhaiten
  - Kaiteet molemmin puolin portaita ja lepotasanteet
  - Valaistus suunnitellaan huomioiden vuodenajat, käyttöaste, luonto- ja muut arvot
  - Portaiden yhteyteen on suositeltavaa sijoittaa ulkokuntoiluvälineitä
- Ympäristö
  - Tarvittaessa näkymiä voidaan avata: kauniit näkymät lisäävät kohteen houkuttelevuutta



Kuva 30. Jokelan kuntoportaajat, Vesitorninmäki

## 7.2.10. Frisbeegolfrata



LIIKUNTAPALVELU	FRISBEEGOLFRATA
Kuvaus	Rata, joka koostuu heittoväylistä, opasteista (väylä- ja rataopasteet), heittopaikoista ja maalikoreista. Yksittäisiä koreja voi sijaita harjoittelupaikkoina koulunpihoilla ja kenttien laidoilla.
Kunnossapitovastuu	Liikuntapalvelut
Kunnossapitoluokka	R3 Käyttöviheralue/ A3 Käyttöniitty
Määrä ja kunto v. 2024	Jokelassa on yksi pienehkö frisbeegolfrata Notkokuistossa. Radalla on 8 koria, ja sitä on jouduttu pienentämään muiden toimintojen sekä reittien takia.
TAVOITETILA	
Kuvaus	Tavoitteena on toteuttaa Jokelaan uusi nykyistä laajempi frisbeegolfrata, joka täyttäisi lajin vaatimukset. Yksittäisiä koreja voidaan jättää Notkokuistoon harjoitusheittopaikoiksi.  18-väyläisen harrastelijaradan suositeltava kokonaispituus vaihtelee 1000 - 1300 m välillä ja tilaa tarvitaan n. 20-30 hehtaaria.
Saavutettavuus	TAAJAMA
Käyttäjaprofiili	Lähialueen ulkoilija, Lapsiperhe, Perhe, jossa teini-ikäisiä lapsia, Ikäihminen, Aktiiviliikkuja



Kuva 31. Notkokuiston frisbeegolfrata, Alho

### Suunnittelun lähtökohdat

- Tavoittavuus
  - Eri tasoiset pelaajat ja ratojen monipuolisuus
  - Pyörä- ja autopsykointi
- Varustelu
  - Taukopenkit ja roska-astiat
  - Opastus
- Ympäristö
  - Puusto, korkeuserot ja maanpinnan muodot luovat radalle haastetta
  - Heittoreitit eivät saa ristettyä ulkoilureittien tai muiden toimintojen kanssa. Heittoväylä voi ylittää ulkoilureitin vain, jos heittäjällä on esteetön näkyvyys ja hän voi varmistua muiden ulkoilijoiden turvallisuudesta
  - Ratojen ja kulkureittien suunnittelussa huomioitava metsänpohjan kuluminen, ei herkkiin metsäkohteisiin
  - Arvopuut kuten vanhat männyt ja tammetsä eivät saa osua väylille tai väylien reunoille. Tarvittaessa käytetään puunrunkosuojia.

”Enemmän koreja ja pidemmät väylät”

”Täysimittainen frisbeegolfrata Temmonmäen ulkoilureitistöjen yhteyteen”



## 7.2.11. Skeittipaikka



LIIKUNTAPALVELU	SKEITTIPAikka
Kuvaus	Monipuolinen, laadukkaasti toteutettu ja kestävä skeittaukseen, skoottaukseseen ja temppupyöräilyyn tarkoitettu alue.
Kunnossapitovastuu	Liikuntapalvelut
Kunnossapitoluokka	R2 Toimintaviheralue
Määrä ja kunto v. 2024	Jokelassa on yksi skeittipaikka, joka sijaitsee Notkopuistossa.
TAVOITETILA	
Kuvaus	Nykyinen skeittipaikka säilytetään. Skeittipaikan koko on n. 1200 m <sup>2</sup>
Saavutettavuus	TAAJAMA
Käyttäjaprofiili	Perhe, jossa teini-ikäisiä lapsia, Lähialueen ulkoilija

### Suunnittelun lähtökohdat

- Tavoittavuus
  - Toteutuksessa huomioidaan aloittelijoiden sekä pidemmälle edistyneet nuoret ja harrastajat
  - Helppo saavutettavuus
  - Pyöräpysäköinti
- Materiaalit
  - Pintamateriaalina käytetään kestäviä materiaaleja, betonia tai asfalttia. Täydentäviä materiaaleja ovat teräs ja luonnonkivi
- Varustelu
  - Penkit ja valaistus
- Ympäristö
  - Skeittauksesta aiheutuu häiritsevää, luonteeltaan impulssimaista melua. Riittävä etäisyys asutuksesta on vähintään 100 m. Melun leviämistä voidaan estää maaston muotoilulla ja kasvillisuudella



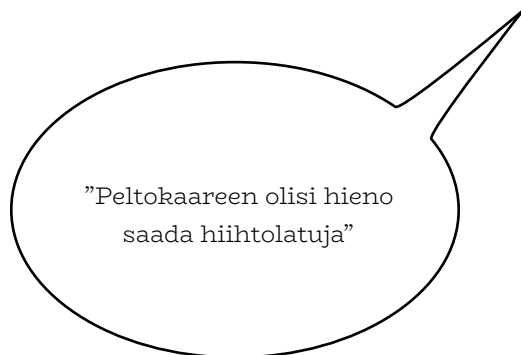
Kuva 32. Notkopuiston skeittipaikka, Alho

”Skeittiparkilla paljon kävijöitä”

## 7.2.12. Hiihtolatu



LIIKUNTAPALVELU	HIIHTOLATU
Kuvaus	Hiihtoladuiksi kunnostetut kuntoradat ja ulkoilureitit ovat talvisin hiihtäjien käytössä, muina aikoina kävely-, juoksu- ja pyöräilykäytössä. Kävely hiihtoladuksi kunnostetulla latualueella on kiellettyä, mutta leveimpien latujen reunaan varataan tilaa kävelijöille. Hiihtoladut sisältävät myös siirtymälatuja sekä pelloille ajettuja latuja.
Kunnossapitovastuu	M2 Lähimetsä/ M3 Ulkoilu- ja virkistymetsä/ R3 Käyttöviheralue
Kunnossapitoluokka	R2 Toimintaviheralue/ R3 Käyttöviheralue
Määrä ja kunto v. 2024	Jokelassa tehdään hiihtolatuja kuuteen paikkaan. Hiihtolatuja on sekä perinteisen että vapaan hiihtotyylin hiihtoon. Näistä pisin on Jokelan kuntoradan latu (5km). Kuntoradan ladulle on yhdyslenkit Kolsan ja Pertun kouluilta. Hiihtolatuja on yhteensä noin 11 km.
TAVOITETILA	
Kuvaus	Tavoitteena on säilyttää latujen nykyinen määrä sekä kunnostaa nykyistä latuverkostoa ylläpitävin toimenpitein.
Saavutettavuus	TAAJAMA
Käyttäjäprofiili	Lähialueen ulkoilija, Lapsiperhe, Perhe, jossa teini-ikäisiä lapsia, Ikäihminen, Aktiiviliikkuja



Kuva 33. Hiihtolatu (Tuusulan kunta)

### Suunnittelun lähtökohdat

- Tavoittavuus
  - Ladulle pääsy kävellen ja autolla
  - Latujen tulee olla turvallisia. Törmäysvaara esim. puihin ja kiviin tulee huomioida suunnittelussa
- Varustelu
  - Latujen ja latukäytävän leveydet. Yleisimmin on käytössä 5 m leveä latutila. Ladulle, jossa on molempiin suuntiin sekä perinteinen että luistelulatu, varataan 7 m tilaa
  - Kävelyreitit latujen rinnalla tulee huomioida suosituilla reiteillä
  - Opastus
  - Valaistus. Kaartuvissa laskuissa valaisimet sijoitetaan sisäkaarten puolelle
- Ympäristö
  - Linjauksessa ja reittien leveydessä huomioidaan luonto- ja maisema-arvot
- Kunnossapito
  - Ladut tulee olla latukoneella kunnossapidettäviä
  - Sillat ja alikulut tulee mitoittaa latukoneiden mukaiseksi



## 7.2.13. Uimapaikka



LIIKUNTAPALVELU	UIMAPIKKA
Kuvaus	Eryteisesti uimista varten ylläpidetty ranta-alue tai luonnonvaraisempi uimiseen soveltuva paikka. Uimarannalta/ uimapaikalta löytyy luonnonvarainen veteenmeno-paikka ja/tai uimalaituri.
Kunnossapitovastuu	Liikuntapalvelut
Kunnossapitoluokka	R2 Toimintaviheralue
Määrä ja kunto v. 2024	Jokelassa on yksi uimapaikka keskustassa Koulunlammella. Lammella ei ole uimavalvontaa. Lammella on nykyisin myös talviuintipaikka, josta vastaa Jokelan Retkeilijät. Uimapaikalla on uimareille lämmitetty kontti vaatteiden vaihtamista varten. Kontissa ei ole suihkua eikä saunaa. Vesistöistä poistetaan säännöllisesti kanda-vesiruttoa.
TAVOITETILA	
Kuvaus	Tavoitteena on säilyttää uimapaikkojen nykyinen määrä. Uimapaikan palvelutasoa on mahdollista parantaa toteuttamalla kiinteä pukuhuonerakennus sen yhteyteen
Saavutettavuus	TAAJAMA
Käyttäjaprofiili	Lähialueen ulkoilija, Lapsiperhe, Perhe, jossa teini-ikäisiä lapsia, Ikäihminen, Aktiiviilikkua



Kuva 34. Koulunlammen uimapaikka, Alho

### Suunnittelun lähtökohdat

- Tavoittavuus
  - Käyttäjäturvallisuus
  - Erytisryhmät ja esteettömyys
  - Pyörä- ja autopysäköinti lähellä
- Varustelu
  - Pelastusvälineiden määrä ja sijoittelu
  - Aktiiviteetit, kuten leikkivälineet ja pallopelialueet
  - Rakenteet, kuten hyppypaikka, laituri ja niiden turvallisuus sekä huollon vaatima tila
  - Pukukoppi ja yleisö-WC
  - Pöytä-penkkiryhmät ja jäteastiat
  - Opastus
  - Valaistus talviuinnin paikoissa
- Ympäristö
  - Rannan ominaispiirteet

”Rannalle voisi lisätä hiekkaa ettei juurimatot pilkistä hiekan alta. Kauemmas laiturista kelluva uimalautta jonne isommat lapset voivat uida. Vuokrattavia sup-lautoja tms”

”Kesällä rannalle pöytiä/ tuoleja, jäätelökioski tms.”

## 7.2.14. Maastopyöräilyreitti



LIIKUNTAPALVELU	MAASTOPYÖRÄILY
Kuvaus	Maastopyöräilyreitti on erityisesti maastopyöräilyä varten toteutettu reitti tai ulkoilu- tai retkeilyreitti, joka on tarkoitettu myös maastopyöräilyyn.
Kunnossapitovastuu	Liikuntapalvelut
Kunnossapitoluokka	M2 Lähimetsä/ M3 Ulkoilu- ja virkistymetsä/ R3 Käyttöviheralue
Määrä ja kunto v. 2024	Jokelan kaksi maastopolkua, keltainen ja sininen, on tarkoitettu myös maastopyöräilijöille. Maastopolkua on yhteensä n. 14 kilometriä.  Vuonna 2024 valmistuva Lepolan 3 km:n maastopolku on tarkoitettu myös maastopyöräilijöille.
TAVOITETILA	
Kuvaus	Tavoitteena on säilyttää maastopyöräilyreittien nykyinen määrä. Uutena palveluna otetaan osa reiteistä talvikunnossapitoon talvimaastopyöräilyn mahdollistamiseksi. Notkokuiston pyörärata poistetaan
Saavutettavuus	TAAJAMA
Käyttäjäprofiili	Lähialueen ulkoilija, Lapsiperhe, Perhe, jossa teini-ikäisiä lapsia, Ikäihminen, Aktiiviliikkuja



Kuva 35. Sininen reitti, Temmonmäki (Tuusulan kunta)

### Suunnittelun lähtökohdat

- Tavoittavuus
  - Turvallisuus
  - Maastopyöräilyreittien suunnittelussa erilaisten toimintojen yhdistäminen, esim. erilaiset palvelupisteet
- Varustelu
  - Opasteet. Reittien näkyvä merkintä maastoon ehkäisee luonnon kulumista ja reitiltä eksymistä
- Ympäristö
  - Maastopyöräilyreitin suunnittelussa hyödynnetään olemassa olevia polkuja ja reittejä sekä muita maastossa olevia kulku-uria maaston kulumisen ehkäisemiseksi.
  - Huomioidaan reiteissä maiseman ja lähiympäristön vaihtelevuus sekä yhdistyminen verkostoksi



## 7.2.15. Pulkkamäki



LIIKUNTAPALVELU	PULKKAMÄKI
Kuvaus	Lumisena aikana tavallisimmin pulkalla, kelkalla, rattikelkalla tai liukurilla laskettavaksi tarkoitettu pieni luonnonmäki tai kumpare.
Kunnossapitovastuu	Liikuntapalvelut
Kunnossapitoluokka	A2 Käyttöniitty
Määrä ja kunto v. 2024	Jokelassa on yksi pulkkamäki, joka sijaitsee Notkopuistossa. Pulkkamäki on valaistu sekä aidattu suoja-aidalla
TAVOITETILA	
Kuvaus	Tavoitteena on säilyttää nykyinen pulkkamäki.
Saavutettavuus	TAAJAMA
Käyttäjäprofiili	Lapsiperhe, Perhe, jossa teini-ikäisiä lapsia

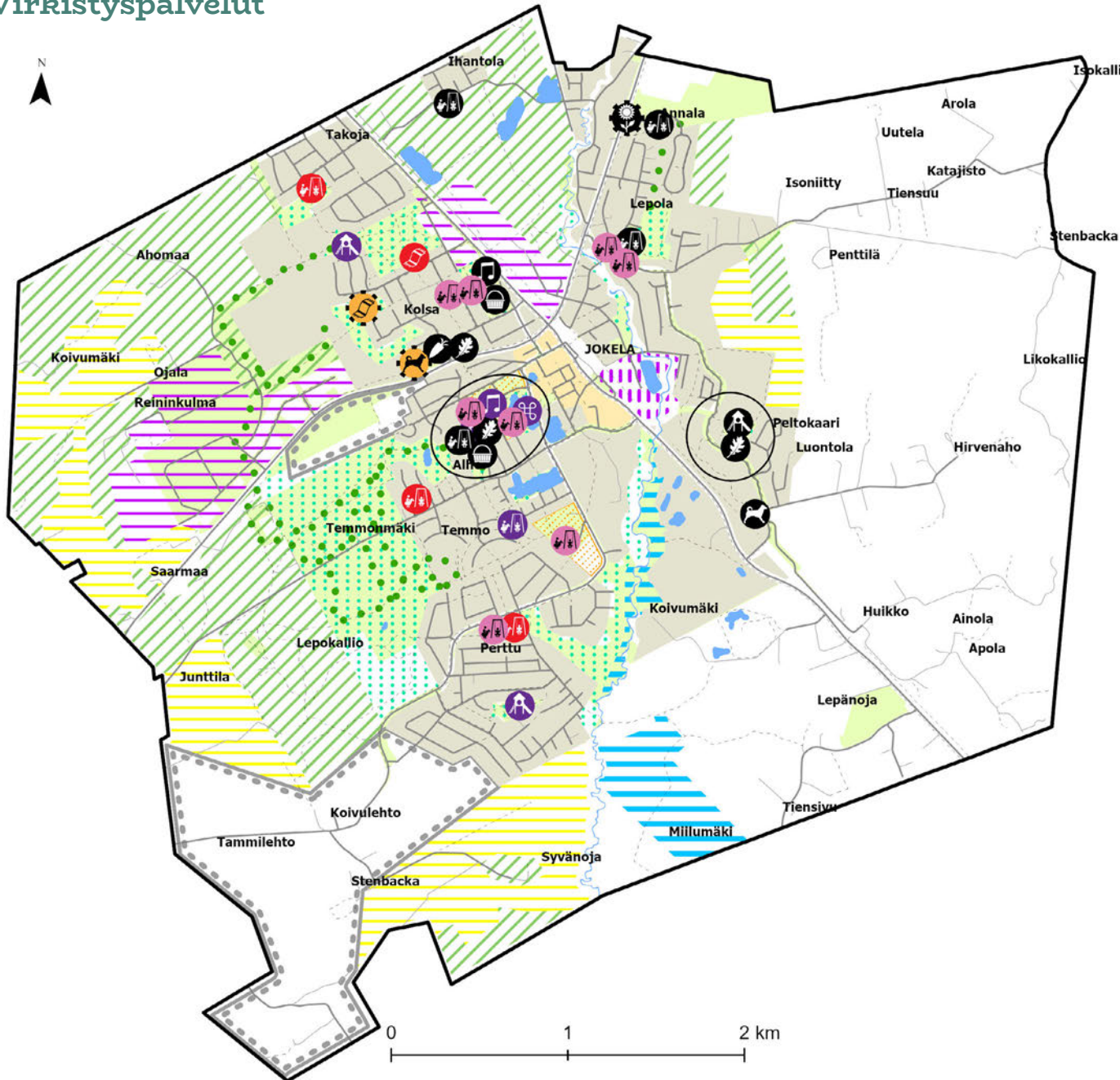


Kuva 36. Notkopuiston pulkkamäki (Tuusulan kunta)

### Suunnittelun lähtökohdat

- Tavoitavuus
  - Helppo saavutettavuus, pysäköinti pyörille ja autoille
- Varustelu
  - Käyttäjäturvallisuus. Pulkkailijaa ohjataan liukumaan oikeaan ja turvalliseen suuntaan maastonmuotoilun, vastapenkereen ja suoja-aidan avulla
  - Opastus
  - Valaistus
- Ympäristö
  - Kasvillisuudessa suositaan niittymäisyyttä
  - Kesällä pulkkamäkeä voi käyttää muuhun toimintaan, esim. frisbeegolfratana
- Kunnossapito
  - Pulkkamäkeä kunnossapidetään latukoneella

## 7.3. Virkistyspalvelut



### Jokelan virkistyspalvelut

- Alueleikkipaikka, nykyinen
- Alueleikkipaikka, kunnostettava
- Leikkipaikka, nykyinen
- Leikkipaikka, piha, nykyinen
- Leikkipaikka, kunnostettava
- Leikkipaikka, poistettava
- Kasvillisuuden erikoiskohde, nykyinen
- Kaupunkiviljely, nykyinen
- Koira-aitaus, nykyinen
- Koira-aitaus, uusi
- Kulttuurihistoriallinen erikoiskohde, kunnostettava
- Käyttönurmi, nykyinen
- Matonpesupaikka, uusi
- Matonpesupaikka, poistettava
- Poimintapelto, nykyinen
- Tapahtuma-alue, nykyinen
- Tapahtuma-alue, kunnostettava

- Sijainti ei ole tarkkaan määritelty
- Virkistyspalveluiden keskittymä

### Muu aineisto

- Tuusulan kunnan omistamat alueet
- Vesialue

### Tuusulan yleiskaava 2040

- Ohjeellinen ulkoilureitti
- C Keskustatoimintojen alue
- A Asuinalue
- TP työpaikka-alue
- P Palvelun ja hallinnon alue
- E Erityisalue
- SE Selvitysalue
- SL Luonnonsuojelualue
- M Maa- ja metsätalousalue
- MV Viljelymaisema
- V Virkistysalue



### 7.3.1. Alueleikkipaikka



VIRKISTYSPALVELUT	ALUELEIKKIPAikka
Kuvaus	Iso toiminnallinen ja monipuolinen leikkipaikka, jossa on vähintään 10 leikkivälinettä. Alueleikkipaikalla on leikkialue 0-6-vuotiaille ja 6-12-vuotiaille lapsille sekä 13-18-vuotiaille nuorille. Alueleikkipaikan palveluita voidaan täydentää leikin lisäksi muilla toiminnoilla, kuten oleskelu- tai kuntoilualueella.
Kunnossapitovastuu	Viherpalvelut
Kunnossapitoluokka	R2 Toimintaviheralue
Määrä ja kunto v. 2024	Jokelassa on 2 alueleikkipaikkaa, Notkokuiston ja Lilly Kajanus-Blennerin puiston leikkipaikat
TAVOITETILA	
Kuvaus	Tavoitteena on lisätä alueleikkipaikkojen määrää suunnittelemalla Kolsanmetsän ja Viertolanpuiston leikkipaikat alueleikkipaikoiksi, jolloin alueleikkipaikkoja on yhteensä 4. Notkokuistoon lisätään oleskelupaikka nuorille.  Alueleikkipaikan tavoitekoko on 0,5-1 ha
Saavutettavuus	TAAJAMA, Saavutettavuus keskusta- ja asuinalueilla 2 km. Sijoitetaan keskeisille viheralueille
Käyttäjäprofiili	Perhe jossa teini-ikäisiä lapsia, Lapsiperhe, Ikäihminen, Aktiiviilikkua



Kuva 37. Lilly Kajanus-Blennerin puisto, Peltokaari

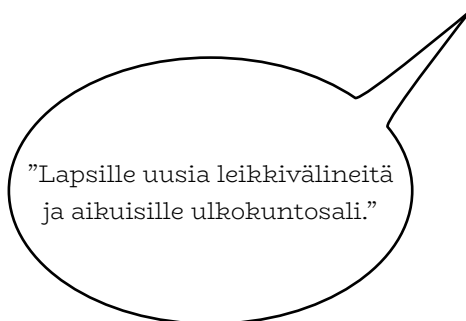
#### Suunnittelun lähtökohdat

- Tavoittavuus
  - Käyttäjäturvallisuus
  - Monipuoliset toiminnot ja varusteet eri-ikäisille käyttäjille
  - Pyörä- ja autopysäköinti
- Varustelu
  - Valo- ja varjo-olosuhteet, varjopaikat esim. puuston tai katoksien avulla
  - Leikkivälineiden vaatimat turva-alueet ja turva-alustat
  - Oleskelu, aikuisten huomiointi kalusteissa, pöytä-penkkiryhmät, roska-astiat
  - Aitaus tarvittaessa pienten lasten leikkivälineille
  - Opastetaulu
- Ympäristö
  - Oleva puusto ja täydentävät istutukset, luontokosketus suositeltavaa

## 7.3.2. Leikkipaikka



VIRKISTYSPALVELUT	LEIKKIPAIKKA
Kuvaus	Pieni leikkipaikka, jossa on vähintään perustoimintojen välineet keinumiseen, kiipeilyyn, liukumiseen, hiekkaleikkiin ja oleskeluun. Leikkivälineitä on enintään 10 kpl. Leikkipaikalla on leikkialue 0-6-vuotiaille ja noin 6-12-vuotiaille lapsille.
Kunnossapitovastuu	Viherpalvelut
Kunnossapitoluokka	R2 Toimintaviheralue
Määrä ja kunto v. 2024	Jokelassa on 9 leikkipaikkaa. Näiden lisäksi koulujen ja päiväkotien pihoja leikkipaikkoineen on yhteensä 9.
TAVOITETILA	
Kuvaus	Tavoitteena on kehittää leikkipaikkaverkostoa. Kaksi nykyistä leikkipaikkaa, Kolsanmetsän ja Viertolanpuiston leikkipaikat muutetaan alueleikkipaikoiksi. Lisäksi Lähdepuiston, Hurmepuiston ja Pertuntienpuiston leikkipaikat poistetaan. Kaksi leikkipaikkaa kunnostetaan.  Leikkipaikan tavoitekoko on 0,3-0,5 ha
Saavutettavuus	PAIKALLINEN, Suositeltava saavutettavuus taajamien asuinalueilla vähintään 1 km
Käyttäjäprofiili	Lapsiperhe, Perhe jossa teini-ikäisiä lapsia



Kuva 38. Visapuisto, Annala

### Suunnittelun lähtökohdat

- Tavoittavuus
  - Käyttäjäturvallisuus
  - Monipuoliset toiminnot ja varusteet eri-ikäisille käyttäjille
  - Pyöräpysäköinti
- Varustelu
  - Valo- ja varjo-olosuhteet, varjopaikat esim. puuston tai katoksien avulla
  - Leikkivälineiden vaatimat turva-alueet ja turva-alustat
  - Oleskelu, aikuisten huomiointi kalusteissa, pöytä-penkkiryhmät, roska-astiat
  - Aitaus tarvittaessa
  - Opastetaulu
- Ympäristö
  - Oleva puusto ja täydentävät istutukset, luontokosketus suositeltavaa.



### 7.3.3. Koira-aitaus



VIRKISTYSPALVELUT	KOIRA-AITAUS
Kuvaus	Koiria sekä niiden ulkoiluttajia palveleva aidattu puistoalue. Tavoitteena on, että aitauksissa on omat alueet sekä pienille (alle 40 cm korkeille) että isoille (yli 40 cm korkeille) koirille.
Kunnossapitovastuu	Viherpalvelut
Kunnossapitoluokka	R2 Toimintaviheralue
Määrä ja kunto v. 2024	Jokelassa on yksi koira-aitaus, joka sijaitsee lähellä Lilly Kajanus-Blennerin puistoa
TAVOITETILA	
Kuvaus	Tavoitteena on lisätä koira-aitausten määrää toteuttamalla yksi uusi koira-aitaus radan länsipuolelle lähemmäs keskustaa
Saavutettavuus	TAAJAMA
Käyttäjäprofiili	Lähialueen ulkoilija, Lapsiperhe, Ikäihminen



Kuva 39. Lepolan koira-aitaus, Peltokaari

#### Suunnittelun lähtökohdat

- Tavoittavuus
  - Esteettömyys
  - Autopysäköinti
- Materiaalit
  - Pintamateriaalin tulee olla koiran tassuille sopivaa
- Varustelu
  - Aidan kokonaiskorkeus tulee olla 1,5 m, lisäksi sen tulee ulottua osittain maan sisään
  - Aitauksessa tulee olla käynti- ja huoltoportti, käyntiportissa myös sisääntuloeteinen
  - Valaistus, penkit, katos, syväkeräyssäiliöt
  - Opastetaulu
  - Aitauksessa ei saa olla 90 astetta tai sitä terävämpiä kulmia
- Ympäristö
  - Koira-aitauksen tavoite-etäisyys asutuksesta on vähintään 100 m, mutta keskusta-alueilla aitaus voidaan sijoittaa myös 50 m etäisyydelle asutuksesta.
  - Suunnittelussa tulee huomioida aitauksen ympäristö ja kulkuyhteydet sekä minimoida aitauksen mahdolliset haittavaikutukset

”Nykyinen aitaus on aivan liian pieni ja koirille sekä ihmisille virikkeetön.”

”Koira-aitaus myös lähemmäksi keskustaa”

### 7.3.4. Palstaviljely



VIRKISTYSPALVELUT	PALSTAVILJELY
Kuvaus	Asukkaiden vuokrattavissa olevia viljelypalstoja.
Kunnossapitovastuu	Viherpalvelut
Kunnossapitoluokka	R3 Käyttöviheralue
Määrä ja kunto v. 2024	Jokelassa vuokrattavia viljelypalstoja sijaitsee Tiiliruukintiellä.
TAVOITETILA	
Kuvaus	Tavoitteena on säilyttää nykyinen viljelypalsta-alueiden määrä. Palsta-alueen maisemanhoitoa jatketaan yhdessä viljelijöiden kanssa.
Saavutettavuus	TAAJAMA
Käyttäjäprofiili	Lähialueen ulkoilija, Lapsiperhe, Perhe, jossa teini-ikäisiä lapsia, Luontoharrastaja

#### Suunnittelun lähtökohdat

- Tavoittavuus
  - Pyörä- ja autopysäköintimahdollisuus
- Varustelu
  - Vesipiste
  - Opasteet
- Kunnossapito
  - Palstan hoitaminen on kokonaisuudessaan vuokralaisen vastuulla.



Kuva 40. Tiiliruukintien viljelypalstat, Kolsa



### 7.3.5. Kasvillisuuden erikoiskohde



VIRKISTYSPALVELUT	KASVILLISUUDEN ERIKOISKOHDE
Kuvaus	Kasvillisuusteemainen kohde, jonka identiteetti rakentuu tietyille/ tietyille kasvilajeille, esim. hedelmäpuille. Myös yksittäinen suojeltu puu voi olla kasvillisuuden erikoiskohde.
Kunnossapitovastuu	Viherpalvelut
Kunnossapitoluokka	R3 Käyttöviheralue
Määrä ja kunto v. 2024	Jokelassa hedelmäpuita on kolmessa puistossa; Tolkinonpuistossa, Lilly Kajanus-Blennerin puistossa ja Notkokuistossa.
TAVOITETILA	
Kuvaus	Tavoitteena on säilyttää kasvillisuuden erikoiskohteiden määrä nykyisessä.
Saavutettavuus	TAAJAMA
Käyttäjäprofiili	Lähialueen ulkoilija, Lapsiperhe, Perhe, jossa teini-ikäisiä lapsia, Ikäihminen, Luontoharrastaja

#### Suunnittelun lähtökohdat

- Tavoittavuus
  - Pyöräpysäköinti
- Kunnossapito
  - Hedelmäpuut ja marjapensaat vaativat leikkausta tuottaakseen hyvän sadon, mutta leikkaustarve ei ole juurikaan suurempi kuin koristepuilla ja -pensaille.
  - Hyödyntämättömän sadon poiskorjaus.



Kuva 41. Tolkinonpuisto, Kolsa

### 7.3.6. Kulttuurihistoriallinen erikoiskohde



VIRKISTYSPALVELUT	KULTTUURIHISTORIAALLINEN ERIKOISKOHDE
Kuvaus	Viheralueella sijaitseva rakennetun kulttuuriympäristön historiallinen kohde, kuten jäännös teollisuushistoriasta tai muu kulttuurihistoriallisesti merkittävä kohde.
Kunnossapitovastuu	Viherpalvelut
Kunnossapitoluokka	R3 Käyttöviheralue
Määrä ja kunto v. 2024	Jokelan keskustassa sijaitsee tiiliteollisuuden myötä syntyneiden lampien ryhmä. Lampien yhteyteen on toteutettu lampireitti vuonna 2021. Reitin alussa on infotaulu, jossa kerrotaan lampien luontoarvoista ja historiasta.
TAVOITETILA	
Kuvaus	Tavoitteena on nostaa alueen kulttuurihistorian tunnettavuutta keskustan lampialueen virkistyskäyttöä kehittämällä. Lähtökohtana toimii Jokelan lampien toimenpidesuunnitelma.
Saavutettavuus	KUNTA
Käyttäjäprofiili	Lähialueen ulkoilija, Lapsiperhe, Perhe, jossa teini-ikäisiä lapsia, Ikkäihminen



Kuva 42. Tehtaanpuisto, Alho

#### Suunnittelun lähtökohdat

- Tavoittavuus
  - Kulunohjaus ja katselupaikat, joissa on mahdollisuuksien mukaan huomioitu esteettömyys
  - Pyörä- ja autopysäköinti
- Varustelu
  - Opastetaulu

”Historia kaipaisi tulla nähdynksi.”

”Erityisesti Koulunlampi ja Pesulanlampi ovat kasvamassa umpeen ja ne tulisi ruopata mahdollisimman pian. Kuivalammet on alikäytetty paikka, jonka potentiaali ei pääse esiin.”



### 7.3.7. Matonpesupaikka



VIRKISTYSPALVELUT	MATONPESUPAIKKA
Kuvaus	Matonpesuun tarkoitettu paikka, jossa on pesualtaat sekä mattomankeli ja valutuspuomit. Vedet ovat kytkettynä päälle kesäkausien ajan.
Kunnossapitovastuu	Viherpalvelut
Kunnossapitoluokka	R2 Toimintaviheralue
Määrä ja kunto v. 2024	Jokelassa on yksi matonpesupaikka Kolsassa
TAVOITETILA	
Kuvaus	Tavoitteena on poistaa nykyinen matonpesupaikka puuston aiheuttamien kunnossapito-ongelmien takia. Uusi matonpesupaikka sijoitetaan keskustan läheisyyteen.
Saavutettavuus	TAAJAMA
Käyttäjäprofiili	Lähialueen ulkoilija, Lapsiperhe, Perhe, jossa teini-ikäisiä lapsia, Ikäihminen

#### Suunnittelun lähtökohdat

- Tavoitavuus
  - Pyörä- ja autopysäköinti
- Varustelu
  - Matonpesupaikalle tarvitaan vesijohto- ja viemäryhteydet
  - Pesualtaat, mattomankelit, kuivaustelineet, syväkeräyssäiliöt, pöytiä, penkkejä
  - Matonpesualtaiden ympärillä ja käytävillä tulee olla riittävästi tilaa
  - Kuivaustelineiden tulee sijaita auringossa tai puolivarjossa
  - Opastetaulu



Kuva 43. Kolsan matonpesupaikka, Kolsa

”Matonpesupaikassa viemärit miltei tukossa ja altaiden alustat törkeässä kunnossa. Letkuun syytä saada parempi paine. Harjojakin kaivattaisiin alustojen putsaukseen.”

### 7.3.8. Käyttönurmi



VIRKISTYSPALVELUT	KÄYTTÖNURMI
Kuvaus	Laaja nurmipintainen alue, joka on tarkoitettu vapaa-muotoiseen virkistyskäyttöön, kuten pelailuun, piknikkiin sekä pienimuotoisille liikunta- ja kulttuuritapahtumille
Kunnossapitovastuu	Liikuntapalvelut/ viherpalvelut
Kunnossapitoluokka	R2 Toimintaviheralue
Määrä ja kunto v. 2024	Jokelassa on kaksi käyttönurmea; Kolsanpuistossa ja Notkokuistossa.
TAVOITETILA	
Kuvaus	Tavoitteena on säilyttää käyttönurmien nykyinen määrä
Saavutettavuus	TAAJAMA
Käyttäjaprofiili	Lapsiperhe, Perhe, jossa teini-ikäisiä lapsia, Lähi-alueen ulkoilija, Ikäihminen

#### Suunnittelun lähtökohdat

- Tavoitavuus
  - Helppo saavutettavuus
  - Pyörä- ja autopysäköinti
- Varustelu
  - Isot jäteastiat
  - Opastetaulu
  - Varjopaikkoja
- Kunnossapito
  - Kulutusta kestävä nurmi ja hyvä kuivatus
  - Keskeisillä paikoilla myös kastelumahdollisuus



Kuva 44. Kolsanpuiston käyttönurmi, Kolsa



### 7.3.9. Tapahtuma-alue



VIRKISTYSPALVELUT	TAPAHTUMA-ALUE
Kuvaus	Viher- tai liikunta-alueelle sijoittuva alue (yleensä aukio, kivituhkakenttä tai nurmialue) ulkotapahtumien, kuten markkinoiden, sirkuksien tai kulttuuritapahtumien järjestämiseen.  Viheralueiden lisäksi tapahtumia järjestetään koulujen pihilla ja kentillä.
Kunnossapitovastuu	Liikuntapalvelut/Viherpalvelut
Kunnossapitoluokka	R2 Toimintaviheralue
Määrä ja kunto v. 2024	Jokelassa tapahtumia on järjestetty Kolsanpuistossa ja Notkopuistossa. Kummassakaan ei kuitenkaan ole nykyään tapahtumasähköjä.
TAVOITETILA	
Kuvaus	Tavoitteena on säilyttää tapahtuma-alueiden nykyinen määrä. Notkopuiston tapahtuma-alueelle rakennetaan tapahtumasähköt sekä selvitetään alueen kantavuus.
Saavutettavuus	KUNTA
Käyttäjaprofiili	Lapsiperhe, Perhe, jossa teini-ikäisiä lapsia, Lähi-alueen ulkoilija, Ikäihminen



Kuva 45. Koulun yhteydessä olevia nurmia voidaan käyttää pelailemiseen.

#### Suunnittelun lähtökohdat

- Tavoittavuus
  - Hyvä saavutettavuus kävellen sekä julkisilla kulkuneuvoilla
  - Pyörä- ja autopsykointimahdollisuus
  - Huoltoajomahdollisuus
  - Esteettömyys
- Materiaalit
  - Kulutusta kestävä pinnat
  - Kantava paikka mm. lavan sijoitusta varten
- Varustelu
  - Penkkejä, roska-astioita
  - Tapahtumasähköistys
  - Valaistus
  - Opastetaulu
  - WC, kiinteä tai tilapäinen
- Ympäristö
  - Äänentoiston käyttö, meluilmoitukset

### 7.3.10. Poimintapelto



VIRKISTYSPALVELUT	POIMINTAPELTO
Kuvaus	Poimintapelto, jossa viljellään erilaisia kukkivia kasveja. Kuntalaiset voivat poimia kukkia pelloilta omaan käyttöön. Kukkapeltojen määrä, paikat ja kylvettävät kasvilajit vaihtelevat vuosittain.
Kunnossapitovastuu	Viherpalvelut
Kunnossapitoluokka	A5 Maisemapelto
Määrä ja kunto v. 2024	Jokelassa on ollut yksi poimintapelto. Sijainti voi vaihdella vuosittain viljelykierrosta johtuen.
TAVOITETILA	
Kuvaus	Tavoitteena on säilyttää poimintapeltojen nykyinen määrä.
Saavutettavuus	TAAJAMA
Käyttäjaprofiili	Lapsiperhe, Lähialueen ulkoilija, Perhe, jossa teini-ikäisiä lapsia, Ikäihminen, Luontoharrastaja

#### Suunnittelun lähtökohdat

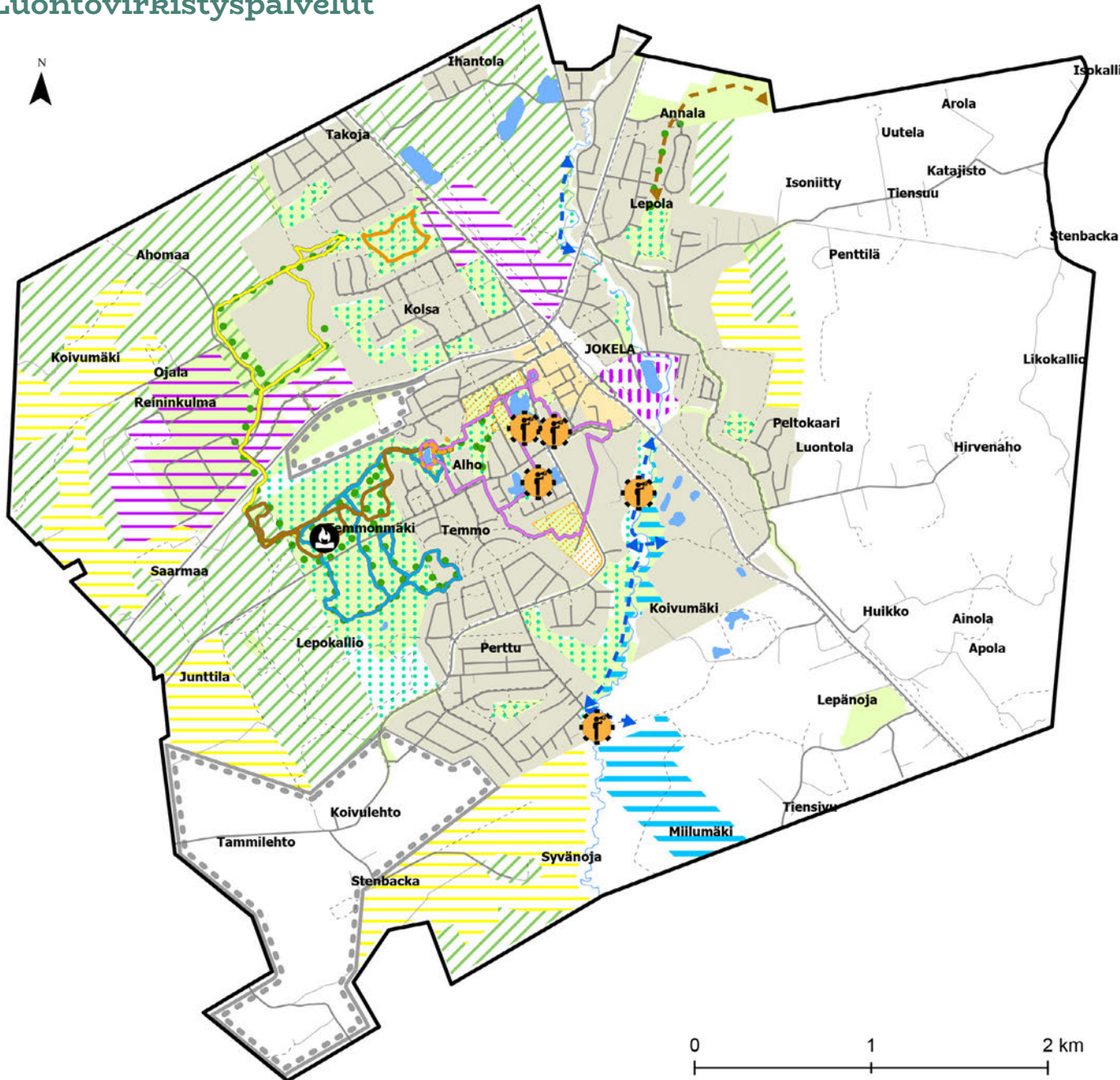
- Tavoittavuus
  - Helppo saavutettavuus kävellen ja pyörällä
  - Pysäköintialue
- Varustelu
  - Opastus (kyllit ja sähköinen tiedotus)
- Ympäristö
  - Maisemallisesti näkyvä paikka
  - Maisemaa elävöittävien, kukkivien viljelyskasvien käyttö
  - Viljelykierto



Kuva 46. Poimintapelto, (Tuusulan kunta)



## 7.4. Luontovirkistyspalvelut



### Jokelan luontovirkistyspalvelut

- Luonnontarkkailupaikka, uusi
- Nuotiopaikka, nykyinen
- Sijainti ei ole tarkkaan määriteltä

#### Olemassa olevat reitit

- Alhon lammen kierros 0,8 km
- Jokelan kuntoradan ulkoilureitti (esteetön) 4,5 km
- Jokelan lampireitti 2,3 km
- Ulkoilupolku keltainen 7,8 km
- Ulkoilupolku sininen 5,8 km
- Kolsan lähimetsän ulkoilureitti (esteetön) 2 km

#### Uudet reitit

- Palojoen uudet reitit/ polut
- Lepolan ulkoilupolku 3 km

#### Muu aineisto

- Tuusulan kunnan omistamat alueet
- Vesialue

#### Tuusulan yleiskaava 2040

- Ohjeellinen ulkoilureitti
- C Keskustatoimintojen alue
- A Asuinalue
- TP työpaikka-alue
- P Palvelun ja hallinnon alue
- E Erityisalue
- SE Selvitysalue
- SL Luonnonsuojelualue
- M Maa- ja metsätalousalue
- MV Viljelymaisema
- V Virkistysalue

## 7.4.1. Luonnontarkkailupaikka



LUONTOVIRKISTYS- PALVELUT	LUONNONTARKKAILUPAIKKA
Kuvaus	Luonnontarkkailuun tarkoitettu paikka tai rakennelma, kuten torni tai lava. Sijoitetaan esim. arvokkaan linnustoalueen tai muun merkittävän maisemakohteen yhteyteen.
Kunnossapitovastuu	Viherpalvelut
Kunnossapitoluokka	M1 Arvometsä/ M2 Lähimetsä/ M3 Ulkoilu- ja virkistysmetsä/ R3 Käyttöviheralue
Määrä ja kunto v. 2024	Jokelassa ei ole tällä hetkellä varsinaisia luonnontarkkailupaikkoja. Osa lammista on kuitenkin tunnistettu paikoiksi, joissa monet linnut, kuten joutsenet, viihtyvät.
TAVOITETILA	
Kuvaus	Tavoitteena on kehittää neljä uutta luonnontarkkailupaikkaa. Luonnontarkkailupaikat sijoittuvat keskustan lampien yhteyteen ja Palojoen varrelle.
Saavutettavuus	TAAJAMA
Käyttäjäprofiili	Luontoharrastaja, Ikäihminen, Lapsiperhe, Lähialueen ulkoilija, Perhe, jossa teini-ikäisiä lapsia

### Suunnittelun lähtökohdat

- Tavoittavuus
  - Käyttäjäturvallisuusvaatimukset
  - Esteettömyys
  - Saapuminen kävellen tai eri kulkuneuvoilla
- Varustelu
  - Opastetaulu



Kuva 47. Riihihaanpuiston lampi, Alho



## 7.4.2. Nuotiopaikka



LUONTOVIRKISTYS- PALVELUT	NUOTIOPAikka
Kuvaus	Nuotiopaikka on paloturvallinen tulentekopaikka, jossa on penkit ympärillä. Nuotiopaikan läheisyydessä saattaa myös sijaita puinen laavu. Lähtökohtaisesti käyttäjän tulee tuoda omat puut tai hiilet. Aktiivisimpina käyttöaikoina kunta voi tuoda polttopuita yhteiseen käyttöön.
Kunnossapitovastuu	Liikuntapalvelut
Kunnossapitoluokka	M3 Ulkoilu- ja virkistymetsä
Määrä ja kunto v. 2024	Jokelassa on yksi laavu, joka sijaitsee kuntoradan varrella. Laavulle pitää tuoda omat polttopuut.
TAVOITETILA	
Kuvaus	Tavoitteena on säilyttää nuotiopaikkojen nykyinen määrä. Nuotiopaikan yhteyteen lisätään pöytä-penkkiryhmiä.
Saavutettavuus	TAAJAMA
Käyttäjäprofiili	Luontoharrastaja, Aktiiviliikkuja, Lapsiperhe, Lähialueen ulkoilija, Perhe, jossa teini-ikäisiä lapsia, Ikäihminen



Kuva 48. Laavu, Temmonmäki

### Suunnittelun lähtökohdat

- Tavoitavuus
  - Sijoittamisessa huomioitava etäisyys asutuksesta, savuhaitat sekä nuotiopaikan paloturvallisuus
- Varustelu
  - Pöytä-penkkiryhmiä ja roska-astia
  - Opastetaulu, jossa tiedotetaan mm. metsäpalovaroituksesta

### 7.4.3. Ulkoilureitti/ ulkoilupolku



LUONTOVIRKISTYS- PALVELUT	ULKOILUREITTI/ ULKOILUPOLKU
Kuvaus	Ulkoilureittejä käyttävät kävelijät, juoksijat ja pyöräilijät. Osa reiteistä on ympärivuotisessa käytössä ja osa talvi-aikaan latuina. Ulkoilureitistön osana voi olla kapeampi ulkoilupolkuja erityisesti arvokkailla luontoalueilla.
Kunnossapitovastuu	Liikuntapalvelut
Kunnossapitoluokka	M2 Lähimetsä/ M3 Ulkoilu- ja virkistysmetsä/ R3 Käyttöviheralue
Määrä ja kunto v. 2024	Jokelassa on useita ulkoilureittejä, joista osa on esteettömiä. Esteettömät reitistöt sijaitsevat osana Jokelan kuntorataa ja Kolsan lähimetsän reitistöä. Jokelan lampireitti on osa ulkoilureittiverkostoa. Ulkoilureittien pituus on nykyisin n. 9 km ja ulkoilupolkujen n. 16 km. Esteettömien reittien pituus on n. 6,5 km. Näihin lukuihin eivät sisälly viheralueiden sisäiset reitistöt.
TAVOITETILA	
Kuvaus	Tavoitteena on ylläpitää ulkoilureittien nykyistä määrää.
Saavutettavuus	TAAJAMA
Käyttäjäprofiili	Luontoharrastaja, Aktiivi liikkuja, Lähialueen ulkoilija, Lapsiperhe, Perhe, jossa teini-ikäisiä lapsia, Ikäihminen



Kuva 49. Jokelan kuntorata

#### Suunnittelun lähtökohdat

- Tavoittavuus
  - Esteettömyyden perustaso aina kun mahdollista
  - Reittien yhteyteen pysäköintimahdollisuus
- Materiaalit
  - Yleensä kivituhkapäällyste
- Varustelu
  - Opastus (kyltit ja sähköinen)
  - Valaistujen ja talvikunnossapidettävien reittien leveys on 3,5 m, ulkoilupolkujen leveys on 1,5 m
  - Levähdyspaikkoja maisemallisesti mielenkiintoisiin kohtiin ja erityisesti pitkien reittien yhteydessä. Levähdyspaikoissa tärkeimpiä varusteita ovat pöydät, penkit ja roska-astiat
  - Purojen ja jokien ylitykset toteutetaan silloilla, oijen rummuilla
- Ympäristö
  - Reitit pyritään suunnittelemaan maaperäolosuhteiltaan sellaisille alueille, joilla reiteille ei tarvita pohjanvahvistuksia

”MOBO-suunnistusrastit. Temmonmäen alue on laaja, joten siinä olisi otollinen paikka pidemmälle suunnistusreitille”

Kolsan lähimetsän reitistön ympäristön metsänhoito on aivan liian intensiivistä. Toivoisin tekoja monimuotoisuuden puolesta. Tässä voitaisiin myös säästää rahaa.”



#### 7.4.4. Luontoreitti



LUONTOVIRKISTYS- PALVELUT	LUONTOREITTI
Kuvaus	Reitti, joka usein kulkee luonnonsuojelualueella tai muuten luonto- ja/tai maisema-arvoiltaan erityisessä kohteessa. Reitin suunnittelussa kulun ohjaamisella huomioidaan käytön aiheuttama kulutus ja toisaalta kohteet, joihin kävijöitä halutaan ohjata. Luontoreittejä ei aurata talvisin eikä niitä valaista.
Kunnossapitovastuu	Liikuntapalvelut/ viherpalvelut
Kunnossapitoluokka	M1 Arvometsä/ M2 Lähimetsä/ M3 Ulkoilu- ja virkistysmetsä
Määrä ja kunto v. 2024	Jokelassa on yksi luontoreitti: Alhon lammen kierros (0,8 km).
TAVOITETILA	
Kuvaus	Tavoitteena on lisätä luontoreittejä. Nykyinen reitti säilyy ja uusia toteutetaan Palojoen varteen. Luonnonsuojelualueille toteutettavat reitit perustuvat yleensä suojeluiden käyttö- ja hoitosuunnitelman toteuttamiseen.
Saavutettavuus	TAAJAMA
Käyttäjäprofiili	Luontoharrastaja, Aktiiviliikkuja, Lähialueen ulkoilija, Lapsiperhe, Perhe, jossa teini-ikäisiä lapsia



Kuva 50. Alhon lammen kierros, Alho

#### Suunnittelun lähtökohdat

- Tavoittavuus
  - Huomioidaan myös esteettömyys
  - Huomioidaan saapuminen kävellen sekä eri kulkuneuvoilla
- Materiaalit
  - Mitoitetaan tapauskohtaisesti. Pinnoitteena kivituhka, hake, puu tai teräsrilä
- Varustelu
  - Levähdyspaikkoja maisemallisesti mielenkiintoisiin kohtiin. Tärkeimpiä varusteita ovat pöydät, penkit ja roska-astiat
  - Luontoreittejä ei valaista
  - Opastus sisältäen infotaulun sekä joissakin kohteissa myös arvokasta luontokohteista kertovan kyltityksen..
- Ympäristö
  - Linjataan luonto- ja maisema-arvojen ehdoilla
  - Kulumisen ja herkän luonnon huomiointi, ohjataan kulkua esim. kaitteilla, köysillä tai kaadettuja puita asettelemalla

## 7.5. Yksityiset palvelut

Kunnan viheralueille tai ulkoliikuntapaikoille saattaa sijoittua myös palveluita, jotka ovat yksityisten yritysten tai yhdistyksien tuottamia. Ehdotetun alueen sopiminen toimintaan varmistetaan kaupungin asiantuntijoiden kanssa ja alueista tehdään vuokrasopimus. Näihin alueisiin liittyen investointi ja kunnossapito kuuluu palveluntuottajalle.

## 7.6. Täydentävät palvelut

Palveluverkkosuunnitelman laatimisen yhteydessä on listattu myös yleisimpiä tukipalveluita, jotka täydentävät varsinaisia palveluita. Alla on kuvattu näiden sijoittelun pääperiaatteet sekä suunnittelussa huomioitavia asioita.

TÄYDENTÄVÄT PALVELUT	OLESKELUPAIKKA
Kuvaus	Penkki tai pöytä-penkkiryhmä..
Sijoittelu	Kaikkien palveluteemojen palveluiden ja erityisesti virkistys- ja liikuntapalveluiden yhteyteen. Tärkeitä reittien varrella. Tarkempi sijainti suunnitellaan alueen muun suunnittelun yhteydessä
Suunnittelussa huomioitava	<ul style="list-style-type: none"><li>• Malli paikan lähtökohtien mukaan.</li><li>• Näymät istuinten sijoittelussa.</li><li>• Roska-astiat.</li><li>• Jokelan punainen</li></ul>

TÄYDENTÄVÄT PALVELUT	YLEISÖ-WC
Kuvaus	Viher- ja ulkoliikunta-alueiden käyttäjille tarkoitettu esteetön julkinen WC.
Sijoittelu	Sijoitetaan ensisijaisesti alueille, joissa oleillaan pidempiä aikoja ja/ tai huoltorakennusten yhteyteen. Tarkempi sijainti suunnitellaan alueen muun suunnittelun yhteydessä
Suunnittelussa huomioitava	<ul style="list-style-type: none"><li>• Maisemallinen ja toiminnallinen sijainti ja niiden lähtökohdat.</li><li>• Vesi- ja viemäriinjat.</li><li>• Kestävyys ja kunnossapito</li></ul>

TÄYDENTÄVÄT PALVELUT	PYÖRÄPYSÄKÖINTI
Kuvaus	Pyörien pysäköintiin tarkoitettu paikka, jossa pyörän saa lukittua kiinteään telineeseen. Laatuvaatimukset riippuvat pyöräliikenteen määrän tavoitellusta kasvusta, pyöräpysäköinnin kestosta, muusta liikenneympäristöstä sekä sijainnista..
Sijoittelu	Lähellä kohdetta, tulosuunnasta katsoen ennen kohdetta ja pyöräilijän reitin varrella eri suunnista saavuttaessa. Sosiaalisen valvonnan piirissä ja lähellä kohteiden sisäänkäyntejä. Tarkempi sijainti suunnitellaan alueen muun suunnittelun yhteydessä
Suunnittelussa huomioitava	<ul style="list-style-type: none"><li>• Paikkaan sopiva pysäköintiratkaisu.</li><li>• Kysynnän ja tarjonnan kohtaaminen.</li><li>• Esisuunnitteluvaiheessa käytetään tilantarpeen mitoittavana arvona 2,5 m2/ pyöräpaikka, jota tarkennetaan alueen suunnittelun ja muiden tekijöiden tarkentuessa</li></ul>



TÄYDENTÄVÄT PALVELUT	AUTOPYSÄKÖINTI
Kuvaus	Viher- ja ulkoliikunta-alueiden käyttäjiä palveleva pysäköintialue.
Sijoittelu	Tarkempi sijainti suunnitellaan alueen muun suunnittelun yhteydessä
Suunnittelussa huomioitava	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Pysäköinnin sijoittaminen arvioidaan aina tapauskohtaisesti kunnan liikennesuunnittelijoiden kanssa.</li> <li>• Pysäköintiin vaikuttaa palvelun vaikutusalueen laajuus</li> <li>• Paikallinen/taajama/kunta</li> <li>• Pysäköintialue voi olla alueen oma tai vaihtoehtoisesti vuorottaiskäytössä jonkun muun palvelun kanssa</li> </ul>

TÄYDENTÄVÄT PALVELUT	ROSKA-ASTIAT
Kuvaus	Viher- ja ulkoliikunta-alueilla käytetään sekä syväkeräyssäiliöitä että pienempiä puistoroska-astioita.
Sijoittelu	<p>Syväkeräyssäiliöt sijoitetaan pääkulkureittien yhteyteen esim. käyttönurmi- ja alueleikkipaikoille. Puistoroska-astiat sijoitetaan oleskelupaikkojen ja kulkureittien yhteyteen. Roska-astiat tulee olla helposti saavutettavissa ja tyhjennettävissä.</p> <p>Tarkempi sijainti suunnitellaan alueen muun suunnittelun yhteydessä</p>
Suunnittelussa huomioitava	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Viihtyisyyden kannalta hyvä sijoittaa kulkureitin varrelle, mutta ei istuskelupaikkojen viereen.</li> <li>• Määrä palvelukohtaisesti.</li> <li>• Roska-astian malli ja koko, tilavaatimus.</li> </ul>



Kuva 51. Uimarannan pukukoppien viereen on sijoitettu jäteastioita.



# 8. Suunnitelman toteuttaminen, seuranta ja päivitys

## 8.1. Investoinnit ja kustannukset

Kustannustaulukossa on esitetty suuntaa antava kustannusarviotaso uusille viher- ja ulkoilukuntapalveluille sekä laajemmille peruskorjauksille. Huoltorakennusten kustannuksia ei ole luettelossa mukana.

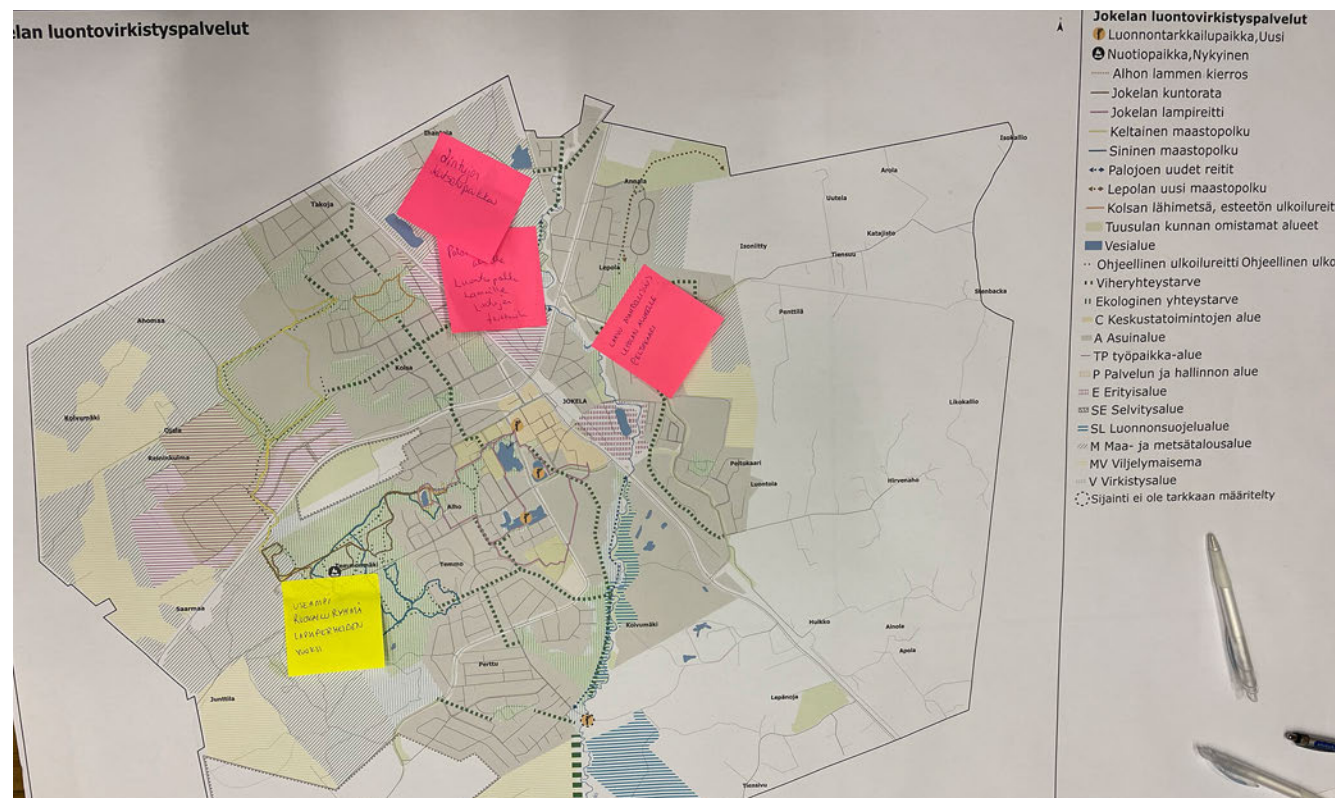
Ilman suunnitelmia kunnossapitäjä voi toteuttaa pieniä korjaustoimenpiteitä. Oikea-aikaisella kunnossapidolla ja perusparannuksella saadaan pidennettyä palvelukohteiden elinkaarta, mikä vähentää investointeja pidemmällä aikavälillä ja siten tukee taloudellista kestävyttä.

Kehittämissuunnitelman toteutuminen tavoitevuoteen 2040 mennessä edellyttää keskimäärin yhden palvelun toteuttamista ja yhden peruskunnostusta vuosittain. Lisäksi ulkoilureittejä tulisi valmistua joka vuosi 0,2 kilometrin verran.

Palvelukohtaisessa kustannusarviossa on mukana varsinaisen palvelun rakentamisen lisäksi turva-alustat, penkit, roskikset, opasteet, pyörätelineet, pysäköintialueet ja valaistus. Kustannusarvioon liittyen on kuitenkin huomattava, että varsinaisen palvelun toteuttamiseen tarkoitettua aluetta lisäksi viher- ja ulkoilukunta-alueel-

la tulee varata tilaa ja investointirahoja myös istutuksille, oleskelulle, kulkureiteille ja hulevesien käsittelylle. Näiden kustannukset eivät ole mukana palveluiden kustannuksissa.

Palvelukohteiden kustannusarviot tarkentuvat yleis- ja rakentamissuunnitteluvaiheissa.





Taulukko 3. Esimerkkiarvioita palvelukohtaisista kustannuksista

	€ (alv 0 %)	Uusien palveluiden määrä	Kunnostettavien määrä (hinta 1/4 tai 1/2 uuden rakentamisen hinnasta)	Yhteensä € (alv 0 %)
<b>Liikuntapalvelut</b>				<b>1 250 000</b>
Pallokenttä	50 000		2	50 000
Monitoimikenttä	75 000		1	20 000
Yleisurheilukenttä	1-1,5 milj.		1	300 000
Rantalentopallokenttä	30 000		1	10 000
Tenniskenttä	200 000		1	80 000
Ulkotekojääkenttä	500 000	1		500 000
Ulkokuntoilupaikka	35 000	2	1	90 000
Frisbeegolfrata	40 000	1		200 000
<b>Virkistyspalvelut</b>				<b>1 990 000</b>
Alueleikkipaikka	750 000		3	950 000
Leikkipaikka	400 000		1	200 000
Koira-aitaus	250 000	1		250 000
Kulttuurihistoriallinen erikoiskohde	80 000	3		240 000
Matonpesupaikka	250 000	1		250 000
Tapahtuma-alue	400 000		1	100 000
<b>Luontovirkistyspalvelut</b>				<b>970 000</b>
Luonnontarkkailupaikka	80 000	4		320 000
Ulkoilureitti	450 €/jm	1000 jm		450 000
Luontoreitti / kivituhkapintainen ulkoilupolku	100 €/jm	2000 jm		200 000

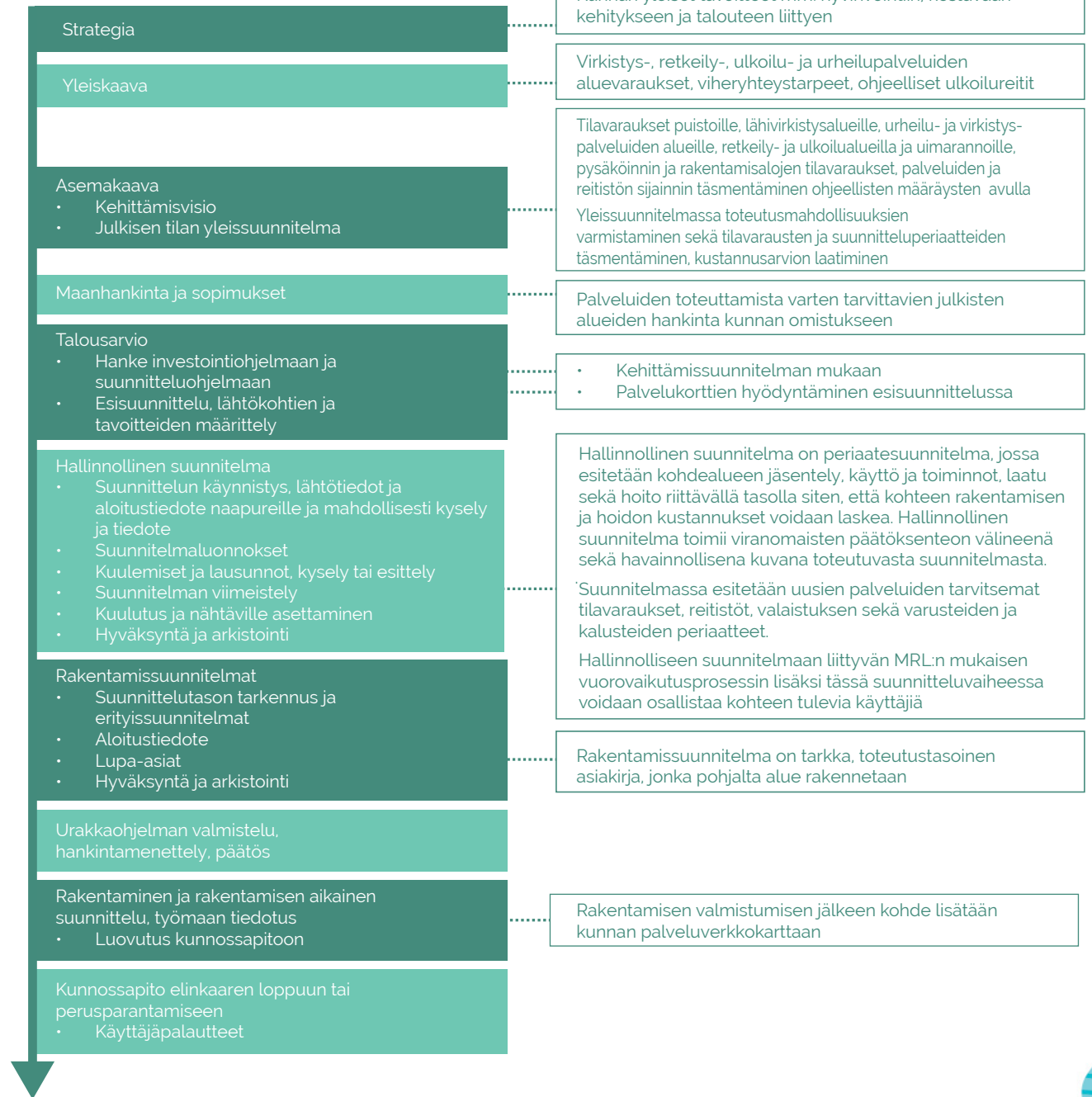
**Yhteensä 4 210 000**

## 8.2. Ohjelmointi ja toteuttaminen

Kehittämissuunnitelman toteuttamisen mukaisesti yksittäisistä investoinneista tehdään päätökset vuosittain talousarvioprosessin mukaisesti. Kunnostettavat, purettavat ja uudet palvelut ja niihin tarvittavat suunnittelu- ja toteutusresurssit arvioidaan vuosittain. Kohteet viedään kunkin vuoden investointi- ja suunnitteluohjelmaan.

Jokaisesta uudesta viher- tai ulkoliikunta-alueelle toteutettavasta laajemmasta uudesta palvelukohteesta laaditaan puisto- tai liikunta-alue-suunnitelma, joka asetetaan julkisesti nähtäville. Suunnittelutyön käynnistymisestä ja nähtäville asettamisesta tiedotetaan alueen rajanaapureita. Suunnitelma hyväksytään lautakunnan päätöksellä. Tämän jälkeen laaditaan rakennussuunnitelma ja siihen liittyvät asiakirjat, joista ei enää tehdä erillistä päätöstä. Kunnostettavista ja purettavista kohteista laaditaan yleensä vain rakennussuunnitelma. Sekä uusien että kunnostettavien kohteiden suunnitteluprosessiin liittyy vuorovaikutusta asukkaiden kanssa. Purkamisesta ja sen syistä tiedotetaan käyttäjille hyvissä ajoin ennen purkamista. Samalla tiedotetaan mahdollisen uuden korvaavan palvelun sijainnista.

Kuva 52. Viher- ja ulkoliikuntapalveluiden suunnittelu-, rakentamis- ja kunnossapitoprosessi.





### 8.3. Toteutuksen seuranta ja suunnitelman päivitys

Kehittämissuunnitelman toteutumisesta ja mahdollisesta päivitystarpeesta tehdään yhteenveto viiden vuoden kuluttua. Seurannassa käydään läpi tavoitteiden ja toimenpiteiden edistyminen sekä palvelukohteiden toteutuminen.

### 8.4. Hallinnollinen käsittely

Viher- ja ulkoliikuntapalveluiden kehittämissuunnitelma on ollut nähtävillä xx-xx.2024.

Kehittämissuunnitelma on hyväksytty teknisessä lautakunnassa xx.xx.2024, kulttuuri- ja vapaa-ajan lautakunnassa xx.xx.2024 ja kunnanhallituksessa xx.xx.2024.

# Lähteet

**Arkkitehtitoimisto A-Konsultit (2003).** Jokelan puutarhakaupungin ideasuunnitelma. [https://www.tuusula.fi/attachments/text\\_editor/4783.pdf](https://www.tuusula.fi/attachments/text_editor/4783.pdf)

**Rautio, K. (2005).** Palojoenvarren maisemasuunnitelma Jokelan taajamaan. [Diplomityö, Teknillinen korkeakoulu, Arkkitehtiosasto, maisema-arkkitehtuurin koulutusohjelma]

**Sweco Ympäristö Oy (2020).** Jokelan keskustan viherrakentamisen yleissuunnitelma -Selvitys puutarhakaupunkimaisen taajaman kehittämisestä. Tuusulan kunta.

**Tuusulan kunta (2014).** Tuusulan viheraluestrategia (luonnos). [https://www.tuusula.fi/attachments/text\\_editor/24136.pdf](https://www.tuusula.fi/attachments/text_editor/24136.pdf)

**Tuusulan kunta (2020).** Tuusulan kunnan Maapoliittinen ohjelma 2030. [https://www.tuusula.fi/attachments/text\\_editor/35471.pdf?name=Maapoliittinen\\_ohjelma\\_2030\\_\(pdf\)](https://www.tuusula.fi/attachments/text_editor/35471.pdf?name=Maapoliittinen_ohjelma_2030_(pdf))

**Tuusulan kunta (2020).** Tuusulan Terveysliikuntaohjelma 2019–2023. [https://www.tuusula.fi/attachments/text\\_editor/36204.pdf?name=Tuusulan\\_terveysliikuntaohjelma\\_2019-2023](https://www.tuusula.fi/attachments/text_editor/36204.pdf?name=Tuusulan_terveysliikuntaohjelma_2019-2023)

**Tuusulan kunta (2021).** Viher- ja virkistysverkoston kehittäminen 2021.

**Tuusulan kunta (2022).** Jokelan keskustan tavoitemalli 2050+, Puutarhakaupungin keskustan yleissuunnitelma

**Tuusulan kunta (2022).** Lakisääteinen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2022–2025.

**Tuusulan kunta (2023).** Ilmasto-ohjelma 2023–2025, luonnos 27.2.2023. <file:///C:/Users/HANKE/Downloads/Ilmasto-ohjelma%202023%20-%202025,%20luonnos%2027.2.2023.%20khall%2020.3.2023,%20valt%203.4.2023.pdf>

**Tuusulan kunta (2023).** Jokela ja tiiliteollisuus. [https://www.tuusula.fi/sivu.templ?sivu\\_id=1915](https://www.tuusula.fi/sivu.templ?sivu_id=1915)

**Tuusulan kunta (2024).** Talousarvio 2024, Taloussuunnitelma 2024–2028, Pormestarin esitys. [https://www.tuusula.fi/tuusula/attachments/text\\_editor/39740.pdf?name=Pormestarin%20talousarvioesitys%202024%20ja%20taloussuunnitelma%202024-2028%20](https://www.tuusula.fi/tuusula/attachments/text_editor/39740.pdf?name=Pormestarin%20talousarvioesitys%202024%20ja%20taloussuunnitelma%202024-2028%20)

**Tuusulan kunta (2024).** Tuusulan kunnan väkiluku jatkoi kasvuaan – vuonna 2023 kasvua liki 1000 asukasta. [https://www.tuusula.fi/tiedotepalsta/show.templ?id=9852&sivu\\_id=2345&pager\\_current=3](https://www.tuusula.fi/tiedotepalsta/show.templ?id=9852&sivu_id=2345&pager_current=3)

**Viherympäristöliitto.** Kestävän ympäristörakentamisen toimintamalli. <https://www.vyl.fi/tietopankki/kesy/>

**Vuorinen, E. & Nyqvist, P. (2012).** Tuusulanjoen ja Palojoen vesistöalueet. Suojavyöhykkeiden ja kosteikkojen yleissuunnitelma. Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Raportteja 133/2012. [https://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/87615/Raportteja\\_133\\_2012.pdf?sequence=1&isAllowed=y](https://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/87615/Raportteja_133_2012.pdf?sequence=1&isAllowed=y)

**WSP Finland Oy (2020).** Jokelan lampien ja niiden lähiympäristön toimenpidesuunnitelma. [https://www.tuusula.fi/attachments/text\\_editor/38410.pdf?name=Jokelan%20lampien%20toimenpidesuunnitelma%205.3.2020](https://www.tuusula.fi/attachments/text_editor/38410.pdf?name=Jokelan%20lampien%20toimenpidesuunnitelma%205.3.2020)



# Liitteet

**Liite 1. Yhteenvetotaulukko liikuntapalveluista**

**Liite 2. Yhteenvetotaulukko virkistyspalveluista**

**Liite 3. Yhteenvetotaulukko luontovirkistyspalveluista**





# Liite 1. Yhteenvertaustaulukko liikuntapalveluista

Liikuntapalvelut	Palvelukohteen nimi	Taajaman osa-alue	Asemakaava-merkintä	Kunnossapito-vastuu	Kunnossapito-luokka	Saavutettavuus	Kuntoluokitus (hyvä, kohtuullinen, huono)	Rakentamis-vuosi	Perus-korjausvuosi	Nykyinen/säily ennallaan	Uusi (K= kiireellinen, E= ei-kiireellinen)	Kunnostettava (K=kiireellinen, E=e-i-kiireellinen)	Poistettava	Summa
<b>Pallokenttä, kivituhka</b>						R2/ R3	Paikallinen			3	0	4	8	8
	Jokelan urheilukeskuksen kenttä	Lepola	VU	Liikuntapalvelut			Kohtuullinen	1997						
	Kolsanpuiston kenttä	Kolsa	VP	Liikuntapalvelut			Kohtuullinen	1997						
	Notkopuiston kenttä	Jokela	VP	Liikuntapalvelut			Kohtuullinen	2011				E		
Peruskunnostustarve kentän umpeenkasvun takia	Viertolantien kenttä	Perttu	VL	Liikuntapalvelut			Kohtuullinen/huono					E		
Ylläpito lopetettu. Alue suunnitellaan muuhun käyttöön .	Kellonsoittajantien kenttä	"Perttu/Temmo"	PI				Huono							
Peruskunnostustarve, mm. pintamateriaali muutetaan kivituhkaksi.	Pertun koulun kenttä	Perttu	YO	Liikuntapalvelut			Hyvä/kohtuullinen	2016				E		
Peruskunnostustarve, mm. kentälle lisätään kivituhkaa.	Vanhankylän koulun kenttä	Jäniksenlinna	-	Liikuntapalvelut			Kohtuullinen					E		
	Linjamäen koulun kenttä	Linjamäki	-	Liikuntapalvelut			Kohtuullinen							
<b>Pallokenttä, teknurmi</b>						R2	Taajama			1				1
	Kolsanpuiston tekoturmikenttä	Kolsa	VP	Liikuntapalvelut			Hyvä	2011	2023					
<b>Monitoimikenttä</b>						R2	Paikallinen			1		1		2
	Jokelan urheilukeskuksen kaukalo	Lepola	VU	Liikuntapalvelut			Hyvä	2018						



<b>Liikuntapalvelut</b>	Palvelukohteen nimi	Taajaman osa-alue	Asemakaava-merkintä	Kunnossapito-vastuu	Kunnossapito-luokka	Saavutettavuus	Kuntoluokitus (hyvä, kohtuullinen, huono)	Rakentamisvuosi	Peruskorjausvuosi	Nykyinen/säily ennallaan	Uusi (K= kiireellinen, E= ei-kiireellinen)	Kunnostettava (K=kiireellinen, E=e-i-kiireellinen)	Poistettava	Summa
Peruskunnostustarve, mm. laitojen uusiminen ja koripallokorien poisto lähellä sijaitsevien koripallokenttien takia.	Notkokuiston tekonurmi-miniareena	Jokela	VP	Liikuntapalvelut			Kohtuullinen	2011				E		
<b>Yleisurheilukenttä</b>					R2	Taajama						1		1
Peruskunnostustarve sekä tavoitteena monipuolista kentän käyttömahdollisuuksia.	Jokelan urheilukeskuksen yleisurheilukenttä	Lepola	VU	Liikuntapalvelut			Kohtuullinen	1997				E		
<b>Rantalentopallokenttä</b>					R2	Taajama				1		1		2
Peruskunnostustarve, mm. kentän tasoittaminen ja pensaiden hoitoleikkaus	Notkokuiston rantalentopallokenttä	Jokela	VP	Liikuntapalvelut			Hyvä	2011	2019					
Peruskunnostustarve, mm. verkon tolppien uusiminen.	Temmonpuiston rantalentopallokenttä	Temmo	VP	Liikuntapalvelut			Kohtuullinen		2019			E		
<b>Katukoripallokenttä</b>					R2	Paikallinen				4	0	0	0	4
	Notkokuiston katukoripallo (5 koria kentällä)	Jokela	VP	Liikuntapalvelut			Hyvä	2011						
	Lepolan koulun kenttä	Lepola	Y	Liikuntapalvelut				2019						
	Pertun koulun kenttä	Perttu	YO	Liikuntapalvelut				2016						
	Vanhankylänkoulun kenttä asfalttipintainen	Jäniksenlinna	-	Liikuntapalvelut										
<b>Tenniskenttä</b>					R2	Taajama						3		3
"Peruskunnostustarve, mm. tekonurmen ja verkkojen tolppien uusiminen,"	Jokelan urheilukeskuksen tenniskentät (3 kpl)	Lepola	VU	Liikuntapalvelut			Kohtuullinen		2019			E		

Liikuntapalvelut													
Palvelukohteen nimi	Taajaman osa-alue	Asemakaava-merkintä	Kunnossapito-vastuu	Kunnossapito-luokka	Saavutettavuus	Kuntoluokitus (hyvä, kohtuullinen, huono)	Rakentamisvuosi	Peruskorjausvuosi	Nykyinen/säily ennallaan	Uusi (K= kiireellinen, E= ei-kiireellinen)	Kunnostettava (K=kiireellinen, E=ei-kiireellinen)	Poistettava	Summa
Ulkojääkenttä					R2/ R3	Taajama			6	1		1	8
	Jokelan urheilukeskuksen ulkojääkentät (monikenttä, hiekkakenttä, tenniskentät)	Lepola	VU	Liikuntapalvelut		hyvä							
	Kolsanpuiston ulkojääkenttä	Kolsa	VP	Liikuntapalvelut		hyvä							
	Notkokuiston ulkojääkenttä	Jokela	VP	Liikuntapalvelut		hyvä							
	Viertolantien ulkojääkenttä	Perttu	VL	Liikuntapalvelut		hyvä							
	Uusi ulkotekojää	sijainti tarkentuu jatkosuunnittelussa	VU	Liikuntapalvelut						E			
	Pertun koulun ulkojääkenttä	Perttu	YO	Liikuntapalvelut		hyvä							
	Vanhankylänkoulun ulkojääkenttä	Jäniksenlinna	-	Liikuntapalvelut		hyvä							
Kenttä palvellut koulun käyttöä, mutta koulutoiminta on loppunut.	Linjamäenkenttä	Linjamäki	-	Liikuntapalvelut		hyvä							
Ulkokuntoilupaikka					R2/R3/M3	Paikallinen			4	2	1	1	8
	Notkokuiston seniorikuntoilupaikka	Jokela	VP	Liikuntapalvelut		hyvä	2020						
	Notkokuiston ulkokuntoilupaikka	Jokela	VP	Liikuntapalvelut		hyvä	2011-2021						
	Lilly Kajanus-Blennerin puiston ulkokuntoilupaikka	Peltokaari	VP	Viherpalvelut		hyvä	2021						



<b>Liikuntapalvelut</b>	Palvelukohteen nimi	Taajaman osa-alue	Asemakaava-merkintä	Kunnossapito-vastuu	Kunnossapito-luokka	Saavutettavuus	Kuntoluokitus (hyvä, kohtuullinen, huono)	Rakentamisvuosi	Peruskorjausvuosi	Nykyinen/säily ennallaan	Uusi (K= kiireellinen, E= ei-kiireellinen)	Kunnostettava (K=kiireellinen, E=ei-kiireellinen)	Poistettava	Summa
Ulkokuntoilupaikka poistetaan. Korvaavana palveluna Kolsanmetsän alueleikkipaikan yhteyteen rakennetaan uusi ulkokuntoilupaikka.	Lähdepuiston ulkokuntoilupaikka	Takoja	VL	Viherpalvelut			huono	1999						
	Viertolanpuiston ulkokuntoilupaikka	Perttu	VL	Viherpalvelut			huono	2007				E		
	Kuntoradan tukki-kuntoilupaikka	Kuntorata, Vesitorinmäki	-	Liikuntapalvelut			hyvä	2021						
	Jokelan urheilukeskuksen ulkokuntoilupaikka	Lepola	VU	Liikuntapalvelut							E			
	Kolsanmetsän ulkokuntoilupaikka	Kolsa	VL	Liikuntapalvelut							E			
<b>Kuntoportaat</b>					M3	Taajama				1				1
	Jokelan kuntoportaat	Kuntorata, Vesitorinmäki	-	Liikuntapalvelut			hyvä	2021						
<b>Frisbeegolfrata</b>					R3/ A3	Taajama					1	1		2
	Notkokuiston frisbeegolfrata	Jokela	VP	Liikuntapalvelut			huono	2012				E		
	Uusi frisbeegolfrata	Sijainti tarkentuu jatkosuunnittelussa		Liikuntapalvelut							E			
<b>Skeittipaikka</b>					R2	Taajama				1				1
	Notkokuiston skeittipaikka	Jokela	VP	Liikuntapalvelut			hyvä	2011						

<b>Liikuntapalvelut</b>	Palvelukohteen nimi	Taajaman osa-alue	Asemakaava-merkintä	Kunnossapito-vastuu	Kunnossapito-luokka	Saavutettavuus	Kuntoluokitus (hyvä, kohtuullinen, huono)	Rakentamisvuosi	Peruskorjausvuosi	Nykyinen/säily ennallaan	Uusi (K= kiireellinen, E= ei-kiireellinen)	Kunnostettava (K=kiireellinen, E=ei-kiireellinen)	Poistettava	Summa
<b>Hihtolatu</b>					R3/ M2/ M3	Taajama				6				6
	Jokelan kuntoradan latu	"Alho-Temmonmäki"	VP, VL, M, asemakaavoittamaton	Liikuntapalvelut			hyvä	1972	2022					
	Pertun koulun ja puistoalueen latu	Perttu-Alho	YO, VP	Liikuntapalvelut			hyvä							
	Kolsan nurmialueen lenkki	Kolsa	VP	Liikuntapalvelut			hyvä							
	Kolsan yhdyslenkki kuntoradalle	Kolsa	VP, VL, M, YT, asemakaavoittamaton	Liikuntapalvelut			hyvä							
	Jokelan urheilukeskuksen latu	Lepola	VU	Liikuntapalvelut			hyvä							
	Pertun peltolenkki	Perttu	M, EV, LT, asemakaavoittamaton	Liikuntapalvelut			hyvä							
<b>Uimapaikka</b>					R2	Taajama				1		1		1
	Koulunlammen uimapaikka	Jokela	VP	Liikuntapalvelut			hyvä		2020					
	Uimarannan kiinteä puku-huonerakennus.	Jokela	VP	Liikuntapalvelut			hyvä	2023				E		
<b>Maastopyöräilyreitti</b>					R3/ M2/ M3	Taajama				2	1		1	4
	BMX-rata poistetaan vähäisen käytön vuoksi.	Notkokuiston pyörärata	Jokela	VP	Liikuntapalvelut		huono							
	Maastopyöräpolut keltainen 7,8 km	Kolsa	VL, M, asemakaavoittamaton	Liikuntapalvelut			hyvä	2020						



<b>Liikuntapalvelut</b>	Palvelutkohteen nimi	Taajaman osa-alue	Asemakaava-merkintä	Kunnossapito-vastuu	Kunnossapito-luokka	Saavutettavuus	Kuntoluokitus (hyvä, kohtuullinen, huono)	Rakentamis-vuosi	Perus-korjausvuosi	Nykyinen/säilyy ennallaan	Uusi (K= kiireellinen, E= ei-kiireellinen)	Kunnostettava (K=kiireellinen, E=e-i-kiireellinen)	Poistettava	Summa
	Maastopyöräpolut sininen 5,8 km	Temmonmäki	VL, M, YT, asemakaava-voittamaton	Liikuntapalvelut			hyvä	2020						
	Lepolan maastopyöräpolku 3 km	Lepola	VL	Liikuntapalvelut				2024			E			
	Talvimaastopyöräreitti	Sijanti tarkentuu jatkosuunnittelussa.		Liikuntapalvelut							E			
<b>Pulkkämäki</b>					A2	Taajama				1				1
	Notkokuiston pulkkämäki	Alho	VP	Liikuntapalvelut			hyvä	2011						

## Liite 2. Yhteenvertaustaulukko virkistyspalveluista

Liikuntapalvelut	Palvelutyyppi	"Kaupungin-osa"	"Asemakaava-merkintä"	"Kunnossapito-vastuu"	Kunnossapito-luokka	Saavutettavuus	"Kuntoluokitus (hyvä, kohtuullinen, huono)"	"Rakentamis-vuosi"	"Perus-korjausvuosi"	"Nykyinen/säily ennallaan"	Uusi (K= kiireellinen, E= ei-kiireellinen)	"Kunnostettava (K=kiireellinen, E=e-i-kiireellinen)"	Poistettava	Summa
Alueleikkipaikka	R2					Taajama	1					2	1	4
	Lilly Kajanus-Blennerin puisto	Peltokaari	VP	Viher-palvelut			hyvä	2021						
Puistoon suunnitellaan oleskelupaikka nuorille	Notkokuisto	Jokela	VP	Viher-palvelut			hyvä	2009				E		
	Kolsanmetsä	Kolsa	VL	Viher-palvelut			kohtuullinen	1999			E			
	Viertolanpuisto	Perttu	VL	Viher-palvelut			kohtuullinen		2005		E			
Leikkipaikka	R2					Paikallinen	12					1	3	16
	Visapuisto	Annala	VL	Viher-palvelut			hyvä		2014					
Puistoalueen hankinta kunnan omistukseen.	Sorsapuisto	Takoja	VL	Viher-palvelut			hyvä	1997	2019					
Leikkipaikka poistetaan. Korvaavana palveluna Kolsanmetsän leikkipaikan kehittäminen alueleikkipaikaksi.	Lähdepuisto	Takoja	VL	Viher-palvelut			huono	1999						
	Lepolan leikkipuisto	Lepola	VU	Viher-palvelut			hyvä		2005					
Leikkipaikka poistetaan. Korvaavana palveluna Notkokuiston alueleikkipaikka ja Temmonpuiston leikkipaikka.		Alho	VL	Viher-palvelut			hyvä		2007					
	Temmonpuisto	Temmo	VP	Viher-palvelut			kohtuullinen	2004				K		



	Palvelutyyppi	"Kaupungin- osa"	"Asemakaava- merkintä"	"Kunnossapito- vastuu"	Kunnossapito- luokka	Saavutettavuus	"Kuntoluokitus (hyvä, kohtuullinen, huono)"	"Rakentamis- vuosi"	"Perus- korjausvuosi"	"Nykyinen/ säily ennallaan"	Uusi (K= kiireellinen, E= ei-kiireellinen)	"Kunnostettava (K=kiireellinen, E=ei-kiireellinen)"	Poistettava	Summa
<b>Liikuntapalvelut</b>														
Leikkipaikka poistetaan. Korvaavana palveluna Viertolanpuiston leikkipaikan kehittäminen alueleikkipaikaksi.	Pertuntienpuisto	Perttu	PI	Viher- palvelut			hyvä		2005					
<b>Koira-aitaus</b>					R2	Taajama				1	1			2
		Peltokaari	EV	Viher- palvelut			kohtuullinen							
	Uusi koira-aitaus	Sijainti tarkentuu jatkosuunnittelussa		Viher- palvelut							E			
<b>Palstaviljely</b>					R3	Taajama				1				1
	Tiiliruukintien viljely- palstat	Kolsa	VL	Viher- palvelut			kohtuullinen							
<b>Kasvillisuuden erikoiskohde</b>					R3	Taajama				3				3
	Tolkinpuisto	Kolsa	VP	Viher- palvelut			hyvä							
Päärynäpuita ja muita erikoispuita	Lilly Kajanus Blennerin puisto	Peltokaari	VP	Viher- palvelut			hyvä							
Hedelmäpuita	Notkokuisto	Jokela	VP	Viher- palvelut			hyvä							
<b>Kulttuurihistoriallinen erikoiskohde</b>					R3	Kunta						3		3
	Jokelan lammet ympäristöineen	Jokela	VP	Viher- palvelut			kohtuullinen	2021				E		
<b>Matonpesupaikka</b>					R2	Taajama					1		1	2
	Kolsan matonpesu- paikka	Kolsan- metsä	VL	Viher- palvelut			huono							
	Uusi matonpesu- paikka	Sijainti tarkentuu jatkosuunnittelussa		Viher- palvelut							E			

<b>Liikuntapalvelut</b>	Palvelutyyppi	"Kaupungin-osa"	"Asemakaava-merkintä"	"Kunnossapito-vastuu"	Kunnossapito-luokka	Saavutettavuus	"Kuntoluokitus (hyvä, kohtuullinen, huono)"	"Rakentamis-vuosi"	"Perus-korjausvuosi"	"Nykyinen/säilyy ennallaan"	Uusi (K= kiireellinen, E= ei-kiireellinen)	"Kunnostettava (K=kiireellinen, E=e-i-kiireellinen)"	Poistettava	Summa
<b>Käyttönurmi</b>					R2	Taajama				2				2
	Kolsanpuiston käyttönurmi	Kolsa	VP	Liikuntapalvelut			hyvä							
	Notkokuiston käyttönurmi	Jokela	VP	Viherpalvelut			hyvä							
<b>Tapahtuma-alue</b>					R2	Kunta				1		1		2
	Kolsanpuiston tapahtuma-alue	Kolsa	VP	Liikuntapalvelut			hyvä							
	Notkokuiston tapahtuma-alue	Jokela	VP	Viherpalvelut			kohtuullinen					E		
<b>Poimintapelto</b>					A5	Taajama				1				1
	Höyhensaarentien ja Ridasjärventien risteyksessä olevalla peltoalueella (2023)	Vaihtuva	Vaihtuva	Viherpalvelut			hyvä							

# Liite 3 Yhteenvertaustaulukko luontovirkistyspalveluista

Luontovirkistyspalvelut	Palvelutyyppi	"Kaupungin-osa"	"Asemakaava-merkintä"	"Kunnossapito-vastuu"	Kunnossapito-luokka	Saavutettavuus	"Kuntoluokitus (hyvä, kohtuullinen, huono)"	"Rakentamis-vuosi"	"Perus-korjausvuosi"	"Nykyinen/säily ennallaan"	Uusi (K= kiireellinen, E= ei-kiireellinen)	"Kunnostettava (K=kiireellinen, E=e-i-kiireellinen)"	Poistettava	Summa
<b>Luonnontarkkailupaikka</b>					M1/ M2/ M3/ R3	Taajama					5			5
	Apteekinlammen luonnontarkkailupaikka	Jokela	VP	Viher-palvelut							E			
	Ventoniemenlammen luonnontarkkailupaikka	Jokela	VP	Viher-palvelut							E			
	Pesulalammen luonnontarkkailupaikka	Jokela	VP	Viher-palvelut							E			
Rakentaminen edellyttää maanhankintaa.	Palojoen luonnontarkkailupaikat ( 2 kpl)	Perttu/Lepola	PL/VL	Viher-palvelut							E			
<b>Nuotiopaikka</b>					M3	Taajama				1				1
	Temmonmäen laavu	Temmonmäki	asemakaavoittamaton	Liikunta-palvelut			hyvä							
<b>Ulkoilureitti/ ulkoilupolku</b>					M2/ M3/ R3	Taajama				5	1			6
	Kolsan lähimetsän ulkoilureitti (esteetön) 2 km	Kolsa	asemakaavoittamaton	Liikunta-palvelut			hyvä							
	Jokelan kuntoradan ulkoilureitti (esteetön) 4,5 km	Alho-Temmonmäki	VL, M, asemakaavoittamaton	Liikunta-palvelut			hyvä	1972	2021-22					
	Ulkoilupolku keltainen 7,8 km	Kolsa	VL, M, asemakaavoittamaton	Liikunta-palvelut			hyvä	2020						



Luontovirkistyspalvelut	Palvelutyyppi	"Kaupungin- osa"	"Asemakaava- merkintä"	"Kunnossapito- vastuu"	Kunnossapito- luokka	Saavutettavuus	"Kuntoluokitus (hyvä, kohtuullinen, huono)"	"Rakentamis- vuosi"	"Perus- korjausvuosi"	"Nykyinen/ säily ennallaan"	Uusi (K= kiireellinen, E= ei-kiireellinen)	"Kunnostettava (K=kiireellinen, E=ei-kiireellinen)"	Poistettava	Summa
	Ulkoilupolku sininen 5,8 km	Temmon- mäki	VL, M, YT, asemakaava- voittamaton	Liikunta- palvelut			hyvä	2020						
	Jokelan lampireitti 2,3 km	Jokela	VP	Viher- palvelut			kohtuullinen	2021						
	Lepolan ulkoilupolku 3 km	Lepola	VL	Liikunta- palvelut							E			
<b>Luontoreitti</b>					M1/ M2/ M3/ R3	Taajama				1	2			3
		Alho	VL	Liikunta- palvelut			hyvä	2021						
Rakentaminen edellyttää maanhankintaa.	Palojoen uudet reitit/ polut (pohjoinen)	Lepola	PL	Viher- palvelut							E			
Rakentaminen edellyttää maanhankintaa.	Palojoen uudet reitit/ polut (eteläinen)	Perttu	VL	Viher- palvelut							E			

